

وزارت جهادکشاورزی

سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل

بولتن اطلاع‌رسانی امور بین‌الملل

شماره ۵

بهمن ۱۴۰۰

فهرست مطالب

سخن سردبیر.....	۴
اخبار.....	۵
صدور حکم مرجع ملی مقابله با بیابان‌زایی.....	۵
برگزاری مراسم روز جهانی خاک.....	۶
تمدید یکساله پروژه احیای اراضی جنگلی و تخریب یافته.....	۶
برگزاری اولین نشست کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی.....	۶
بازدید وزیر از ترکیه و عراق.....	۸
برگزاری دوره آموزشی ارزیابی فنی فهرست برداری گازهای گلخانه‌ای.....	۸
برگزاری دومین نشست کمیته کارشناسی کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی.....	۸
برگزاری سومین نشست کمیته کارشناسی کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی.....	۹
حمایت مالی کنگره جنگل‌داری از علاقمندان به شرکت در این نشست.....	۱۰
معرفی دکتر سلیمانی برای عضویت در هیأت تحریریه.....	۱۱
برگزاری وینار مدیریت حریق ترکیه.....	۱۱
نام‌گذاری سال ۲۰۲۲ به عنوان سال بین‌المللی توسعه پایدار کوهستان.....	۱۳
مخاطرات پیش روی جهان.....	۱۴
برگزاری وینار طرح‌های مقتضی و سیستم‌های هشدار سریع آفات و بیماری‌های جنگل.....	۱۵
معرفی مسئول تهیه گزارش کشوری مقابله با بیابان‌زایی.....	۱۵
برگزاری نشست طراحی پروژه.....	۱۵

- ارسال گزارش اقدامات سال ۲۰۲۱ مراکز بین‌المللی نوع دو - یونسکو ۱۶
- گزارش عملکرد سال ۲۰۲۱ پروژه‌های جایکا ۱۶
- مصاحبه با مدیران پروژه مدیریت چندمنظوره جنگل‌های هیرکانی ۱۷
- نقطه نظرات سازمان برای طرح در چهاردهمین مجمع وزرای کشاورزی جهان ۱۷
- تنظیم سند توسعه همکاری بخش کشاورزی با بولیوی ۲۰
- وبینار مالکیت اراضی - کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ۲۲
- زمینه‌های توسعه همکاری با ترکیه - بازدید رییس جمهور اردوغان از ج.ا.ایران ۲۳
- تهدیدات زیستی فرامرزی ۲۳
- برگزاری وبینار مدیریت پیشگیری و اطفای حریق با مشارکت جوامع محلی ۲۴
- برگزاری وبینار مدیریت سیلاب با کارشناسان فنلاندی ۲۴
- راه‌اندازی گروهی برای تبادل دانش و اطلاعات در زمینه گونه‌های مهاجم جنگل ۲۴
- برگزاری وبینار جنگل‌داری جامعه‌محور توسط فائو ۲۵
- برگزاری پانزدهمین نشست کنفرانس اعضای متعاهد ۲۵
- سند توسعه همکاری در بخش کشاورزی با کشور ترکمنستان ۲۶
- محورهای پیشنهادی همکاری با سازمان همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه ۲۸
- همکاری با دانشگاه توتوری - ژاپن ۳۱
- برگزاری سی و ششمین نشست منطقه‌ای خاور نزدیک فائو ۳۲
- بهره‌گیری از تجارب ابتکار میراث سبز اتیوپی ۳۳
- اخذ نظرات در مورد تجارب جهانی در زمینه فعالیت‌های معدنی ۳۳
- عدم تامین مالی برای تهیه گزارش کشوری مقابله با بیابان‌زایی ۳۳
- برگزاری وبینار بین‌المللی در زمینه شیوه‌ها و تکنیک‌های کنترل بیابان کشور چین ۳۳

- برگزاری مسابقه هنری کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ۳۴
- قرارداد فائو با دانشگاه فردوسی مشهد در رابطه با پروژه گرد و غبار ۳۴
- معرفی نماینده سازمان برای عضویت در کارگروه صادرات محصولات گیاهان دارویی ۳۵
- برگزاری کارگاه تدوین پروپوزال پروژه مقابله با بیابان‌زایی در کشورهای منطقه اکو ۳۵
- برگزاری جلسه مشورتی تدوین برنامه ملی سازگاری ۳۶
- برگزاری بیست و ششمین کنگره جهانی معدن - ۲۰۲۳ ۳۶
- آشنایی با مراکز و مجامع بین‌المللی ۳۷
- آشنایی با صندوق اقلیم سبز ۳۷
- گزارشات ۳۹
- روز جهانی خاک، فرصتی برای ارج نهادن به این سرمایه‌ی ارزشمند در دنیا ۳۹
- هدف گذاری اتیوپی برای کاشت بیست میلیارد نهال تا پایان سال ۲۰۲۲ ۴۲
- ایران و تغییر اقلیم ۴۴
- نقش مسایل اجتماعی در مدیریت پایدار جنگل ۴۶
- گزارش وینار جنگل‌داری جامعه محور ۴۸
- برگزاری نشست دوم کارگروه جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال ۵۲
- معرفی کمیسیون بین‌المللی صنوبر و سایر گونه‌های سریع‌الرشد حامی بشر و محیط زیست ۶۰
- گزارش بیست و ششمین نشست کمیسیون بین‌المللی صنوبر و سایر گونه‌های سریع‌الرشد حامی مردم و محیط‌زیست ۶۸
- گزارش دومین نشست فوق‌العاده کنفرانس اعضا کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ملل متحد ۷۲
- گزارش کارگاه آموزشی شناخت توانمندی‌ها و ظرفیت‌های ی برنامه عمران ملل متحد ۷۴
- برگزاری سی و ششمین نشست کنفرانس منطقه‌ای آسیا-پاسفیک ۷۶
- برگزاری هفدهمین نشست مجمع جنگل ملل متحد ۷۸

- معرفی کتاب و دستورالعمل‌های فنی ۸۰
- آبخیزداری در عمل ۸۰
- ارتقای اقدامات اقلیمی در بخش دام - خلاصه سیاستی ۸۲
- رویکردهای سیستمی به مدیریت تغییرات ۸۲
- تعقیب نخ یاک ۸۳
- چهل سال تجربه جنگل‌داری جامعه‌محور ۸۴
- حکمروایی سازگار با بحران - خشکسالی و سیل در مناطق روستایی ۸۵
- مقدمه‌ای بر اقتصاد جنگل ۸۶

هیئت تحریریه

مدیر مسئول: عباس سمیعی - مدیرکل روابط عمومی و امور

بین‌الملل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

سر دبیر: حسین بدری پور - معاون دفتر روابط عمومی و امور

بین‌الملل

مدیر داخلی و اجرایی: ساغر داراب‌زند کارشناس دفتر روابط

عمومی و امور بین‌الملل

همکاران این شماره: حسین بدری پور، ساغر داراب‌زند،

محمدتقی ابراهیمی خوجین، پیام ابراهیمی، مریم بخشنده،

وحید جعفریان، محسن عبدالحسینی، فرزانه درخشان بابایی،

راشین دولتشاهی، سیده خمساء اسبقیان، بهرام ناصری،

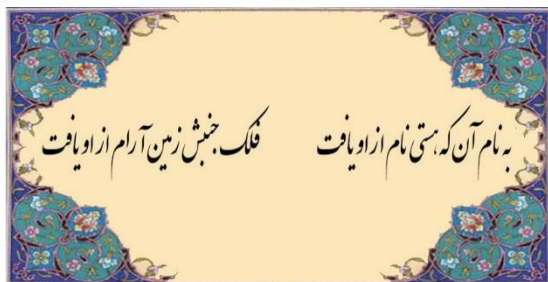
داریوش بیات، مصطفی خرسنداعلم، شهرام احمدی، کامران

پورمقدم، بهمن باباخانلو، علی مهدوی

استفاده از مطالب با ذکر نام مترجم یا نگارنده و مأخذ بلامانع

است.

سخن سردبیر

روابط بین‌الملل علم برقراری ارتباطات و تعامل هدفمند میان بازیگران عرصه بین‌الملل با یکدیگر و با جهان فرای مرزهای ملی با استفاده از ابزار دیپلماسی و قواعد حقوق بین‌الملل به منظور کسب موقعیت برد - برد جهت صیانت از منافع واحد سیاسی متبوع یا منافع گروهی واحدهای همسو در این عرصه می‌باشد. بر همین اساس، نقش و کارکرد ویژه دفتر امور

محیط‌زیست و کارگاه‌های آموزشی مرتبط را اطلاع‌رسانی نماید.

جهان امروز، جهان ارتباطات است و هر یک از خوانندگان محترم در حیطه تخصصی خود دسترسی به اخبار و اطلاعاتی مرتبط با دامنه فعالیت این بولتن دارند، لذا به منظور غنابخشی به این بولتن، از خوانندگان محترم خواهشمند است علاوه بر ارایه اخبار و اطلاعات از منابع معتبر بین‌المللی، ما را از نقطه‌نظرات سازنده خود محروم نسازند. راه تماس با ما پست الکترونیک Bulletin@frw.org.ir می‌باشد.

اخبار

صدور حکم مرجع ملی مقابله با بیابان‌زایی

طی نامه شماره ۰۲۰/۲۳۹۰۸ در تاریخ ۱۴۰۰/۹/۲۹ دکتر مسعود منصور معاون وزیر و رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور با حکم وزیر به عنوان مرجع ملی مقابله با بیابان‌زایی ج.ا.ایران ابقا شد. متن حکم وزیر به شرح ذیل است.

جناب آقای منصور

معاون محترم وزیر و رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری

کشور

با سلام و احترام

با عنایت به ماده (۲) تصویب نامه شماره ۲۴۵۹۹/ت/۴۱۸۳۸ هـ مورخ ۱۳۸۹/۶/۶ هیات وزیران مبنی بر تشکیل کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی و در اجرای بند (۱۸) ماده مزبور،

بین‌الملل خاصه در دستگاه‌های حاکمیتی و تخصصی، تشریح و تبیین راهبردها و اهداف کلان در بعد تخصصی و تدوین برنامه‌های اجرایی لازم جهت تنظیم و برقراری ارتباط با سایر بازیگران و واحدهای سیاسی بر اساس اهداف ترسیم شده و نمایندگی مؤثر دولت متبوع در مجامع بین‌المللی ذی‌ربط در راستای حفظ منافع ملی یا گروهی واحدهای همسو می‌باشد.

در این راستا، سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور به‌عنوان متولی حفظ، احیا، توسعه و بهره‌برداری اصولی و پایدار از منابع طبیعی کشور در جهت دستیابی به اهداف و اجرای وظایف محوله و به استناد اصل ۱۵۲ قانون اساسی ج.ا.ایران در حوزه روابط سیاسی در برقراری ارتباط صلح‌آمیز متقابل با سایر کشورها و تحقق سه اصل اعلام شده "عزت، حکمت و مصلحت" توسط مقام معظم رهبری و نیز دیپلماسی محیط زیستی و سایر قوانین مستقل جهت الحاق دولت ج.ا.ایران به سازمان‌ها، مجامع و کنوانسیون‌های بین‌المللی، و همچنین وظیفه‌مندی به‌عنوان نقطه تماس تخصصی به نیابت از دولت ج.ا.ایران جهت حضور در مجامع بین‌المللی ذی‌ربط، بر خود لازم می‌داند آخرین اخبار و اطلاعات مربوط به موضوعات بین‌المللی در حیطه وظایف سازمانی خود را به اطلاع همکاران سازمانی خود و عموم علاقه‌مندان برساند.

این نشریه که با عنوان بولتن اطلاع‌رسانی امور بین‌الملل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، به‌صورت دو ماهانه منتشر می‌شود، درصدد است تا مجموعه‌ای از اخبار و اطلاعات مرتبط با آژانس‌های تخصصی ملل متحد، کنوانسیون‌های محیط‌زیستی، نشست‌های بین‌المللی سیاست‌گذاری

"توقف شور شدن خاک، تقویت باردهی خاک" برای این روز انتخاب شده است.

آدرس بخش مربوط به این روز در سایت فائو عبارتست از:

[World Soil Day | Food and Agriculture Organization of the United Nations \(fao.org\)](https://www.fao.org/world-soil-day)

علاقه‌مندان می‌توانستند برای حضور در مراسم روز جهانی از طریق آدرس ذیل اقدام نمایند:

<https://fao.zoom.us/j/97689828174>

تمدید یکساله پروژه احیای اراضی جنگلی و تخریب یافته

نظر به این‌که پروژه احیای اراضی جنگلی و تخریب شده و جنگلی با تاکید ویژه بر مناطق در معرض فرسایش بادی و اراضی شور^۱ در تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱ پایان می‌یافت ولی به دلایلی، بخشی از فعالیت‌های پروژه ناتمام مانده بود. لذا به منظور انجام فعالیت‌های باقیمانده و پایدارسازی دستاوردهای پروژه، و با عنایت به تایید مسئول ارشد فنی پروژه، پروژه به مدت یکسال و تا پایان دسامبر ۲۰۲۲ تمدید گردید.

برگزاری اولین نشست کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی

دبیرخانه کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی

جناب‌عالی با حفظ سمت به عنوان "دبیر کارگروه ملی و همچنین نماینده و مرجع ملی در کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ملل متحد" منصوب می‌شوید.

مقتضی است با همکاری و هماهنگی مسئولان و دستگاه‌های ذی‌ربط و در چارچوب سیاست‌ها و برنامه‌های جمهوری اسلامی ایران، نسبت به تقویت و توسعه فعالیت‌های کارگروه مذکور اقدام نمایید.

امید است با اتکال به خداوند متعال در اجرای برنامه‌ها و تحقق اهداف مورد نظر موفق و موید باشید.

سید جواد ساداتی نژاد

وزیر جهاد کشاورزی

برگزاری مراسم روز جهانی خاک

در روز پنجم دسامبر برابر با چهاردهم آذرماه سال جاری، به مناسبت روز جهانی خاک، یک نشست مجازی از ساعت ۹ لغایت ۱۲ برگزار شد.

به منظور ارتقای آگاهی عمومی و حساس‌سازی اذهان جامعه در مورد اهمیت حفظ اکوسیستم‌های سالم و رفاه بشر، از طریق رفع چالش‌های روبه‌تزايد مدیریت خاک، شوری خاک، شعار

¹ RFLDL: Rehabilitation of Forest Landscapes and Degraded Land

در مورخه ۱۴۰۰/۹/۱۳ اولین نشست کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی، به ریاست دکتر ساداتی‌نژاد وزیر جهاد کشاورزی با دستور جلسه ذیل برگزار شد:

- ۱- معرفی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی، اهداف و اصول آن؛
- ۲- مرور لایحه تشکیل کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی مصوب ۱۳۸۹؛
- ۳- ارایه و تصویب آیین‌نامه و شرح وظایف دبیرخانه کارگروه ملی و کمیته‌های تخصصی؛
- ۴- ارایه گزارش ملی جهان بدون تخریب سرزمین؛
- ۵- تبیین اولویت‌ها و برنامه‌های کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی در سال ۱۴۰۰.

مصوبات این نشست عبارت بودند از:

- در جلسه آتی طبق آیین‌نامه کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی، اعضای محترم کارگروه شخصاً در جلسه حضور فرمایند؛
- دستگاه‌های عضو کارگروه، نمایندگان فعلی را ابقا نموده و یا نمایندگان جدید را در سطح معاون وزیر/ رئیس

- سازمان به عنوان عضو اصلی کارگروه و همچنین یک نماینده جهت عضویت در کمیته کارشناسی (اجرایی) به سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور معرفی نمایند؛
- پس از نهایی شدن فهرست اعضای کارگروه ملی، صدور و به‌روزرسانی احکام اعضای کارگروه با امضای وزیر محترم جهاد کشاورزی با پیگیری دبیرخانه ملی کارگروه انجام شود؛
- انتخاب یک نفر محقق، صاحب نظر و نماینده انجمن‌های علمی در کمیته علم و فناوری و انتخاب یک نماینده از سازمان‌های مردم‌نهاد در کمیته نهادهای جامعه مدنی در کمیته کارشناسی بررسی و جهت تایید نهایی به کارگروه ارایه شود؛
- جلسه آتی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی برای اسفند ماه سال ۱۴۰۰ برنامه‌ریزی گردد؛
- آیین‌نامه داخلی دبیرخانه، ابتدا در کمیته اجرایی بررسی، نهایی و متعاقباً در جلسه بعدی کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی تصویب گردد.
- در جلسه آتی برنامه دبیرخانه/ کارگروه برای سال ۱۴۰۱ ارایه و تصویب گردد.
- کمیته‌های ذی‌ربط دبیرخانه ملی، سیاست‌ها و برنامه‌های پیشنهادی مدیریت پایدار سرزمین در برنامه هفتم توسعه را مورد بررسی قرار دهند.
- دستگاه‌های عضو نسبت به ارایه تجارب و الگوهای موفق مدیریت پایدار سرزمین به دبیرخانه کارگروه اقدام نموده

¹ LDN: Land Degradation Neutrality

گازهای گلخانه‌ای کشورهای عضو ضمیمه یک کنوانسیون تغییرات اقلیمی، افراد مشروحه ذیل معرفی شدند:

- دکتر حمیدرضا سیلمانی رئیس مرکز نوآوری منابع طبیعی و آبخیزداری و فناوری‌های وابسته؛

- دکتر حسین بدری‌پور معاون امور بین‌الملل دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل؛

- مهندس محسن عبدالحسینی رییس گروه طرح‌ها و پروژه‌های بین‌المللی دفتر امور بیابان.

و بخشی از گزارشات کارگروه به انعکاس این اقدامات اختصاص یابد. در این راستا اقدامات لازم جهت بهره‌برداری مطلوب از ظرفیت رسانه‌ها مد نظر قرار گیرد.

- منابع اعتباری و تجهیزات و نیروی انسانی جهت فعال‌سازی دبیرخانه براساس موارد تبیین شده درآیین‌نامه تشکیل کارگروه، توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور پیگیری شود.

بازدید وزیر از ترکیه و عراق

بر اساس تصمیمات متخذه به منظور تقویت همکاری‌های دو جانبه در بخش کشاورزی، مقرر بود وزیر جهاد کشاورزی بازدیدهایی از کشورهای ترکیه و عراق در دی‌ماه داشته باشند که متأسفانه هر دو برنامه لغو شدند. با عنایت به محورهای همکاری مشترک در زمینه فعالیت‌های سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری با کشورهای فوق‌الذکر بنا بود دکتر منصور، رییس سازمان هم در معیت وزیر، عضو هیات عالی‌رتبه اعزامی به این کشورها باشند.

برگزاری دومین نشست کمیته کارشناسی کارگروه ملی مقابله با بیابانزایی

دبیرخانه کارگروه ملی مقابله با بیابانزایی

پیرو برگزاری نخستین کارگروه ملی مقابله با بیابانزایی در مورخ ۱۳ / ۹ / ۱۴۰۰ به منظور پیگیری مصوبات این نشست، اولین جلسه کمیته کارشناسی کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی با دستور کار ذیل با حضور نمایندگان دستگاه‌های عضو در روز دوشنبه مورخ ۲۹ آذر ۱۴۰۰ ساعت ۱۰ لغایت ۱۲ صبح در سالن جلسات مرحوم مطیعی برگزار شد.

برگزاری دوره آموزشی ارزیابی فنی فهرست‌برداری

گازهای گلخانه‌ای

بر اساس نامه واصله از مرکز امور بین‌الملل و کنوانسیون‌های سازمان حفاظت محیط زیست مبنی بر معرفی کارشناسانی برای شرکت در دوره‌های آموزشی ارزیابی فنی فهرست‌برداری

- به منظور تبیین وظایف دستگاه‌های عضو کارگروه، اطلاعات کنوانسیون و گزارشات اقدامات ملی از طرف دبیرخانه در اختیار اعضا قرار داده شود. ارایه گزارش طرح جهان بدون تخریب سرزمین و نیز تشریح فرایند تدوین هشتمین گزارش کشوری و نحوه همکاری دستگاه‌های عضو در دو جلسه آتی در سال جاری جلسه آتی مورد بحث قرار گیرد.

برگزاری سومین نشست کمیته کارشناسی کارگروه ملی

مقابله با بیابان‌زایی

دبیرخانه کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی

سومین نشست کمیته کارشناسی کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی در روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ ساعت ۱۰ الی ۱۲ در محل سالن مرحوم مطیعی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، با دستور کار ذیل برگزار شد.

۱- نهایی نمودن آیین‌نامه داخلی براساس پیشنهادات دریافت شده از دستگاه‌ها؛

۱- بررسی و اصلاح پیشنویس آیین‌نامه داخلی کارگروه، جهت تأیید اعضای کارگروه؛

۲- انتخاب یک نفر از نمایندگان سازمان‌های مردم‌نهاد جهت تأیید اعضای کارگروه؛

۳- انتخاب یک نفر از اساتید، محققان و صاحب‌نظران جهت تأیید اعضای کارگروه.

مصوبات جلسه

- مقرر شد دو جلسه کمیته کارشناسی در ماه‌های دی و بهمن و یک جلسه کارگروه ملی در اسفند ماه سال جاری برگزار گردد؛

- مقرر گردید مطابق آیین‌نامه و به منظور اثربخشی بیشتر، اعضای اصلی کارگروه و کمیته کارشناسی به صورت ثابت در جلسات حضور یابند؛

- مقرر شد اعضای کمیته کارشناسی نظرات و پیشنهادات خود را به صورت کتبی در خصوص پیش‌نویس متن آیین‌نامه داخلی کارگروه، نماینده پیشنهادی برای نماینده سازمان‌های مردم‌نهاد و نیز نماینده پیشنهادی از اساتید، محققان و صاحب‌نظران در کارگروه ملی به دبیرخانه اعلام نماید. موارد درج شده در این بند از جمله محورهای مباحث جلسه کمیته کارشناسی آتی خواهد بود؛

- مقرر شد دستگاه‌های عضو کارگروه ملی، سیاست‌ها، برنامه‌ها و اقدامات خود را در راستای مقابله با بیابان‌زایی و تخریب سرزمین را مطابق پرسشنامه‌ای که برگرفته از آخرین شاخص‌های گزارش کشوری است (پیوست) به دبیرخانه کارگروه ارسال نمایند؛

- ۲- تصویب انتخاب یک نفر از نمایندگان سازمان‌های مردم نهاد و یک نفر از اساتید، محققان و صاحب‌نظران در کارگروه ملی؛
- ۳- ارایه برنامه‌ها و فعالیت‌های اجرایی دستگاه‌های عضو کارگروه بر اساس چارچوب ارایه شده در پرسشنامه‌های ارسالی.
- مقرر شد نسبت به واژه‌های مندرج در آیین‌نامه از جمله واژه "راهبرد ارتباطات" تعریف جامعی ارایه گردد؛
- تاکید گردید انجام تعهدات کشور نسبت به کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی، صرفاً بخشی از وظایف کارگروه بوده و هدف و رسالت اصلی کارگروه ملی کنترل تخریب سرزمین در کشور می‌باشد. در همین راستا مقرر شد این موضوع در مقدمه آیین‌نامه تصریح گردد؛
- مقرر شد پس از اخذ اطلاعات سایر دستگاه‌های عضو و تدوین گزارش کشوری، به اشتراک‌گذاری و ارایه بازخوردهای آن به کارگروه‌های تخصصی صورت پذیرد.
- در این راستا فعال شدن انجمن‌ها و نهادهای جامعه معدنی بسیار حایز اهمیت است؛
- مقرر گردید هماهنگی و سازماندهی تیم‌های مذاکره‌کننده کارشناسی در مجامع بین‌المللی از طریق دبیرخانه انجام شود؛
- در راستای اهمیت بحث مشارکت مردمی تاکید گردید کارگروه نهادهای جامعه مدنی نقش سیاست‌گذاری و دستگاه‌های عضو کارگروه نقش اجرایی را به عهده خواهند داشت و این موضوع در کارگروه مورد توجه قرار خواهد گرفت؛
- کارگروه کارشناسی تعریف شده در آیین‌نامه جایگاه قابل‌توجهی در ارایه پیشنهادات، طرح‌ها و موضوعات قابل طرح در جلسه اصلی کارگروه را دارد؛
- مقرر شد نمایندگان دستگاه‌های عضو کارگروه نقطه نظرات خود را در خصوص موضوعات محوری نظیر مدیریت خشکسالی، کاربری اراضی، امنیت غذایی، کشاورزی پایدار، سیاست‌ها و قوانین موضوعی مرتبط با پروژه‌های ملی و بین‌المللی و ... جهت طرح در کارگروه کارشناسی و به منظور هماهنگی و هم‌افزایی بیشتر به دبیرخانه ارایه دهند.
- مقرر شد نمایندگان دستگاه‌های عضو پیشنهادات و نقطه‌نظرات خود را در راستای معرفی عضو نهادهای جامعه مدنی و نیز عضو کارگروه علمی و فناوری در کارگروه ملی ارسال نمایند.
- مقرر شد برگزاری جلسات بعدی کارگروه کارشناسی به منظور تکمیل و نهایی‌سازی پیش‌نویس آیین‌نامه داخلی، در بهمن ماه جاری به صورت آنلاین یا حضوری تداوم یابد.

حمایت مالی کنگره جنگل‌داری از علاقمندان به

شرکت در این نشست

معرفی دکتر سلیمانی برای عضویت در هیات تحریریه

با توجه به مکاتبه واصله از سازمان هواشناسی کشور مبنی بر معرفی کارشناسی جهت عضویت در هیات تحریریه پایگاه داده عوامل انتشار^۲ با همکاری گروه کاری موجودی ملی گازهای گلخانه‌ای، از سوی سازمان، دکتر حمیدرضا سلیمانی اسبونی رئیس مرکز نوآوری منابع طبیعی و آبخیزداری و فناوری‌های وابسته در بخش کاربری اراضی، تغییرات کاربری زمین و جنگلداری معرفی شدند.

برگزاری وبینار مدیریت حریق ترکیه

متعاقب هماهنگی‌های به عمل آمده توسط بخش بین‌الملل و همتای ترک، وبینار انتقال تجارب کشور ترکیه در زمینه مدیریت حریق عرصه‌های منابع طبیعی در روز سه شنبه ۱۶ آذرماه با حضور مدیران و کارشناسان اداره کل جنگلداری ترکیه و مدیرکل و کارشناسان دفتر حفاظت و حمایت و مسئولین اداره حفاظت و حمایت منابع طبیعی، تعدادی از مدرسان مدیریت حریق و اعضای سازمان‌های مردم نهاد برگزار شد.

امیر مسعود جلالی مدیر کل دفتر حفاظت و حمایت سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور به عنوان نخستین سخنران این کارگاه آموزشی در یک تحلیل آماری از رخداد حریق در منابع طبیعی در بیش از یک دهه در کشور ایران پرداخت و گفت: عوامل ایجاد حریق در منابع طبیعی ایران متفاوت است و در ۹۵

پیرو اطلاع‌رسانی قبلی در مورد برگزاری پانزدهمین کنگره جهانی جنگلداری با شعار "جنگل‌ها ضامن آینده‌ای سبز، سالم و پایدار" از تاریخ ۱۲ لغایت ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ برابر با ۲ لغایت ۶ می ۲۰۲۲ میلادی در سنول - کره جنوبی - توسط مرکز خدمات جنگلداری کره جنوبی با مشارکت سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو)، و اعلام دبیرخانه کنگره یادشده، مقرر است از برخی شرکت کنندگان علاقمند و فعال در سراسر دنیا حمایت مالی به عمل آید. جهت حصول اطمینان از مشارکت عادلانه و فراگیر، فرآیند انتخاب این افراد بر اساس معیارهای بانک جهانی بوده و اولویت با کشورهایی با درآمد پایین و متوسط و به‌ویژه زنان و جوانانی که توانایی مالی شرکت در این نشست را نداشته باشند، خواهد بود. این حمایت مالی شامل هزینه‌های ثبت نام، بلیط هواپیما، غذا و هتل و می‌باشد.

علاقه‌مندان می‌توانند برای برخورداری از این ظرفیت ضمن مراجعه به سایت کنگره به آدرس <http://www.wfc2021korea.org> و تکمیل فرم بارگزاری شده و ارسال آن تا پیش از ۱۱ بهمن ماه سال جاری (۳۱ ژانویه ۲۰۲۲) به پست الکترونیک ذیل اقدام نمایند. Fswfc2021@gmail.com

² TFI: Task Force on National Greenhouse Gas Inventories

¹ EFDB: Emission Factor Database

درصد حریق‌های ایجاد شده در جنگل‌ها و مراتع عوامل انسانی دخالت دارند.

جلالی، گستردگی عرصه‌های منابع طبیعی، صعب‌العبور بودن مناطق تحت حریق، کمبود شدید نیروی انسانی ماهر، نبود ناوگان هوایی تخصصی اطفای حریق و ایجاد تغییرات شدید آب و هوایی را از مشکلات و چالش‌های پیش رو در مدیریت حریق منابع طبیعی کشور ذکر کرد.

وی در ادامه خاطر نشان کرد: سازمان جنگل‌ها در مقابل این چالش‌ها و تنگناهای موجود اقدامات حفاظتی قابل توجهی در زمینه صیانت از جنگل‌ها انجام داده است. جلالی، برگزاری دوره‌های آموزشی پیشگیری از حریق برای مردمان محلی، همیاران طبیعت و کارکنان بخش حفاظت و همچنین فرهنگ‌سازی در سطوح مختلف جامعه به‌ویژه دانش‌آموزان و محافظین داوطلب، ایجاد مرکز اطفای حریق در استان‌ها، راه‌اندازی سامانه پایش حریق، عقد قرارداد برای خرید خدمات پروازی بالگرد و هواپیما در نقاط بحرانی، استفاده از پهباد و سیستم رادیویی بی‌سیم و نصب دوربین در مبادی ورودی جنگل‌ها را از اقدامات مهم سازمان جنگل‌ها در مدیریت و پیشگیری از حریق در منابع طبیعی برشمرد.

جلالی اظهارامیدواری کرد که دیدار وزیر جهاد کشاورزی ایران با وزیر کشاورزی و جنگلداری ترکیه در زمانی نزدیک بتواند به تدوین یک پروتکل همکاری مشترک بینجامد و علاوه بر موضوع مدیریت حریق، در دیگر بخش‌های منابع طبیعی نیز این همکاری دوجانبه انجام شود.

در ادامه این کارگاه آموزشی، مصطفی ازکایا معاون روابط بین‌الملل، آموزش و تحقیقات اداره کل وزارت جنگلداری ترکیه از مشارکت جمهوری اسلامی ایران در مدیریت و اطفای حریق جنگل‌ها در ترکیه تشکر کرد و مراتب قدردانی وزیر جنگلداری و دولت ترکیه را به‌خاطر این مشارکت اعلام نمود. او گفت: حریق و مدیریت آن در جنگل‌ها چالش بزرگی است زیرا شما در اینگونه رخدادها با آتش روبرو هستید. ازکایا همچنین گفت: در اطفای حریق جنگل‌ها در ترکیه از ۱۰ درصد توانمندی‌های هواپیما و ۹۰ درصد از هلی کوپتر استفاده می‌شود زیرا هلی کوپتر کارایی بیشتری در مناطق صعب‌العبور دارد.

از کارشناسان منابع طبیعی و بخش حفاظت درخواست کرد تا در سفری به ترکیه از مراکز اطفای حریق و توانمندی‌های این کشور در مدیریت حریق بازدید نمایند. مصطفی ازکایا در ادامه سخنان خود، پیشگیری از حریق، انجام

توسعه پایدار کوهستان ارایه شده بود و از همه کشورهای عضو، سیستم سازمان ملل متحد، سایر سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و ذی‌نفعان مربوطه از جمله جامعه مدنی، بخش خصوصی و دانشگاه‌ها درخواست شده بود تا برای اطلاع‌رسانی و ارتقای آگاهی عمومی نسبت به آن اقدام نمایند.

نماینده قرقیزستان ضمن معرفی سند L.28 با ارایه توضیحاتی در این خصوص گفت: کوه‌ها زیستگاه گونه‌های گیاهی و جانوری منحصربه‌فردی هستند و کشورهای کوهستانی دارای اکوسیستم‌های منحصربه‌فردی هستند که تغییرات اقلیمی آن‌ها را تهدید می‌کند بنابراین، سازگاری و تعدیل اثرات تغییرات اقلیمی و همچنین توسعه پایدار در این کشورها مستلزم اجرای مجموعه‌ای از اقدامات ویژه برای رفع نیازهای آن‌ها است.

اعلام سال بین‌المللی توسعه پایدار کوهستان نه تنها نیاز به حفظ سیستم جهانی حمایت از حیات وحش که برای بقای اکوسیستم جهانی ضروری است، را به رسمیت می‌شناسد، بلکه زمینه مناسبی برای انجام کارهای اساسی بیشتر در مورد توسعه

واکنش سریع در کوتاه‌ترین زمان ممکن و احیای مناطق آسیب دیده از حریق را از رویکرد های وزارت جنگلداری و کشاورزی کشور ترکیه برشمرد و یاد آور شد: اقدامات فرهنگ سازی و آموزش از دوره پیش دبستانی و دبستانی به کودکان ارائه می‌شود و کودکان وقتی به دوران بزرگسالی رسیده اند نسبت به موضوع حریق و پیشگیری از آن حساسیت نشان می‌دهند. براساس این گزارش، فایل کامل این کارگاه آموزشی به زودی از طریق این مرکز اطلاع رسانی در اختیار علاقمندان قرار می‌گیرد معاون روابط بین الملل، آموزش و تحقیقات وزارت جنگلداری ترکیه که تجارب مدیریت حریق در منابع طبیعی کشورش را در فضای اینترنتی ارائه می‌کرد به آموزش بیش از ۱۶۰ نفر از فراگیران از کشورهای اروپایی، آسیایی و آفریقایی اشاره کرد و گفت: اگر سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور ایران هم مایل باشد، این آموزش و تبادل اطلاعات و تجربیات می‌تواند دوسویه مد نظر قرار گیرد.

نام‌گذاری سال ۲۰۲۲ به عنوان سال بین‌المللی توسعه

پایدار کوهستان^۱

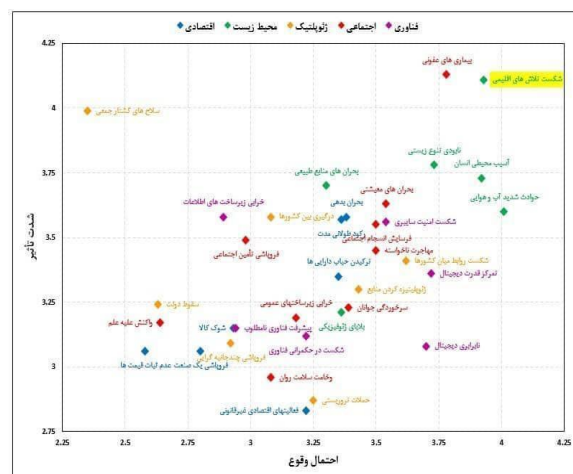
مجمع عمومی سازمان ملل پیش‌نویس قطعنامه تحت عنوان «سال بین‌المللی توسعه پایدار کوهستان، ۲۰۲۲» سند موسوم به (A/76/L.28) را مورد بررسی و تصویب قرار داد. در سند یادشده، پیشنهاد نامگذاری سال ۲۰۲۲ به عنوان سال بین‌المللی

^۱ محمد تقی ابراهیمی خوجین

کوهستان فراهم می‌کند. او تاکید کرد که این اقدام اهمیت جهانی برای آینده بشریت دارد.

مخاطرات پیش روی جهان^۱

مجمع جهانی اقتصاد، هر ساله اقدام به انتشار گزارش مخاطرات جهانی می‌کند. این گزارش براساس نظرسنجی از تعدادی از صاحب‌نظران تهیه می‌شود.

در گزارش سال ۲۰۲۱ از صاحب‌نظران خواسته شد تا ۳۵ خطر مشخص شده که در پنج گروه محیط زیست، ژئوپلیتیک، اجتماعی، اقتصادی و فناوری طبقه‌بندی شده‌اند را بررسی و درباره آن‌ها اظهار نظر کنند.

منظور از مخاطره جهانی^۲ حادثه، اتفاق یا شرایطی است که از نظر وقوع، نامطمئن یا نامشخص است و در صورت وقوع، می‌تواند اثرات منفی قابل توجهی بر چندین کشور یا صنعت، طی ده سال آینده داشته باشد.

طبق گزارش مخاطرات جهانی ۲۰۲۱، جدی‌ترین مخاطرات بر حسب احتمال وقوع به ترتیب اهمیت، عبارتند از:

- حوادث شدید آب و هوایی؛
- شکست تلاش‌های اقلیمی (اقدامات مقابله با تغییرات اقلیمی)؛
- آسیب محیطی انسان (تخریب‌های محیط زیستی ناشی از عوامل انسانی)؛
- بیماری‌های عفونی؛
- نابودی تنوع زیستی؛
- تمرکز (استیلا) قدرت دیجیتال؛
- نابرابری دیجیتالی؛

جدی‌ترین مخاطرات بر حسب شدت اثر به ترتیب اهمیت، عبارتند از:

- بیماری‌های عفونی؛
- شکست تلاش‌های اقلیمی (اقدامات مقابله با تغییرات اقلیمی)؛
- سلاح‌های کشتار جمعی؛
- نابودی تنوع زیستی؛
- بحران‌های منابع طبیعی؛
- آسیب محیطی انسان (تخریب‌های محیط زیستی ناشی از عوامل انسانی)؛
- بحران‌های معیشتی.

مخاطرات برحسب احتمال وقوع و شدت اثر در تصویر بالا (انتهای نشریه هم ارایه شده است) مشخص شده‌است. براساس اطلاعات ارایه شده، شکست تلاش‌های اقلیمی (اقدامات

² Global Risk

^۱ سید احسان مرعشی، کارشناس انرژی

با توجه به اطلاع‌رسانی به عمل آمده، تعدادی از کارشناسان ایرانی هم در این نشست حضور داشتند.

معرفی مسئول تهیه گزارش کشوری مقابله با بیابان‌زایی

با عنایت به فرارسیدن زمان تهیه گزارش کشوری مقابله با بیابان‌زایی (سال ۲۰۲۲)، دکتر پرویز گرشاسبی معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان به عنوان مسئول گردآوری، تهیه و ارسال گزارش کشوری مقابله با بیابان‌زایی ج.ا.ایران رسماً به دبیرخانه کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی معرفی شد.

برگزاری نشست طراحی پروژه

بر اساس دعوت دفتر امور مراتع جلسه‌ای راس ساعت ۹ صبح روز اول دی ماه با حضور دکتر حسین بدری‌پور و خانم دکتر مریم بخشنده، معاون و کارشناس امور بین‌الملل و معاونین و کارشناسان دفتر امور مراتع برگزار شد. در این نشست شرکت‌کنندگان ضمن آشنایی مختصر با آژانس‌های بین‌المللی، با روند طراحی پروژه و تامین اعتبار با منابع خارجی آشنا شدند.

مقابله با تغییرات اقلیمی) به عنوان جدی‌ترین خطر در ده سال آینده مطرح می‌باشد.

عدم موفقیت دولت‌ها و کسب و کارها در تصویب، اجرا و سرمایه‌گذاری در زمینه‌هایی مانند سازگاری و یا تعدیل اثرات تغییر اقلیم، حفظ اکوسیستم‌ها، محافظت از جمعیت و گذار به یک اقتصاد کربن خنثی از جمله مصادیق شکست تلاش‌های اقلیمی هستند.

برگزاری وبینار طرح‌های مقتضی و سیستم‌های هشدار

سریع آفات و بیماری‌های جنگل

Prevention is the first and most cost-effective line of defense against forest pests.

در مورخه ۲۴ نوامبر ۲۰۲۱ برابر با سوم آذرماه سال ۱۴۰۰، دفتر منطقه‌ای اروپا و آسیای میانه فائو و بیناری در زمینه سیستم‌های هشدار سریع آفات و بیماری‌های جنگل برگزار نمود.

اهداف برگزاری این وبینار عبارت بودند از:

- ارتقای آگاهی و آمادگی در مورد شیوع آفات و بیماری‌های جنگل‌ها؛
- آشنایی با برنامه ریزی‌های مقتضی و اجرای اقدامات اضطراری؛
- اشتراک‌گذاری تجارب موجود در سیستم‌های هشدار سریع و برنامه‌ریزی اقتضایی.

در انتها مقرر شد دفتر امور مراتع در خصوص تدوین پروپوزال‌هایی برای تامین اعتبار از محل منابع خارجی اقدام و به دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل ارسال نمایند.

ارسال گزارش اقدامات سال ۲۰۲۱ مراکز بین‌المللی نوع

دو-یونسکو

بر اساس مکاتبه واصله از دفتر معاون بخش علوم طبیعی مدیرکل سازمان علمی-فرهنگی ملل متحد (یونسکو)، از کلیه موسسات و مراکز بین‌المللی نوع دو^۱ وابسته درخواست شد تا گزارش اقدامات سال ۲۰۲۱ خود را ارسال نمایند.

در این راستا، دکتر جزی، رییس مرکز بین‌المللی مدیریت جامع حوزه آبخیز و منابع زیستی در مناطق خشک و نیمه خشک هم گزارش خود را به صورت الکترونیک ارسال نمود.

گزارش عملکرد سال ۲۰۲۱ پروژه‌های جایکا

با توجه به این‌که سازمان برنامه و بودجه کشور رابط و هماهنگ‌کننده پروژه‌های آژانس همکاری‌های بین‌المللی ژاپن در کشور می‌باشد و نظر به اتمام سال ۲۰۲۱ و شروع سال ۲۰۲۲، آن سازمان، از دستگاه‌های مختلف که پروژه مشترکی با جایکا دارند، درخواست نمود که گزارش عملکرد پروژه خود را ارایه نمایند.

ذیلاً به اختصار، خلاصه گزارش عملکرد پروژه ظرفیت‌سازی برای اجرای مدیریت مشارکتی جنگل و مرتع در حوزه آبخیز کارون با همکاری آژانس همکاری‌های بین‌المللی ژاپن ارایه می‌شود:

بر اساس سند تنظیم شده پنج خروجی برای پروژه تعیین شده بود، که گزارش طبق خروجی‌ها به شرح ذیل اجرا و در حال پیگیری است.

خروجی یک: ظرفیت‌سازی دستگاه‌ها برای مدیریت جامع حوزه آبخیز کارون

برای این خروجی سه فعالیت ذیل تعیین گردید

- ۱- پیشنهاد بهبود فرایند مدیریت جامع حوزه آبخیز کارون؛
- ۲- پیشنهاد برای راهبرد برنامه توسعه ملی بعدی؛
- ۳- پشتیبانی جهت تهیه سند استراتژی توسعه ظرفیت و پایش چگونگی اجرای آن؛

خروجی دو: ظرفیت فنی برای اجرای مدیریت جامع حوزه آبخیز کارون تقویت می‌یابد.

برای این خروجی دو فعالیت تعیین گردیده است.

- ۱- ارتقای سیستم / سامانه فنی پایش مدیریت جامع حوزه آبخیز کارون با تامین تجهیزات فنی مورد نیاز؛
- ۲- معرفی و ارایه فناوری‌های روز و نو مانند کاهش مخاطرات زیست‌محیطی^۲ (تجارب کاربردی کشور ژاپن) و پرداخت دستمزد برای خدمات زیست‌محیطی^۳؛

³ PES: Payments for Ecosystem Services

¹ UNESCO Category 2 Institutes and Centres (C2C)

² Eco-DRR: Ecosystem-based Disaster Risk Reduction

برای این خروجی سه فعالیت در نظر گرفته شده است.

۱- ترکیب و منسجم کردن درس‌های آموخته در حوزه آبخیز کارون؛

۲- آموزش کارکنان سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور و دیگر سازمان‌های مرتبط؛

۳- ترویج دانش تقسیم‌تجارب در مدیریت مشارکتی جنگل و مرتع.

مصاحبه با مدیران پروژه مدیریت چندمنظوره

جنگل‌های میرکانی

با توجه به این که دفتر نمایندگی برنامه عمران ملل متحد در تهران در حال تدوین برنامه‌های کشوری است، به منظور بهبود محتوای اسناد آتی برنامه‌های فوق اقدام به ارزیابی نقاط قوت، ضعف و میزان پایداری اثرات اجرای پروژه‌های انجام شده نمود. در این راستا مصاحبه‌هایی با دکتر عباسعلی نوبخت و مهندس داریوش بیات مدیران ملی و اجرایی پروژه مدیریت چند منظوره جنگل‌های میرکانی برگزار نمود.

نقطه نظرات سازمان برای طرح در چهاردهمین مجمع

وزرای کشاورزی جهان

خروجی سه: مدیریت مشارکتی جنگل و مرتع در استان چهارمحال و بختیاری تقویت و با مدیریت جامع حوزه آبخیز کارون ادغام می‌گردد.

برای این خروجی سه فعالیت تعیین گردیده است.

۱- بررسی و مطالعه پروژه قبلی جایکا و شناسایی نقاط قابل بهبود و توسعه آن؛

۲- قوت بخشیدن به روش‌ها و متدولوژی مناسب در برنامه پایش و ارزیابی مدیریت مشارکتی جنگل و مرتع؛

۳- اجرای فعالیت‌ها و اقدامات پیگیر.

خروجی چهار: ظرفیت اجرایی و پیاده‌سازی مدیریت مشارکتی جنگل و مرتع در چهار استان بهبود می‌یابد.

برای نیل به اهداف این خروجی چهار فعالیت تعیین گردیده است.

۱- توسعه روشی مناسب با متدولوژی در برنامه‌ریزی، پایش و ارزیابی مدیریت مشارکتی جنگل و مرتع به روش مطالعه و بررسی؛

۲- آموزش کارکنان سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور در برنامه‌ریزی مشارکتی مدیریت جامع حوزه آبخیز کارون؛

۳- شناسایی و پشتیبانی اولویت فعالیت‌های مدیریت مشارکتی جنگل و مرتع؛

۴- پایش و ارزیابی اقدامات با اولویت مدیریت مشارکتی جنگل و مرتع.

خروجی پنج: دانش مدیریت مشارکتی جنگل و مرتع در بستر مدیریت جامع حوزه آبخیز کارون بهبود می‌یابد.

مقرر است چهاردهمین مجمع وزرای کشاورزی جهان در حاشیه هفته سبز برلین طی روزهای ۸-۴ بهمن ماه سال جاری با شعار "استفاده پایدار از خاک - امنیت غذایی با خاک آغاز می‌شود" به صورت مجازی برگزار شود. بدین منظور نقطه نظرات سازمان در خصوص محورهای چهار گانه ذیل ارایه شد:

- چگونگی بهبود حفاظت از خاک؛
- چگونگی احیای خاک‌های تخریب شده؛
- چگونگی پایدار نمودن استفاده از منابع محدود زمین؛
- چگونگی دسترسی عادلانه کشاورزان سراسر جهان به زمین.

-چگونگی بهبود حفاظت از خاک:

جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۳۷۵ عضو کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ملل متحد است. مهمترین هدف این کنوانسیون افزایش امنیت غذایی از طریق حفظ حاصلخیزی خاک در اراضی کشاورزی و بهبود تولید بیولوژیک در جنگل‌ها و مراتع می‌باشد. بیابان‌زایی به معنی تخریب سرزمین و کاهش حاصلخیزی خاک در نتیجه تغییرات اقلیمی و عوامل انسانی می‌باشد. سالیانه ۱۴ میلیون هکتار از اراضی حاصلخیز جهان تخریب می‌شود، به‌طوری که تاکنون ۴ میلیارد هکتار از اراضی حاصلخیز کشاورزی و اکوسیستم‌های طبیعی جهان تخریب شده است. تخریب سرزمین، عامل عمده و تاثیرگذار بر سایر چالش‌های زیست محیطی از جمله گرمایش کره زمین و کاهش تنوع زیستی بوده، که تهدیدی جدی برای امنیت غذایی به شمار می‌رود. مهمترین راهکار برای کنترل تخریب خاک در کشور،

همکاری سازمان‌های مرتبط برای مدیریت بهینه و پایدار منابع آب و خاک و پوشش گیاهی و افزایش سرمایه‌گذاری در زمینه آگاهی بخشی و فرهنگ‌سازی در چارچوب عملیاتی نمودن برنامه اقدام ملی مقابله با بیابان‌زایی کشور مشتمل بر سیاست‌ها، اولویت‌ها و اقدامات برای جلوگیری از تخریب، احیای اراضی تخریب یافته و حفظ حقوق بهره‌برداران و جوامع محلی می‌باشد.

علاوه بر موارد فوق، اقدامات متنوع دیگری را می‌توان به شرح ذیل بیان نمود:

- ۱- بررسی وضعیت سیلخیزی حوزه‌های آبخیز (پیشگیری و مهار سیل) با توجه به افزایش جمعیت، تخریب پوشش گیاهی و وقوع سیل‌های مخرب اخیر در کشور و دنیا؛
- ۲- رفع مشکلات و موانع در راستای اجرای طرح‌های مدیریت منابع جنگلی؛
- ۳- ارتقای شاخص‌های مرتبط با مدیریت پایدار مراتع و بهبود طرح‌های مرتعداری؛
- ۴- اتخاذ سیاست اصولی و ایجاد یک سیستم جامع مدیریتی، بر اساس معیارها و شاخص‌های بین‌المللی، با یکپارچگی اقدامات در زمینه حفاظت و مدیریت پایدار منابع طبیعی (آب و خاک)؛

- ۵- ایجاد منافع مهم اقتصادی و اجتماعی برای جلب مشارکت ذی‌نفعان و جوامع محلی به منظور ایجاد انگیزه برای حفاظت از زیستگاه‌ها و اکوسیستم‌های طبیعی، شناسایی و ایجاد فرصت‌های سرمایه‌گذاری روستایی بر پایه

حفاظت از خاک و چگونگی پایدار نمودن استفاده از منابع محدود زمین، مانند گسترش اکوتوریسم (بوم-گردشگری)؛
۶- ارتقای آموزش و مهارت‌های عملی به مجریان طرح‌ها؛
۷- توجه لازم به پایش پارامترهای کمی و کیفی خاک؛
۸- حفاظت از پوشش گیاهی موجود، ایجاد بادشکن اطراف مزارع و مدیریت هرزآب‌ها از طریق افزایش پوشش گیاهی به کنترل مستقیم و غیرمستقیم برداشت گرد و غبار و احیای اراضی شور و قلیایی می‌انجامد.

- چگونگی احیای خاک‌های تخریب شده:

منابع طبیعی به‌ویژه جنگل‌ها و مراتع دارای کارکردهای بسیار زیادی بوده، نقش مهمی در حفاظت از آب و خاک و بهبود عملکرد اراضی کشاورزی ایفا می‌نمایند. در این راستا، می‌توان به خدمات تنظیمی منابع طبیعی از جمله بهبود چرخه مواد غذایی از جمله کربن، نیتروژن، فسفر، ذخیره‌سازی و گردش آب در خاک و اتمسفر، بهبود تهویه خاک، جلوگیری از فرسایش پاشمانی و آبخویی به وسیله هرزآب، افزایش مواد آلی و حاصلخیزی خاک، افزایش میکروارگانیسم‌های خاک، کاهش تبخیر و تعرق و تعدیل تعدیل مخاطرات طبیعی از جمله سیل، خشکسالی و تغییر اقلیم است که به عنوان رویکرد سرزمین محور شناخته می‌شود.

سایر موارد به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- تعادل دام موجود با توجه به ظرفیت مراتع؛
- ۲- آرایه سامانه یا مدل‌های پیش‌بینی فرسایش و رسوب متناسب با حوزه‌های اصلی.

- چگونگی پایدار نمودن استفاده از منابع محدود زمین:

رویکرد سرزمین محور شامل روش‌های موارد زیر می‌باشد:
- در اراضی کشاورزی؛ بانک‌بندی، تراس‌بندی، پوشاندن اراضی با بقایای گیاهی، کشت حفاظتی (بدون شخم یا کم شخم)، احداث بادشکن زنده اطراف مزارع، آگروفارستری، انتخاب گیاهان مقاوم به کم‌آبی، مصرف بهینه آب، رعایت الگوی کشت، پرهیز از بهره‌برداری مفرط از اراضی کشاورزی، تناوب کشت، کاهش مصرف آفت‌کش‌ها و علف‌کش‌ها که در مجموع باعث کاهش هرزآب، استفاده بهینه گیاهان از آب، مواد غذایی و انرژی.

سایر موارد:

- ۱- تقویت زمینه‌های تبادل تجربیات آبخیزنشینان، بازمهندسی و به‌روزرسانی دانش بومی آبخیزداری و آبخوان‌داری در حفظ منابع آب و خاک و بهره‌گیری از تجارب ارزشمند محلی در سطح جهان؛
- ۲- توجه به اصل توسعه پایدار در طرح‌های توسعه‌ای با اتکا به ظرفیت اکولوژیکی منطقه؛
- ۳- کاستن از تولید زباله با کاهش نیاز از مبدأ، بازیافت زباله و تولید کمپوست به جای دفن زباله؛
- ۴- توسعه تحقیقات در خصوص استفاده از انرژی‌های نوین و پاک به جای سوخت‌های فسیلی؛
- ۵- توسعه پایدار و امنیت غذایی همراه با حفظ، احیا، توسعه و بهره‌برداری اصولی از منابع طبیعی در چارچوب مدیریت پایدار منابع طبیعی براساس الگوی آمایش سرزمین؛

۶- پیوند حفاظت از منابع طبیعی و محیط زیست با نیازهای روزمره مردم (اقتصاد سبز) جلب مشارکت ذی‌نفعان و جوامع محلی (توسعه مدیریت مشارکتی یا اجتماع محور)؛

۷- مطالعات جامع حوزه آبخیز به منظور شناخت ظرفیت‌ها و محدودیت‌های هر حوزه و هدفمند نمودن ماموریت‌های یک حوزه آبخیز، تلفیق پروژه‌های بخش دولتی و خصوصی و درخواست‌های مردمی، مشارکت مردم در تصمیم‌سازی و اجرای اقدامات هر حوزه و مسئولیت‌سپاری به ساکنین و بهره‌برداران در مدیریت و استفاده از منابع حوزه می‌تواند به پایداری منابع کمک شایانی نماید؛

۸- توجه به حفظ چرخه پایدار آب؛

۹- ارتقای معیشت روستائیان، جنگل‌نشینان و کشاورزان با رعایت پایداری خاک با ایجاد مشاغل سازگار با طبیعت همچون زنبورداری، دامپروری بسته، تولید نهال، آبریزپروری و تغییر الگوی کشت

-چگونگی دسترسی عادلانه کشاورزان سراسر جهان به زمین:

۱- توسعه پوشش گیاهی از طریق بهبود چشم‌اندازها و ارتقای گردشگری طبیعی و نیز تولید چوب، علوفه و گیاهان دارویی، کمک شایان به اقتصاد بهره‌برداران و جوامع محلی محسوب می‌شود؛

۲- سهامی نمودن زمین‌های کشاورزی و عادی اجازه به خردنمودن و تفکیک مساحت اراضی، تشکیل تعاونی‌های فراگیر کشاورزان و توسعه کشت با توجه به نیازهای مصرف‌کنندگان و منابع آب و خاک و ظرفیت‌های اقلیمی، استفاده از شبکه‌های توزیع مستقیم کالا بین تولیدکنندگان و

مصرف‌کنندگان نهایی، اخذ مالیات از مالکین اراضی کشاورزی که خود به کشاورزی نمی‌پردازند.

تنظیم سند توسعه همکاری بخش کشاورزی با بولیوی

نظر به این که وزارت جهاد کشاورزی در حال تدوین یادداشت تفاهم همکاری‌های دوجانبه برنامه همکاری با کشور بولیوی بود، نقطه نظرات سازمان روی پیش‌نویس تهیه شده، به شرح ذیل ارایه شد:

۱- بند ۱ ماده ۲ به شرح ذیل تکمیل شود:

- مشاوره و پشتیبانی در تهیه، توسعه، اجرا، پی‌گیری و کنترل برنامه‌ها و یا پروژه‌ها در زمینه‌های فوق؛

- فعالیت‌های علمی و دانشگاهی از طریق سمینارها، نشست‌ها، دوره‌ها و کنفرانس‌ها در ایران و بولیوی، آموزش کارشناسان و تکنسین‌های هر دو کشور و تبادل اطلاعات علمی و فناوری و تجربیات و دانش‌بومی در مورد کشاورزی، مدیریت منابع طبیعی و آبخیزداری فرآیندهای مکانیزاسیون، فنی‌سازی کشاورزی، توسعه روستایی، کمک‌های فنی و ترویج روستایی، سیستم‌های ارزیابی و پیگیری، مدیریت پایگاه داده و غیره

۲- بند ۵ ماده ۲ به شرح ذیل تکمیل شود:

افزایش ظرفیت و تاب‌آوری و متنوع‌سازی روش‌های تولید کشاورزی خانوادگی و روش‌های تامین معیشت در ظرفیت‌های سیستم‌های تولید کشاورزی خانوادگی در مناطق آسیب‌پذیر؛

۳- بند ۶ ماده ۲ به شرح ذیل تکمیل شود:

- تحقیق در مورد گیاهان صنعتی، غلات و درختان مثمر؛

- تحقیق در مورد جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری؛

- روش‌های حفاظت و استفاده پایدار از خاک؛
- تصفیه و استفاده از فاضلاب برای مصارف کشاورزی و زراعت چوب؛
- درمان بیماری‌ها و آفات محصولات کشاورزی و درختان جنگلی؛
- اصلاح و احیای خاک؛
- آموزش نیروهای فنی و تولیدکنندگان در زمینه‌های کشاورزی، دامداری، جنگلداری، خاک، آب و مراتع و آبخیزداری؛
- همکاری در زمینه‌های مقابله با بیابان‌زایی و تخریب سرزمین؛
- همکاری در زمینه‌های اقتصادی بهره‌برداری از کالاها و خدمات منابع طبیعی؛
- تبادل تجربه در زمینه توانمندسازی جوامع محلی (در حوزه‌های مختلف صنایع دستی محلی، مدیریت گله و فرآورده‌های دامی و ...)
- آموزش، تبادل تجربه، مشارکت و همکاری در زمینه‌ی اکوتوریسم (طبیعت گردی) و حفظ مراتع؛
- استفاده از تجربیات و آموزش در زمینه‌ی بهره‌برداری از گیاهان دارویی و صنعتی؛
- بهره‌مندی از تجربیات بولیوی در برنامه‌های جمع‌آوری بذر گیاهان مرتعی و دارویی در اطراف روستاها؛
- ارائه خدمات مهندسی در بخش مرتع و مرتع‌داری؛
- تبادل تجربه و آموزش در ثبت دانش بومی؛
- برنامه‌ریزی و تهیه طرح‌های مدیریت پایدار اکوسیستم‌های جنگلی؛
- ارزیابی کمی و کیفی جنگل به منظور پایش روند پایداری و یا آسیب‌پذیری این منابع؛
- توانمندسازی جوامع محلی و روش‌های جلب مشارکت مردمی در طرح‌های مدیریت چندمنظوره منابع طبیعی؛
- تبادل نظر در خصوص فناوری تولیدات و محصولات جنگلی و مرتعی در بخش صنایع تبدیلی اولیه و ثانویه؛
- استفاده از روش‌های جدید در صنایع جهت حفظ و نگهداری و بالا بردن عمر مفید چوب و ارزش افزوده؛

در همین ارتباط شایان ذکر است متعاقب به تصویب رساندن تصمیم شماره ۲۶ چهاردهمین نشست کنفرانس اعضای کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی^۳ در خصوص مالکیت / تصدی‌گری اراضی، دبیرخانه کنوانسیون با همکاری و تعامل سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد - فائو و سایر سازمان‌های مرتبط و ذی‌ربط، در حال تهیه و تدوین دستورالعمل فنی در زمینه چگونگی تلفیق دستورالعمل‌های داوطلبانه حاکمیت مسئولانه مالکیت اراضی، جنگل‌ها و شیلات با موضوع امنیت غذایی ملی در اساس نامه اجرایی کنوانسیون یادشده و جهانی بدون تخریب سرزمین می‌باشند.

در همین ارتباط دبیرخانه مزبور، از کلیه کشورهای عضو، پانل سازمان‌های جامعه مدنی و ناظرین درخواست نموده تا پس از بررسی پیش‌نویس دستورالعمل فنی یادشده، نسبت به ارائه پیشنهادات و سهم مشارکت خود در قالب فرم مربوطه اقدام لازم معمول و پس از تکمیل، حداکثر تا تاریخ ۲ دی ماه سال جاری (۲۳ دسامبر ۲۰۲۱) آن را به دبیرخانه کنوانسیون ارسال نمایند. نقطه نظرات دریافتی در پانزدهمین نشست کنفرانس

- انتقال تکنولوژی‌های جدید در خصوص تولید انواع اوراق فشرده صنایع چوبی (نئوپان، تخته فیبر با چگالی متوسط - ام دی اف^۱ و کاغذ)؛

- فناوری مناسب برای تولید ورق چوبی با استفاده از ضایعات کشاورزی؛

- فن‌آوری‌های مربوط به خاک‌پوش‌ها و نانو فیلترها در مناطق توسعه جنگل کاری.

وبینار مالکیت اراضی - کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی

با توجه به اهمیت مالکیت اراضی در مدیریت پایدار اراضی، کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی اقدام به برگزاری وبیناری در این خصوص نمود.

در این راستا، طی نامه ارسالی از سوی ابراهیم تیاو، دبیر اجرایی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی سازمان ملل متحد خطاب به مراجع ملی کنوانسیون مزبور از آن‌ها برای شرکت در وبینار و ارائه نقطه‌نظرات خود دعوت به عمل آورد.

وبینار فوق در تاریخ ۱ دسامبر ۲۰۲۱ برابر با ۱۰ آذرماه سال جاری برگزار شد که در آن علاوه بر نمایندگان کشورهای عضو کنوانسیون، اعضای هیات سازمان‌های جامعه مدنی^۲ و ناظرین هم حضور داشتند.

³ COP 14/26

⁴ Land Tenure

¹ MDF: Medium-Density Fibreboard

² CSO Panel

اعضای متعاقد که مقرر است در ماه می ۲۰۲۲ میلادی برگزار گردد، ارایه خواهد شد.

زمینه‌های توسعه همکاری با ترکیه - بازدید رییس جمهور اردوغان از ج.ا.ایران

با عنایت به سفر قریب‌الوقوع آقای اردوغان رییس جمهور کشور ترکیه به ج.ا.ایران، موارد ذیل به عنوان محورهای مورد نظر برای درج در سند جامع همکاری‌های بلندمدت ایران و ترکیه اعلام گردید:

۱. همکاری در زمینه‌ی مقابله با بیابان‌زایی، گردوغبار و خشک‌سالی؛
۲. همکاری در زمینه‌ی احیای جنگل‌ها و مراتع در مناطق خشک و نیمه‌خشک؛
۳. همکاری در زمینه‌ی جلوگیری و مقابله با آفات و بیماری‌های جنگلی؛
۴. همکاری در زمینه‌ی حفاظت از جنگل‌ها، با تأکید بر مباحث اقتصادی و اجتماعی جوامع محلی؛
۵. همکاری در زمینه‌ی مدیریت و کنترل فرسایش خاک، پایش مناطق، ایجاد شبکه حفاظت از ذخیره‌گاه‌های جنگلی در دو کشور؛

۶. همکاری در زمینه‌ی توسعه صنعت گردشگری و زیست گردشگری (اکوتوریسم) در مناطق جنگلی و بیابانی؛
۷. همکاری در زمینه‌ی فناوری‌های تولید و اصلاح بذرونهال گونه‌های جنگلی و مرتعی و به‌کارگیری برنامه‌های مدیریت اکولوژیک و جنگل‌داری؛
۸. همکاری در زمینه‌ی کنترل حریق جنگل‌ها و مراتع؛
۹. همکاری در زمینه‌ی محصولات غیرچوبی جنگل‌ها و مراتع (شامل معرفی و راه‌اندازی، تولید، ترویج و بازاریابی)؛
۱۰. همکاری در زمینه‌ی فناوری‌ها و نوآوری‌های مرتبط با مدیریت منابع طبیعی؛
۱۱. همکاری در زمینه‌ی آموزش، ظرفیت‌سازی و بازدیدهای کارشناسی متقابل.

تهدیدات زیستی فرامرزی

با توجه به این که بخشی از مخاطرات شامل آفات و بیماری‌ها منشا فرامرزی دارند و لازم است هماهنگی و تعاملاتی با کشورهای همسایه برقرار شود. دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل طی دو مورد، مکاتباتی با استان‌های مرزی داشته است تا تهدیدات زیست محیطی منابع طبیعی با ریشه‌های فرامرزی را اعلام تا بعد از جمع‌بندی از طریق مجاری رسمی اقدامات لازم معمول گردد.

طبیعی است در صورت برقراری ارتباط با کشورهای همسایه و تبادل اطلاعات، میزان آمادگی برای پیشگیری حداکثری و واکنش سریع‌تر و هماهنگ‌تر در مقابل مشکلات احتمالی

حادث شده، برای کاستن از تبعات و هزینه‌های کشور و منطقه، ارتقا خواهد یافت.

برگزاری وبینار مدیریت پیشگیری و اطفای حریق با مشارکت جوامع محلی

نظر به استقبال همکاران سازمان از وبیناری که در مورخه ۱۶ آذر سال جاری با به منظور انتقال تجارب کشور ترکیه در زمینه اطفای حریق برگزار گردید و با توجه به پیگیری‌های به عمل آمده توسط سفارت ج.ا.ایران در هلسینکی و هماهنگی‌های به عمل آمده با آقای مایک یورولیوس کارشناس اسبق مدیریت حریق جنگل فائو، در اواخر بهمن ماه وبینار آموزشی با عنوان "مدیریت پیشگیری و اطفاء حریق با مشارکت جوامع محلی" برگزار خواهد شد. در این نشست نیز علاوه بر همکاران ستادی و استانی و مدرسان مدیریت حریق از تعدادی از سمن‌های فعال در این عرصه برای حضور دعوت به عمل خواهد آمد.

برگزاری وبینار مدیریت سیلاب با کارشناسان فنلاندی بر اساس پیگیری‌های سفارت ج.ا.ایران در فنلاند، مقدمات برگزاری یک وبینار در زمینه مدیریت ریسک سیلاب توسط انجمن آب فنلاند^۱ در حال انجام می‌باشد که امید است به زودی برگزار شود.

¹ FIWA: Finnish Water Association

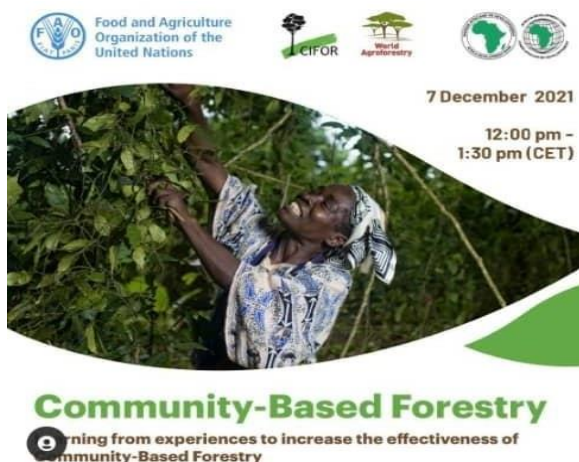
دفتر کنترل سیل و آبخیزداری مسئولیت برگزاری این وبینار را به عهده دارد که در موعد مقرر ضمن ارسال دعوتنامه، نحوه حضور مدعوین در نشست را هم اطلاع‌رسانی خواهد نمود. محورهای مورد علاقه آن دفتر به شرح ذیل به طرف فنلاندی اعلام شده است:

- ارایه تجارب کشور فنلاند در زمینه انواع سیلاب‌ها و نحوه مدیریت آن‌ها؛
- سیستم هشدار سریع سیل در کشور فنلاند؛
- بررسی سیلاب‌های شهری در فنلاند؛
- معرفی چارچوب قوانین مرتبط با مدیریت سیلاب؛
- نظام مدیریت حوزه‌ای در پیشگیری از وقوع سیلاب.

راه‌اندازی گروهی برای تبادل دانش و اطلاعات در زمینه گونه‌های مهاجم جنگل

بر اساس اطلاع واصله، سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد (فائو)، اقدام به راه‌اندازی گروهی برای تبادل دانش و اطلاعات در زمینه گونه‌های مهاجم جنگل نموده و از عموم علاقمندان دعوت نموده است برای عضویت در این گروه. برنامه حفاظت و سلامت جنگل فائو ضمن ارایه مشاوره و کمک به کشورها و موسسات ملی از آن‌ها برای سلامت و بقای جنگل‌ها، اکوسیستم‌های جنگلی‌اشان در برابر آفات و بیماری‌ها پشتیبانی می‌کند که شامل موارد ذیل است:

برگزاری وبینار جنگل‌داری جامعه‌محور توسط فائو

وبیناری با عنوان مدیریت جامعه‌محور جنگل^۳ با همت سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد (فائو) و مرکز بین‌المللی تحقیقات جنگلداری^۴ و مرکز جهانی آگروفرستری در روز سه شنبه ۷ دسامبر برابر با ۱۶ آذرماه از ساعت ۱۴:۳۰ لغایت ۱۶ به وقت تهران برگزار شد.

برگزاری پانزدهمین نشست کنفرانس اعضای متعاهد

پیرو مفاد مندرج در تصمیم شماره ۳۳، چهاردهمین نشست کنفرانس اعضای کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ملل متحد^۶ و همچنین متعاقب رایزنی‌های انجام گرفته با دولت ساحل عاج، پانزدهمین نشست کنفرانس اعضای متعاهد کنوانسیون مزبور و

• مشاوره در مورد اقدامات پیشگیرانه و مدیریت یکپارچه آفات؛

• ارزیابی اقدامات توصیه‌شده برای به حداقل رساندن خطرات انتقال فرامرزی؛

• واکنش به شیوع آفات و شرایط اضطراری؛

• پیشگیری و استراتژی‌های بلند مدت حفاظت از جنگل؛
هدف فائو از راه‌اندازی گروه گونه‌های مهاجم جنگلی عبارتند از:

• گرد هم آوردن همه طرف‌های علاقه‌مند به گونه‌های مهاجم جنگل؛

• فراهم‌آوری بستری برای بحث و تبادل نظر و همکاری میان کارشناسان و متخصصان؛

• اشتراک‌گذاری اطلاعات و راه‌حل‌های مبارزه با گونه‌های مهاجم جنگل در مقیاس محلی / ملی / منطقه‌ای.

علاقه‌مندان می‌توانند با مراجعه به لینک ذیل اقدام نمایند.

<https://dgroups.org/fao/fisnet/>

^۵ COP 14 / 33

^۶ UNCCD: United Nations Convention on Combat Desertification

^۷ COP: Conference of the Parties

^۱ IPM: Integrated Pest Management

^۲ FIS: Forest Invasive Species

^۳ Community-Based Forestry

^۴ CIFOR: Center for International Forestry Research

در همین ارتباط، شایان ذکر است پیش‌نویس دستورکار موقت و سایر اسناد نشست مزبور از جمله سند مربوط به اطلاعات شرکت‌کنندگان^۴ به‌زودی در وب‌سایت کنوانسیون مزبور در دسترس خواهد بود.

سند توسعه همکاری در بخش کشاورزی با کشور ترکمنستان

با توجه به استعلامی که وزارت جهاد کشاورزی از سازمان در مورد پیش‌نویس سند توسعه همکاری بخش کشاورزی با کشور ترکمنستان با عنوان « تفاهم‌نامه همکاری در بخش کشاورزی، منابع طبیعی و امنیت غذایی بین دولت جمهوری ترکمنستان و دولت جمهوری اسلامی ایران»^۳ نموده بود، موارد ذیل به دفتر امور بین‌الملل و سازمان‌های تخصصی اعلام گردید:

- مبادله تجربیات و توسعه فناوری در جهت بهره‌برداری از منابع طبیعی، پارک‌های جنگلی، نهالستان و غیره؛

- اجرای طرح‌های بیابان‌زدایی، آبخیزداری، جنگل‌کاری، مرتع‌داری و غیره به‌صورت مشترک؛

- تهیه و اجرای طرح‌های مدیریت پایدار چندمنظوره منابع طبیعی با مشارکت جوامع محلی و تقویت معیشت جوامع جنگل‌نشین با در نظر گرفتن تغییرات اقلیمی؛

- ارزیابی کمی و کیفی جنگل به‌منظور پایش روند پایداری و یا آسیب‌پذیری این منابع؛

ارکان فرعی آن از ۱۹ لغایت ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ برابر با ۹ تا ۲۰ ماه مه سال ۲۰۲۲ در هتل سوفیتل واقع در بندر ابیجان – ساحل عاج برگزار خواهد شد.

رایزنی‌های منطقه‌ای کشورهای متأثر از اجرای منطقه‌ای کنوانسیون توسط کشورهای حوزه آفریقا، آسیا، آمریکای لاتین و کارائیب، مدیریتانه شمالی و کشورهای اروپای مرکزی و شرقی در راستای آماده‌سازی نشست یادشده، پیش از آغاز این نشست و در تاریخ ۷ تا ۸ ماه مه ۲۰۲۲ در همان مکان انجام خواهد شد. مراسم افتتاحیه نشست مقامات عالی – رتبه با حضور سران کشورهای عضو همراه با برگزاری میزگردها و مناظرات دوستانه میان وزرا و سایر مقامات عالی رتبه در روزهای ۹ و ۱۰ ماه مه سال ۲۰۲۲ برابر ۱۹ و ۲۰ اردیبهشت سال ۱۴۰۱ برگزار خواهد شد.

مذاکرات و گفتگوها بر دستورکار پانزدهمین نشست کمیته علوم و تکنولوژی کنوانسیون مزبور و بیستمین نشست کمیته بازرنگری اجرای کنوانسیون مقابله با بیابانزایی ملل متحد^۲ و همچنین سایر موضوعات نظیر برنامه کاری کنفرانس اعضا، متعاهد متمرکز خواهد بود.

^۳CRIC: Committee for the Review of the Implementation of the Convention

^۴ ICCD/COP(15)/INF.1

^۱Abidjan- Côte d'Ivoire

^۲CST : Committee on Science and Technology

-تبادل تجربیات در خصوص مرتع داری و نحوه مدیریت پایدار مراتع؛

-همکاری در مواقع خشکسالی در زمینه تامین علوفه؛

-تبادل تجربه در خصوص ترکیب گله و نژاد های پربازده؛

-ایجاد بازارچه مرزی عرضه فرآورده های دامی در قالب تفاهم نامه با کانون سراسری انجمن های صنفی کارفرمایی مرتعداران ایران با هدف توانمندسازی؛

-تبادل تجربه در خصوص مدیریت گله و آموزش های مرتع داری؛

-انتقال تجربیات فنی و مهندسی در زمینه های مرتع داری؛

-کاربرد روش های نوین در پیش آگاهی و کنترل آفات در کشاورزی و منابع طبیعی؛

-ارایه لیست آفات و بیماری های کلیدی منابع طبیعی در کشور ترکمنستان؛

-پایش و دیده بانی مداوم مناطق هم مرز جهت اطلاع رسانی به موقع آفات و بیماری های قرنطینه ای و وقوع آتش سوزی؛

-جلوگیری از آتش زدن پس چر مزارع و توسعه حریق در مناطق هم مرز دو کشور؛

-همکاری در زمینه مقابله با بیابان زایی و شناسایی و مدیریت کانون های گرد و غبار؛

-بررسی و تعیین حقایق ها و وضعیت منابع آبی مرزی مشترک بین دو کشور؛

-استفاده از تجارب دو کشور در زمینه استحصال آب ، کنترل سیل ، آبخوان داری و تغذیه سفره های آب زیر زمینی؛

-تبادل تجربه در نحوه مشارکت های مردمی و نهادهای غیردولتی؛

-ارتقای شاخص های پایداری در ذخیره گاه های جنگلی؛

-آگرو فارستری با استفاده از روش ها و تکنیک های جدید؛

-همکاری های مشترک در خصوص مسایل مربوط به مدیریت بذر، نهال و نهالستان های جنگلی؛

-جنگل کاری، احیا، بازسازی و غنی سازی و توسعه جنگل؛

-تولید نهال و تهیه بذر با استفاده از روش های جدید و مقرون به صرفه؛

-اکوتوریسم، طراحی و مدیریت پارک جنگلی، پارک طبیعت و غیره با استفاده از شیوه های نوین مدیریتی؛

-توسعه زراعت چوب با گونه های سریع الرشد؛

-استفاده از روش های جدید در صنایع جهت حفظ و نگهداری و بالا بردن عمر مفید چوب و ارزش افزوده؛

-انتقال تکنولوژی های جدید در خصوص تولید انواع اوراق فشرده صنایع چوبی (نئوپان، تخته فیبر با چگالی متوسط -ام دی اف¹ و کاغذ)؛

-فناوری مناسب برای تولید ورق چوبی با استفاده از ضایعات کشاورزی؛

-احداث صنایع فراوری کوچک، بسته بندی محصولات و توسعه صادرات محصولات غیر چوبی جنگلی؛

-مبارزه با آفات و بیماری های جنگلی؛

-فن آوری های مربوط به خاک پوش ها و نانو فیلترها در مناطق توسعه جنگل کاری؛

¹ MDF: Medium-Density Fibreboard

با امعان نظر به این که کمیته مقامات ارشد سازمان فوق با تمدید وضعیت همکاری کشورمان برای یک دوره دوساله دیگر از ژانویه ۲۰۲۲ موافقت نموده‌اند و موضوع ارتقای همکاری کشورمان در این سازمان در دستور کار وزارت متبوع قرار دارد و هیأت ایرانی شرکت‌کننده در چهل و چهارمین نشست وزیران امور خارجه سازمان همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه در دسامبر ۲۰۲۱ برابر با ۲۶ آذرماه سال جاری این موضوع را مطرح می‌نمودند، لذا دفتر امور بین‌الملل و سازمان‌های تخصصی وزارت متبوع طی نامه‌ای از کلیه معاونت‌ها و سازمان‌ها از جمله این سازمان در خصوص طرح‌ها و ایده‌های پیشنهادی استعلام نموده است.

در پاسخ به این نامه، موارد ذیل منعکس شد:

از آنجایی که سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه با هدف توسعه همکاری‌های بین کشورهای منطقه بر اساس الگوی اقتصادی بازار آزاد (لسه‌فر)^۲ شکل گرفته است و از جمله زمینه‌های فعالیت‌های مرتبط این سازمان با حوزه کاری منابع طبیعی و محیط‌زیست، کمک‌های اضطراری، انرژی، حمایت‌های زیست‌محیطی و گردشگری، مخاطرات طبیعی، آب، جنگل و بیابان است. طرح‌ها و ایده‌ها در حوزه منابع طبیعی با پیش‌فرض اقتصادی برای همکاری ج. ا. ایران با سازمان یادشده به شرح زیر پیشنهاد می‌گردد:

در بخش کمک‌های اضطراری:

- طرح شناسایی و مبارزه با آفات و بیماری‌های جنگل‌ها و مراتع؛

- ایجاد بستر مناسب جهت برگزاری نشست‌ها و کارگاه‌های آموزشی بین‌المللی؛

- امکان شرایط بازدید مشترک از تجارب موفق اجرایی در زمینه‌های خاص و تخصصی بین دستگاه‌های اجرایی دو کشور؛
- معرفی یک بخش خاص در کشور به عنوان پیگیری‌کننده مسایل و امور خاص بین دو کشور؛

- معرفی نقش و جایگاه عملیات بیولوژیک در حفظ منابع آب و خاک حوزه‌های آبخیز؛

- همکاری در مدیریت سیلاب رودخانه مرزی اترک؛

- همکاری در تثبیت فرسایش در حاشیه رودخانه مرزی اترک.

محورهای پیشنهادی همکاری با سازمان همکاری‌های

اقتصادی دریای سیاه

در سال ۱۹۹۲، ۱۳ کشور منطقه‌ی دریای سیاه برای رسیدن به صلح، ثبات و رفاه منطقه‌ای سازمان همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه^۱ را ایجاد نمودند که ج. ا. ایران تاکنون در قالب یک شریک گفتگوی بخشی با آن همکاری داشته است.

^۲ Laissez faire

^۱ BSEC: Black Sea Economic Cooperation

- طرح کنترل سیلاب و مدیریت آب در سیلاب‌های دوره‌ای؛

- کمک‌های مالی در تجهیز امکانات اطفای حریق در جنگل‌ها

و مراتع؛

- آموزش دانش‌های جدید بین‌المللی در حیطه مدیریت منابع

طبیعی و محیط‌زیست؛

در بخش انرژی:

- ایده‌های استفاده از انرژی‌های پاک در صنایع و کلان‌شهرها،

روش‌های بهینه مصرف انرژی و جلوگیری از آلودگی‌های

محیط زیستی صنایع و کلان‌شهرها؛

- تأمین نهادها در استفاده از انرژی‌های پاک و ممانعت از قطع

درختان و بوته‌های گیاهی در جهت تأمین سوخت؛

- آموزش دانش‌های جدید بین‌المللی در حیطه مدیریت

اقتصادی - اجتماعی جنگل‌نشینان و بهره‌برداران مراتع و

ساکنین حاشیه جنگل‌ها و مراتع.

در بخش حمایت‌های زیست محیطی:

- حمایت لازم در ثبت گونه‌های اندمیک کشور و استفاده از

منافع مالی این گونه‌ها توسط دولت ایران به نفع حفظ و مراقبت

از گونه‌های مذکور؛

- حمایت در رفع معضل زباله در راستای جلوگیری از نابودی

منابع طبیعی و آلودگی آب‌های سطحی و زیرزمینی؛

- حمایت در تأمین نهاد‌های چوب مصرفی به منظور جلوگیری

از هرگونه بهره‌برداری و قاچاق چوب درختان بومی

رویشگاه‌های جنگلی؛

- آموزش و فراهم نمودن تکنیک‌های مدیریت آب به منظور

کنترل خشکسالی در جلوگیری از زوال جنگل‌ها و مراتع بر اثر

تغییر اقلیم و کاهش رطوبت.

در بخش گردشگری:

- احداث پارک‌های جنگلی منطقه‌ای و مناطق آزاد طبیعت

گردی در راستای بهبود وضعیت منابع طبیعی؛

- حمایت از صنایع دستی و محلی جنگل‌نشینان و بهره‌برداران

مراتع در سطح بین‌المللی با ثبت جهانی محصولات؛

- حمایت از جاذبه‌های طبیعت گردی به منظور شناسایی و حفظ

گونه‌های منحصربه‌فرد، اندمیک و در معرض انقراض.

در بخش آب و مخاطرات طبیعی:

- بررسی و صیانت از حق‌آبه رودخانه‌های مرزی؛

- تعریف پروژه و به‌کارگیری فناوری سامانه اطلاعات

جغرافیایی و سنجش از دور در مقابله و کاهش اثرات مخاطرات

طبیعی همچون آتش‌سوزی جنگل‌ها، ریز گرد، خشکسالی،

سیل و رانش زمین؛

- همکاری در خصوص روش‌های استحصال آب و جلوگیری

از فرونشست دشت‌ها.

در بخش جنگل:

- سازگاری با پیامدهای حاصل از تغییرات اقلیمی در نواحی

رویشی جنگل‌های کشور در راستای اهداف توسعه پایدار و

مدیریت پایدار جنگل؛

- همکاری در بخش روش‌های نوین حفاظت از ذخیره‌گاه‌ها و

زیست‌بوم‌های جنگلی؛

-توسعه مدل و به‌کارگیری فناوری مناسب با رویکرد زیست‌محیطی در بخش جنگل.

در بخش بیابان:

- سرمایه‌گذاری در حوزه بوم‌گردی پایدار در مناطق بیابانی با رویکرد حفاظت از عرصه‌های منابع طبیعی؛

-انتقال فناوری و سرمایه‌گذاری در زمینه توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در مناطق بیابانی؛

-انتقال فناوری در زمینه پایش طوفان‌های ماسه‌ای و گردوغبار؛

-مشارکت در زمینه اجرای پروژه‌های مدیریت پایدار سرزمین و توسعه روستایی؛

-همکاری در زمینه ایجاد و راه‌اندازی سامانه‌های هشدار سریع بیابان‌زایی؛

-بهره‌برداری اقتصادی از جنگل‌های دست‌کاشت بیابانی و گیاهان دارویی؛

-اجرای پروژه‌های مقابله با خشکسالی و بیابان‌زایی.

در بخش مرتع:

-استفاده از تجربیات موفق کشورهای عضو در زمینه فرآیندهای هموارسازی اشتغال، رونق صنایع دستی و یا صنایع کوچک و متوسط در جوامع روستایی و عشایری بر پایه بهره‌گیری از پتانسیل‌های بالقوه مرتع با هدف کاهش فشار چرای دام بر مراتع انتقال یافته‌های موفق در زمینه طبیعت‌گردی خصوصاً در مراتع فرهنگ‌سازی و آموزش جوامع محلی به‌منظور بهره‌برداری اقتصادی و پایدار از مراتع و مدیریت مراتع با توجه به تغییرات اقلیمی، شرایط آب و هوایی حاد و خشکسالی و ایجاد شبکه همکاری در زمینه مدیریت بحران؛

-تبادل تجربیات احیا و بازسازی مراتع تخریب‌یافته و یا در حال تخریب؛

-انتقال تجارب در خصوص نحوه شناسایی، حفاظت و احیاء ذخیره‌گاه‌های گیاهی و ژنتیکی (گونه‌های منحصربه‌فرد، کمیاب و در معرض خطر)؛

-بهره‌مندی از روش‌های تهیه بانک اطلاعات بذور مرتعی و هوشمندسازی ایستگاه‌های تولید بذر و نهال مرتعی و انتقال تکنولوژی؛

-تبادل ایده‌های مؤثر و موفق در استحصال آب باران و اجرای پروژه‌های ذخیره نزولات به‌منظور تقویت پوشش گیاهی و ذخایر آب زیرزمینی و کاهش تبعات ناشی از خشکسالی و همچنین مدیریت منابع آب شرب دام در مراتع به‌خصوص در نواحی خشک و نیمه‌خشک با هدف پراکنش صحیح دام در مراتع؛

-ایجاد شبکه مدیریت جوامع محلی در زمینه‌هایی مانند مدیریت مراتع روستایی، تقویت زیرساخت‌ها، رونق‌دهی به کسب‌وکار جوامع محلی، افزایش رفاه و بهبود معیشت روستائیان و عشایر، افزایش بهره‌وری تولید از طریق بهسازی نژاد دام و مدیریت گله و ایجاد مشاغل جایگزین با صرفه اقتصادی مطلوب؛

-تشکیل مرکز شناسایی و پهنه‌بندی و مانیتورینگ مناطق بحرانی در مراتع کشورهای عضو، شفاف‌سازی عوامل تخریب منابع خاک و پوشش گیاهی و ارزیابی شدت بهره‌برداری و خسارات؛

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج (تات) موارد ذیل را برای همکاری با دانشگاه توتوری اعلام نموده است:

- ۱- شرکت در دوره آموزشی سالانه دانشگاه توتوری و جایکا در زمینه مدیریت منابع کشاورزی در مناطق خشک؛
- ۲- اجرای پروژه مشترک در زمینه‌های:
 - استفاده از روش‌ها، فناوری‌ها و سامانه‌های هوشمند در مناطق خشک و نیمه‌خشک ایران؛
 - تکنیک‌های اندازه‌گیری واقعی مصرف آب کشاورزی در مقیاس مزرعه، دشت و حوزه آبریز؛
 - اصلاح گیاهان مقاوم به خشکی و شوری با استفاده از فناوری‌های نو ترکیب ژنتیکی، اصلاح سریع و دابل هاپلوئید؛

- ارزیابی پایه‌ها و ارقام منتخب درختان میوه برای توسعه کشت دیم در اراضی شیب‌دار؛
- توسعه کشت گلخانه‌ای در مناطق خشک؛
- تدوین طرح جامع و طرح‌های آزمایشی توسعه پیشرفته منابع طبیعی در ایران با تلفیق فناوری سنتی و مدرن؛
- مطالعات تحقیقاتی در زمینه چگونگی استخراج آب از رطوبت هوا برای افزایش پوشش گیاهی، کنترل فرسایش بادی و حفظ خطوط ساحلی؛
- تحقیق در مورد روش‌های مختلف آبخیزداری برای حفظ رطوبت و افزایش پوشش بیابانی به منظور مقابله با کنترل منابع طوفان گرد و غبار.
- ۳- بازدید متقابل از فعالیت‌ها، امکانات و اقدامات طرفین؛

- ایجاد بستر مناسب به منظور جایگزینی انرژی‌های نو به جای سوخت‌های فسیلی و چوبی و استفاده از سرمایه‌گذاران در این مورد؛

- برگزاری دوره‌های آموزشی و پروژه‌های تحقیقاتی، کارگاه‌های مشورتی مشترک به منظور تبادل دانش و تجربه در سطح سیاست‌گذاران، مدیران و بهره‌برداران؛
- تقویت و ارتقای پوشش حفاظتی مراتع و تجهیزات مربوطه با بهره‌گیری از یافته‌ها و تجربیات؛
- تبادل اطلاعات در خصوص بهره‌برداری اصولی و همچنین فرآوری محصولات فرعی مرتعی و جنگلی.

همکاری با دانشگاه توتوری - ژاپن

بر اساس اطلاعات واصله ارتباطاتی میان وزارت جهاد کشاورزی و دانشگاه توتوری^۱ ژاپن و مشخصاً مرکز مناطق خشک آن دانشگاه برقرار شده است.

مرکز فوق دارای تجارب بین‌المللی ارزشمندی در زمینه فناوری‌های نوین در مدیریت و کنترل فرسایش خاک و پدیده ریزگرد و توفان شن از جمله در آسیا و آفریقا می‌باشد.

³ KCC: Knowledge Co-Creation Program

¹ Tottori University

² ALRC: Arid Land Research Center

نمایندگان دولت‌های کشورهای عضو، نمایندگان جوانان مدنی و بخش خصوصی برگزار شد.

اهم موضوعات این نشست عبارت بودند از:

- تغییر سیستم‌های کشاورزی و غذایی برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار در خاور نزدیک و شمال آفریقا؛
- برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان در خاور نزدیک و شمال آفریقا؛
- تحول روستایی از طریق تشدید فراگیر و پایدار کشاورزی خرده‌پا و زنجیره ارزش کشاورزی - غذایی
- ترویج امنیت غذایی و رژیم‌های غذایی سالم برای همه؛
- ایجاد ساختار تجارت در حوزه امنیت غذایی و تغذیه در خاور نزدیک و شمال آفریقا؛
- کشاورزی سبز: به سوی بازاریابی پایدار و تغییر آب و هوا، تامین مالی این حوزه در خاور نزدیک و شمال آفریقا؛
- ایجاد سیستم‌های کشاورزی غذایی انعطاف‌پذیر در برابر شوک‌ها و استرس‌های متعدد از طریق رویکرد مدیریت ریسک جامع کووید-۱۹ و تاب‌آوری سیستم‌های کشاورزی - غذایی منطقه؛
- نتایج منطقه‌ای: اولویت‌ها و اهداف توسعه پایدار؛
- طرح کلی و نقشه راه استراتژی علم و نوآوری فائو؛

۴- اجرای دوره آموزشی مشترک در کشورهای مناطق خشک در زمینه‌های:

- مدیریت و کاربرد روش‌های نوین آبیاری؛
 - تکنیک‌های کاهش مصرف آب کشاورزی؛
 - مدیریت تلفیقی شوری در شرایط کشاورزی رایج؛
 - استفاده از فناوری زیستی و پتانسیل بیولوژی خاک در کاهش تنش‌های زنده و غیرزنده؛
 - کاربرد کودهای زیستی میکوریزی برای بیابان‌زدایی؛
 - استفاده از باکتری‌های محرک رشد گیاه برای کاهش تنش خشکی در محصولات کشاورزی؛
 - شناسایی مکانیسم‌های سازگار با شرایط خشکی و توسعه کشاورزی در اراضی دیم؛
- ۵- تبادل ژرم‌پلاس.

برگزاری سی و ششمین نشست منطقه‌ای خاور نزدیک

فائو

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

از تاریخ ۲۳-۲۰ دی ماه سال جاری نشست کارشناسی به صورت مجازی و نشست وزرا در روزهای ۱۹-۱۸ بهمن ماه سال جاری به صورت حضوری و مجازی برگزار شد. هدف از برگزاری نشست کارشناسی فوق، تعیین اولویت‌های منطقه‌ای بود که با حضور ۴۵۰ نفر از دست‌اندرکاران منطقه‌ای،

¹ PGPR: Plant growth-promoting rhizobacteria

- به روزرسانی توسعه استراتژی جدید فائو در مورد تغییرات اقلیمی.

توسعه پایدار و منطبق بر متد تعریف شده زیست محیطی را در اختیار این سازمان قرار دهند.

بهره‌گیری از تجارب ابتکار میراث سبز اتیوپی

در پاسخ به نامه واصله از وزارت امور خارجه در مورد امکان‌پذیری انجام کاری مشابه کار انجام شده در کشور اتیوپی تحت عنوان ابتکار میراث سبز نخست وزیر اتیوپی، ضمن توضیح پویش مردمی و گروه‌های جهادی در خصوص نهال‌کاری و بذرکاری که با همکاری ۶۶ دستگاه اجرایی تدوین شده و در حال حاضر نیز فاز اجرایی آن در سراسر کشور در حال اجرا است. از وزارت امور خارجه درخواست شد تا با توجه به تجربه آن کشور در تولید نهال و نهال‌کاری در سطح بسیار وسیع، اطلاعات تکمیلی در خصوص نحوه اجرایی نمودن ابتکار میراث سبز آن کشور را در اختیار این سازمان قرار دهند. ضمناً با توجه به همه‌گیری کرونا، برگزاری وبیناری با همکاران کشور اتیوپی جهت تبادل تجارب مورد تاکید و خواست این سازمان می‌باشد.

عدم تامین مالی برای تهیه گزارش کشوری مقابله با بیابان‌زایی

بر اساس هماهنگی‌های به عمل آمده میان کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی و تسهیلات محیط زیست جهانی، اعتباراتی در اختیار کشورهای متعاقد جهت تهیه و تدوین گزارشات کشوری به کشورهای متعاقد کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی قرار می‌گیرد.

به منظور بهره‌مندی از این اعتبارات، سازمان متبوع به عنوان نهاد مرجع ملی کنوانسیون فوق، مکاتباتی با سازمان حفاظت محیط زیست که مرجع فنی تسهیلات محیط زیست جهانی است ارسال نموده که تا این تاریخ پاسخ مثبتی واصل نشده است و لذا به احتمال قریب به یقین گزارش پیش رو باید با اعتبارات داخلی تهیه و ارسال شود.

اخذ نظرات در مورد تجارب جهانی در زمینه

فعالیت‌های معدنی

مهندس افلاطونی سرپرست معاونت حفاظت و امور اراضی طی نامه‌ای به مهندس محتشمی‌پور معاون امور معادن و فراوری مواد وزارت صمت از آن معاونت درخواست نمود تا تجارب جهانی در زمینه فعالیت‌های معدنی بر اساس چارچوب‌های

برگزاری وبینار بین‌المللی در زمینه شیوه‌ها و تکنیک‌های کنترل بیابان کشور چین

بر اساس اطلاع‌رسانی دبیرخانه کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی، یک وبینار بین‌المللی در زمینه شیوه‌ها و تکنیک‌های کنترل بیابان با همت دبیرخانه کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ملل متحد و اداره کل جنگلداری و مراتع نینگزیا منطقه خودمختار هوئی

کشور چین در روزهای ۱۶-۱۴ دسامبر برابر ۲۵-۲۳ آذرماه سال جاری از ساعت ۲۱:۳۰ لغایت ۳۰ دقیقه بعد از نیمه شب به وقت تهران برگزار شد. دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل در این خصوص به واحدهای ستادی و استانی اطلاع‌رسانی نمود. می‌گردد. برنامه و محتوای وبینار در فایل پیوست ارائه شده است.

علاقه‌مندان می‌توانستند برای ثبت نام به آدرس ذیل مراجعه نمایند.

https://us02web.zoom.us/webinar/register/WN_-Sni973jTiilYjBDXLvwwA

برگزاری مسابقه هنری کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی

دفتر امور بیابان که دبیرخانه کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی در آن مستقر است. در خصوص برگزاری مسابقه هنری کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی اطلاع‌رسانی نمود.

لازم به ذکر است که ارتقای آگاهی و تنویر افکار عمومی به عنوان یکی از سیاست‌های راهبردی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی مد نظر قرار گرفته است و از کشورهای عضو هم خواسته شده است که اقداماتی برای ارتقای آگاهی‌های عمومی در مورد موضوعات خشکسالی، بیابان‌زایی و تخریب سرزمین برای مخاطبین مختلف انجام دهند. در این ارتباط دبیرخانه کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی پیشنهاد نموده است که یک مسابقه نقاشی با عنوان مقابله با بیابان‌زایی برای کودکان برگزار و در روز جهانی سال آبی از برترین آثار تقدیر شود. این اقدام توسط کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی در سال جاری در مقیاس بین‌المللی برگزار و بازتاب بسیار مناسبی داشته که کتابچه آثار و پیام‌های منتخبین در فایلی که از طریق لینک ذیل قابل دسترسی است، ارائه شده است.

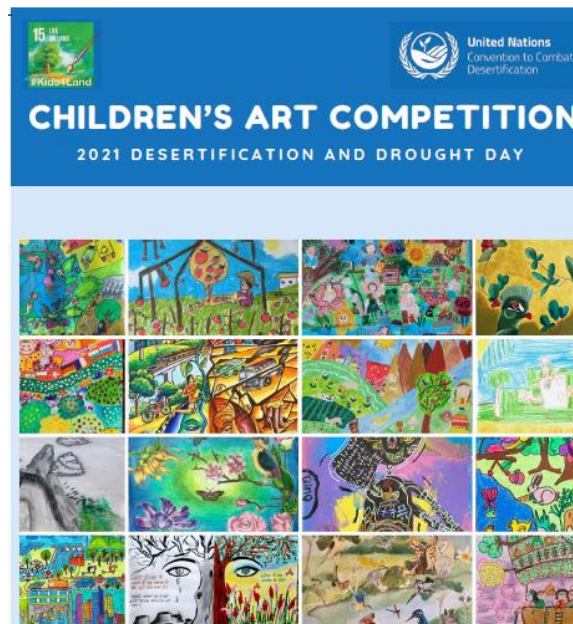
<https://www.unccd.int/sites/default/files/inline-files/children%27s%20e-book%202021.pdf>

قرارداد فائو با دانشگاه فردوسی مشهد در رابطه با پروژه

گرد و غبار

بر اساس اطلاع واصله دفتر نمایندگی فائو در تهران توافق‌نامه‌ای با دانشگاه مشهد در قالب پروژه همکاری فنی تسریع سرمایه‌گذاری و اقدامات اجرایی برای ارتقای تاب‌آوری بخش کشاورزی، منعقد نموده‌است که بعد از انعقاد از سازمان و

مشخصاً دفتر امور بیابان جهت اظهار نظر استعلام نمود که دفتر فوق نقطه نظراتش را به شرح ذیل اعلام نمود:

۱- سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور به عنوان نهاد هماهنگ‌کننده مطالعه مذکور پیشنهاد می‌نماید در تحقیقات مد نظر در این توافق‌نامه موضوع تأثیرات گرد و غبار و طوفان شن^۱ بر گونه‌های جنگلی (تحلیل کمی و اثرات فیزیولوژیکی) در مناطق تحت تأثیر نظیر گونه‌های بلوط اکوسیستم زاگرس و سایر گونه‌های حساس مد نظر قرار گیرد. از آن‌جا که گونه بلوط به عنوان مهمترین گونه شاخص در منطقه وسیعی از اکوسیستم‌های تحت تأثیر گرد و غبار قرار دارند، توسعه تحقیقات مد نظر و تعمیم آن به اکوسیستم جنگل‌های مناطق خشک کشور مورد نیاز می‌باشد.

۲- موضوع تأثیرپذیری گونه‌های کشاورزی از طوفان‌های ماسه-ای نیز مورد تأکید بوده و لازم است، میزان تلفات و خسارت و افت محصول ناشی از هجوم ماسه‌های روان به اراضی کشاورزی مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

۳- یافته‌های تحقیق بخش منابع طبیعی در کارگاه منطقه‌ای با حضور کارشناسان و مدیران و نمایندگان جوامع متأثر استان‌های تحت تأثیر مورد بحث و بررسی قرار گرفته و نتایج در تدوین برنامه نهایی مورد استفاده قرار گیرد.

۴- اثرات گرد و غبار در کاهش قابلیت بیوفیزیکی و آسیب‌پذیری آفات و امراض بر روی گونه‌های گیاهی مورد بررسی قرار گیرد.

۵- لازم است، موضوعات مطرح شده در مطالعه درج و یا در مطالعات آتی با همکاری فائو مد نظر واقع شود.

معرفی نماینده سازمان برای عضویت در کارگروه

صادرات محصولات گیاهان دارویی

با توجه به درخواست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای معرفی نمایندگان از وزارت جهاد کشاورزی در کارگروه صادرات محصولات گیاهان دارویی به منظور توسعه و رشد این ثروت الهی، مهندس ترحم بهزاد مدیر کل دفتر امور مراتع به عنوان نماینده سازمان معرفی گردید.

برگزاری کارگاه تدوین پروپوزال پروژه مقابله با

بیابان‌زایی در کشورهای منطقه اکو

بر اساس اطلاعات موجود روی سایت سازمان همکاری‌های اقتصادی (اکو) و کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی، در روزهای ۱۶-۱۴ دسامبر ۲۰۲۱ برابر ۲۶-۲۴ دی ماه سال جاری نشستی با حضور جمعی از نمایندگان و کارشناسان کشورهای عضو اکو برای بررسی وضعیت بیابان‌زایی و تدوین پروژه‌ای در این زمینه در آنتالیا- ترکیه برگزار شد.

در این نشست، شرکت‌کنندگان فرصتی یافتند تا در خصوص مسایل خاص محیط زیستی کشورشان و منطقه و اقدامات در

¹ SDS: Sand and Dust Storm

برگزاری جلسه مشورتی تدوین برنامه ملی سازگاری

در راستای اجرای فاز دوم برنامه آماده سازی صندوق اقلیم سبز، جلسه مشورتی جهت تدوین برنامه ملی سازگاری^۱ با استفاده از کمک‌های مالی و فنی صندوق اقلیم سبز، روز چهارشنبه ۲۹ دی‌ماه از ساعت ۹:۳۰ لغایت ۱۳ به صورت مجازی، توسط معاونت محیط زیست انسانی - دبیرخانه مرجع صلاحیت‌دار ملی تسهیلات محیط زیست جهانی و سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد (به عنوان شریک اجرایی برنامه مذکور) برگزار شد.

آقایان دکتر حمیدرضا سلیمانی اسبویی رئیس مرکز نوآوری منابع طبیعی و آبخیزداری و فناوری‌های وابسته و دکتر بهرام ناصری رئیس مرکز بذر جنگلی خزر به نمایندگی از سازمان متبوع در این نشست حضور داشتند.

برگزاری بیست و ششمین کنگره جهانی معدن -

۲۰۲۳

بیست و ششمین کنگره جهانی معدن در شهر بریسبین استرالیا طی روزهای ۲۶-۲۹ ژوئن سال ۲۰۲۳ برابر با ۵-۸ تیرماه سال ۱۴۰۲ برگزار خواهد شد.

حال اجرا در زمینه مقابله با بیابان‌زایی و انتظاراتشان از اقدامات مشترک به گفتگو بنشینند.

مسئولان منطقه‌ای مناطق آسیا و شرق و مرکز اروپای کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی هم در این نشست حضور داشتند و اطلاعاتی در زمینه کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی، بیابان‌زایی، تخریب سرزمین و خشکسالی در منطقه آسیا، شما مدیترانه و شرق و اروپا ارایه نمودند. از دیگر موضوعات مطرح شده برنامه جهان‌عاری از تخریب سرزمین بود.

در حال حاضر ده کشور از غرب و جنوب آسیا، قفقاز و آسیای میانه عضو این سازمان می‌باشند که این کشورها عبارتند از: افغانستان، آذربایجان، ایران، قزاقستان، پاکستان، قرقیزستان، پاکستان، ترکیه، ترکمنستان و ازبکستان. زمینه‌های فعالیت این سازمان نیز عبارتست از:

تجارت، حمل و نقل و ارتباطات، انرژی، گردشگری، رشد اقتصادی و بهره‌وری، رفاه اجتماعی و محیط زیست، شراکت، ظرفیت‌سازی و برنامه‌های آموزشی.

² Brisbane

¹ NAP: National Adaptation Plan

آشنایی با مراکز و مجامع بین‌المللی

محورهای این کنگره عبارتند از:

- هوش مصنوعی؛
- سیستم‌های خودمختار؛
- مواد معدنی حیاتی؛
- کربن‌زدایی؛
- پایداری محیط زیست؛
- آموزش و نیروی کار آینده؛
- علوم زمین و اکتشاف؛
- بهداشت، رفاه و ایمنی؛
- علوم و مهندسی معدن؛
- مرزهای جدید معدن؛
- فراوری و تصفیه؛
- عملکرد اجتماعی و حکمرانی.

علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت کنگره به آدرس
ذیل می‌توانند مراجعه نمایند.

<https://wmc2023.org/>

آشنایی با صندوق اقلیم سبز

دکتر مریم بخشنده^۵

در پاسخ به مشکلات تغییرات اقلیمی کشورهای در حال توسعه، به استناد ماده ۱۱ متن کنوانسیون تغییر اقلیم سازمان ملل متحد تعدادی از اعضای متعهد در شانزدهمین نشست کنفرانس اعضای متعهد کنوانسیون تغییر اقلیم^۶ راه‌اندازی صندوق اقلیم سبز^۷ را پیشنهاد نمودند که در مورخ ۱۱ دسامبر ۲۰۱۱ در جریان هفدهمین نشست کنفرانس اعضای متعهد در شهر دوربان آفریقای جنوبی به تصویب رسید.

این صندوق تغییر الگویی به سوی انتشار کم و ارتقای تاب‌آوری نسبت به اقلیم را با ارایه حمایت مالی به کشورهای در حال توسعه در دو محور، محدود کردن یا کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و سازگاری با اثرات تغییر اقلیم دنبال می‌کند.

صندوق اقلیم سبز راهیات مدیره‌ای مرکب از ۲۴ عضو اداره می‌کند. اعضای فوق‌جملگی باید دارای مهارت و تجربه کاری در حوزه تغییر اقلیم و امور مالی می‌باشند. در ترکیب فوق، سهم مساوی برای کشورهای توسعه یافته و کشورهای در حال توسعه در نظر گرفته شده است. نمایندگان کشورهای در حال توسعه شامل سه نماینده از منطقه آسیا و اقیانوسیه،

^۵ کارشناس امور بین‌الملل، دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل – سازمان جنگل‌ها،

مراعات و آبخیزداری کشور bakhshandeh77@yahoo.com

^۶ UNFCCC: United Nations Framework Convention on Climate Change

^۷ COP-16

^۸ GCF: Green Climate Fund

¹ Autonomous System

² Critical Minerals

³ Decarbonisation

⁴ New Mining Frontiers

افزایش تاب‌آوری با هدف سازگاری با تغییر اقلیم، تعریف کرده است که عبارتند از:

الف - کاهش انتشار:

- تولید و دستیابی به انرژی؛
- جنگل‌ها و کاربری اراضی؛
- ساختمان‌ها، شهرها، صنایع و تأسیسات؛
- حمل و نقل (هوایی، جاده‌ای، ریلی و دریایی).

ب - ارتقای تاب‌آوری:

- امنیت سلامت، غذا و آب؛
- خدمات اکوسیستمی؛
- زیرساخت‌ها و محیط زیست؛
- معیشت مردم و جوامع.

پروژه‌های صندوق اقلیم سبز بر حسب اعتبار دریافتی طبقه‌بندی می‌شوند، که عبارتند از:

- پروژه خرد (کمتر از ۱۰ میلیون دلار)؛
- پروژه کوچک (۱۰ تا ۵۰ میلیون دلار)؛
- پروژه متوسط (۵۰ تا ۲۵۰ میلیون دلار)؛
- پروژه بزرگ (بیشتر از ۲۵۰ میلیون دلار).

عملکرد صندوق اقلیم سبز:

۱- میزان مشارکت کشورها در تامین منابع مالی صندوق اقلیم سبز

سه نماینده از قاره آفریقا، سه نماینده از آمریکای لاتین و منطقه کاراییب، یک نماینده از کشورهای جزیره‌ای کوچک، یک نماینده از کشور بسیار کم توسعه یافته و یک نماینده از سایر کشورهایی که در این تقسیم‌بندی‌ها قرار نگرفته‌اند، می‌باشد. سیاست‌های اجرایی صندوق توسط نشست اعضای متعاهد کنوانسیون تصویب و ابلاغ می‌شود و صندوق موظف است به‌صورت سالیانه گزارش عملکرد خود را به اجلاس اعضای کنوانسیون ارائه نماید.

چشم‌انداز مأموریت صندوق اقلیم سبز، کمک به کشورهای درحال توسعه از طریق تامین مالی پروژه‌های اقلیمی است تا میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای خود را کاهش دهند و جوامع آسیب‌پذیرشان با اثرات اجتناب‌ناپذیر تغییر اقلیم سازگار شوند.

به‌طورکلی هدف صندوق‌های اقلیمی، به‌ویژه صندوق‌های جهانی مانند صندوق اقلیم سبز و تسهیلات محیط‌زیست جهانی^۲، رفع خلاءهای اساسی در حوزه تغییر اقلیم، از طریق کمک مالی به کشورهایی است که تمایل به سرمایه‌گذاری در پروژه‌های کاهش پیامدهای تغییر اقلیم دارند، اما به‌دلیل دوران طولانی بازگشت منافع اقتصادی این سرمایه‌گذاری‌ها، در اولویت اقدام ملی‌شان قرار نمی‌گیرند، اگرچه در بلندمدت دارای مزایای اجتماعی و مزایای محیط‌زیستی قابل‌توجهی هستند.

صندوق اقلیم سبز، هشت موضوع تأثیرگذار را برای ارائه خدمات خود به کشورها، در دو محور کاهش انتشار و

³ GEF: Global Environment Facility

¹ SIDS: Small Island Developing States

² LDCs: Least developed countries

تلفیقی کاهش و سازگاری با محورهای: تحول در تولید و دسترسی انرژی، سازگار نمودن شهرها با تغییرات اقلیمی، توسعه کشاورزی پایدار با کاهش انتشار و افزایش تاب‌آوری و افزایش منابع مالی برای جنگل و تغییرات اقلیمی معین نموده است.

گزارشات

روز جهانی خاک، فرصتی برای ارج نهادن به این

سرمایه‌ی ارزشمند در دنیا

سیده خمساء اسبقیان^۲

به لحاظ اهمیت خاک در زندگی موجودات زنده، دولت‌ها برای نگهداری آن طرح‌های متعددی اجرا می‌کنند و هر ساله سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد در روز ۵ دسامبر برابر با ۱۴ آذر بزرگداشت روز جهانی خاک را برگزار می‌کند.

این موضوع شامل پروژه‌های محلی، استانی یا ملی از منابع مالی دولتی، خصوصی و سایر منابع قابل جایگزینی است.

۲- ترکیب پروژه‌های سرمایه‌گذاری شده

اگرچه صندوق اقلیم سبز بر حمایت مالی از برنامه‌های کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و همچنین سازگاری با تغییرات اقلیمی در کشورهای در حال توسعه، متمرکز است و تلاش دارد تا انصاف بودجه‌ای را در حمایت از برنامه‌های کاهش انتشار و سازگاری، با تمرکز و اولویت ویژه برای کشورهای آسیب‌پذیرتر انجام دهد، اما در عمل و تا کنون، بیشتر تامین مالی اقلیمی در بخش انرژی و حمل و نقل، جهت کاهش انتشار استفاده شده و سازگاری فقط حدود ۴ درصد از منابع مالی اقلیمی را به خود اختصاص داده است. این موضوع در شرایطی است که پروژه‌های سازگاری به تامین مالی بسیار کمتری نیاز دارند. تاکنون، عمده بودجه تامین مالی اقلیمی در بخش سازگاری را بخش دولتی پرداخت نموده است.

۳- تنوع موضوعی و تامین مالی پروژه‌های مصوب صندوق

اقلیم سبز

تولید انرژی تجدیدپذیر، حمل و نقل کم کربن و بهبود کارایی انرژی به ترتیب بالاترین سهم سالانه را از تامین مالی صندوق اقلیم سبز طی سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ به خود اختصاص داده‌اند.

با توجه به عدم توازن مناسب در تقاضای تامین مالی اقلیمی بین محورهای کاهش انتشار و محور سازگاری، صندوق اقلیم سبز اولویت‌های سرمایه‌گذاری خود را در پروژه‌های

^۲ کارشناس ارشد مهندسی خاک khamasa.asb.n@gmail.com

¹ Subnational

در ادامه، آقای گروولد بودکر^۱ نماینده فائو در ایران و آقای رونالد وارگاس^۲، دبیر مشارکت جهانی خاک فائو^۳، در رابطه با اهمیت روز جهانی خاک و حساسیت بالای مدیریت خاک‌های شور، صحبت کردند و خانم قنبری، از دفتر نمایندگی فائو در تهران پیام دفتر منطقه‌ای فائو در قاهره را به اطلاع حضار رساندند.

همچنین آقای دکتر مختار مهاجر، رییس سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان، با توجه به تجربه‌ی موفق زهکشی در این استان، سخنرانی‌ای در خصوص تجارب زهکشی اراضی دیم استان گلستان و افزایش کیفیت خاک در این استان ارائه نمود.

آقای دکتر سلاجقه، معاون رییس جمهور و رییس سازمان حفاظت محیط‌زیست، نیز در صحبت‌های خود به اهمیت حفاظت از خاک به عنوان یک گنجینه‌ی ارزشمند اشاره کرد. وی اشاره نمود که خاک یک چهارم تنوع زیستی کشور را در خود جای داده است و دو برابر اتمسفر، کربن را در خود ذخیره می‌کند. خاکی که عامل شکل‌گیری و حفظ تمدن‌هاست و به جهت نقش اساسی آن در تامین امنیت غذایی، ستون امنیت حیاتی کشور هست.

وی اضافه کرد که در حال حاضر، ۱ میلیارد هکتار از اراضی دنیا در حال شور شدن هستند و کشور ما نیز در زمره‌ی کشورهای پرخطر قرار دارد.

دکتر ساداتی‌نژاد، وزیر جهاد کشاورزی نیز با بیان این که شرایط خوبی در حوزه خاک و حفاظت از آن در کشور نداریم، اظهار کرد: مقام معظم رهبری فرمودند: قضیه خاک از قضیه آب مهم‌تر است، خاک ماده‌ای است که برای ایجاد یک سانتی‌متر از آن ۷۰۰ سال

مراسم گرامیداشت روز جهانی خاک با شعار تاکید بر جلوگیری از شوری و افزایش بهره‌وری خاک با حضور معاون رییس جمهور و رییس سازمان حفاظت محیط زیست و وزیر جهاد کشاورزی امسال نیز در نمایشگاه بین‌المللی تهران و همزمان به صورت مجازی در سراسر کشور برگزار شد. در این مراسم، همچنین از فعالان عرصه‌ی حفاظت از خاک (خادمان خاک)، قدردانی به عمل آمد و علاقه‌مندان از آخرین فناوری‌های این حوزه بازدید نمودند.

در این مراسم، آقای دکتر بازرگان رییس انجمن علوم خاک ایران به ضعف جدی در موضوع حکمرانی خاک اشاره کردند و این که با توجه به این که ۹۰ درصد از تولیدات کشاورزی ما در اراضی آبی کشت می‌شوند، باید در زمینه مقابله با شوری خاک و مدیریت صحیح آن، حجم آب قابل استفاده، کیفیت آب قابل استفاده و همچنین سهم آبشویی پروفیلی عزمی جدی داشته باشیم.

³ GSP: Global Soil Partnership

¹ Gerold Bödeker

² Ronald Vargas

زمان نیاز است. این میراث باید برای حیات نسل‌های بعد حفظ شود.

آقای دکتر ساداتی‌نژاد خاطرنشان کرد: شرایطی که امروز در زمینه حفاظت از آب و خاک حاکم بر کشور است، نیازمند تغییر نگرش است و باید در بخش‌هایی از کشور که مشکلات فرونشست و فرسایش داریم باید اقدامات جدی و ضروری‌ای انجام دهیم.

تندیس روز جهانی خاک ۱۴۰۰

وی با بیان این که در بحث حفاظت از آب و خاک چندین کار می‌بایست با هم انجام شود، تاکید کرد: نیاز به فناوری، علم و دانش و تزریق آن به حوزه‌های طبیعت و حفاظت از آب و خاک داریم. اقدام دیگر، بهره‌گیری از مشارکت مردم و فرهنگسازی برای حفاظت از آب و خاک است. وزیر جهاد کشاورزی تصریح کرد: بزرگترین حافظان آب و خاک مردم هستند و می‌توان یک نهضت بزرگ ملی را در کشور در راستای حفاظت از آب و خاک راه‌اندازی کرد. رسانه‌ها بزرگترین و بیشترین آگاهی را به مردم می‌دهند و می‌توانند حرکتی آگاهانه را در این بخش راه‌اندازی کنند و از همه رسانه‌ها که در این زمینه فعالیت می‌کنند تقدیر می‌کنیم. ساداتی‌نژاد در رابطه با اختصاص ردیف بودجه اختصاصی منابع طبیعی در بودجه ۱۴۰۱ عنوان کرد: در بودجه ۱۴۰۱ تلاش کردیم به دلیل این که منابع طبیعی ظرفیت‌های بی‌نظیری در درآمدی در خود دارد و تا به امروز مغفول مانده است با

ایجاد یک ردیف درآمد اختصاصی بتوانیم منابع طبیعی را به سمت اقتصادی اداره کردن پیش ببریم و از محل منافع آن هم در فعالیت‌های حفاظت آب و خاک و آبخیزداری استفاده کنیم.

وی با اشاره به این که فعالیت‌های خوبی در زراعت چوب و جنگل‌داری در کشور انجام شده است، گفت: همچنین طرح‌های خوبی برای حفاظت از آب و خاک در سراسر کشور انجام شده که قابلیت نمونه‌شدن دارند. وزیر جهاد کشاورزی ضمن تقدیر از نخبگان، اساتید دانشگاه‌ها و همه مردم ایران که علاقه‌مند به منابع طبیعی هستند، خاطرنشان کرد: برای حفاظت از منابع طبیعی، همکاری می‌کنیم.

پخش چندین کلیپ در خصوص اهمیت خاک و اجرای گروه سرود فرزندان ایران هم از دیگر برنامه‌های این مراسم بود.

در ادامه، مراسم با قرائت بیانیه رسمی روز جهانی خاک توسط آقای دکتر گرجی‌نایب رییس انجمن علوم خاک و عضو هیأت علمی پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران به اتمام رسید.

۱. تصویب آیین‌نامه‌های قانون حفاظت از خاک، و اجرای دقیق این قانون در راستای بهبود وضعیت خاک‌های کشور،
۲. تهیه نقشه‌های خاک کشور که در قانون حفاظت از خاک به‌عنوان یکی از وظایف وزارت جهاد کشاورزی مورد تاکید قرار گرفته است؛

۳. ارزیابی وضعیت شوری اراضی کشاورزی کشور به عنوان یک چالش جدی منابع خاک و برنامه‌ریزی جامع در رفع این مشکل؛

ظاهراً مقامات آن کشور راضی به این حجم درختکاری نیستند و هدف بلندپروازانه کاشت ۲۰ میلیارد نهال تا پایان سال ۲۰۲۲ را در سر می‌پروراند.

ابی احمد، نخست وزیر اتیوپی، کمپینی را برای کاشت ۶ میلیارد درخت در سراسر کشور در سال جاری (۲۰۲۲) رهبری می‌کند. این بخشی از پروژه میراث سبز او برای ترویج اکوتوریسم و مبارزه با اثرات تغییرات اقلیمی است. ابی احمد دومین کمپین میراث سبز^۱ را در ۵ ژوئن ۲۰۲۰، روز جهانی محیط زیست راه اندازی کرد.

این ابتکار تمرکز او را بر محیط زیست برجسته می‌کند. ابی احمد در مراسم راه‌اندازی این کارزار در سالن اجتماعات پر از نهال‌های تازه آبیاری‌شده، اتیوپیایی‌ها را تشویق کرد تا میلیارد‌ها درخت بکارند.

۴. تدوین و اجرای برنامه‌های کلان و ملی از قبیل افزایش کربن آلی خاک، بهبود حاصلخیزی خاک، حفاظت خاک، پایش مستمر منابع خاک، بازسازی و احیای اراضی فرسوده، تخریب شده و آلوده شده؛

۵. تامین و تخصیص بودجه‌های لازم برای اجرای برنامه‌های مربوطه؛

۶. برنامه‌ریزی منسجم در مورد اشاعه فرهنگ حفاظت و مدیریت پایدار خاک با مشارکت صدا و سیمای جمهوری اسلامی، رسانه‌های جمعی، سازمان‌های مردم نهاد و مدیران اجرایی ذی‌ربط.

هدف گذاری اتیوپی برای کاشت بیست میلیارد نهال تا پایان سال ۲۰۲۲

محمد تقی ابراهیمی خوجین

در ژوئیه سال ۲۰۱۹، کشور اتیوپی در اقدامی جمعی با مشارکت بیش ۲۳ میلیون نفر از مردم آن کشور، طی ۱۲ ساعت ۳۵۰ میلیون نهال به منظور مقابله با تغییر اقلیم و تخریب جنگل در مناطق مبتلا به خشکسالی کاشت. جالب آن که ثبت این رکورد، باعث شکست رکورد ۵۰ میلیون نهال در همین زمان بود که دو سال پیش از آن توسط هندی‌ها به ثبت رسیده بود.

¹ Green Legacy Initiative

بیش از ۲۴۰۰۰ نهالستان در سراسر کشور اتیوپی مشغول پرورش نهال برای آماده‌سازی کمپین بوده‌اند. نهال‌های پرورش‌یافته توسط کشاورزان نیز کاشته می‌شود.

مرکز آگروفرستری جهانی^۱ از طریق پروژه خود، ارایه سبب بذر درختان کافی در اتیوپی،^۲ نهایت تلاش خود را برای تولید مقادیری بذر باکیفیت برای استراتژی احیای جنگل اتیوپی، که قرار است تا سال ۲۰۳۰ محقق شود، انجام می‌دهد. تاکنون ۱۴ باغ بذر پرورشی ایجاد کرده است که همگی بذرهای درختی باکیفیت بالا تولید می‌کنند.

در روز ۵ ژوئن ۲۰۲۰، در تماس‌های تلفنی، درحالی‌که تماس‌گیرنده منتظر می‌ماند تا به تماس پاسخ داده شود، یک پیام ضبط‌شده توسط نخست‌وزیر احمد، منتشر شد که از مردم می‌خواهد بخشی از کارزار کاشت باشند.

گیرما اشته^۳، جنگل‌بان ارشد مرکز آگروفرستری جهانی در پروژه ارایه سبب بذر درختان کافی در اتیوپی، گفت این اقدام، تلاشی نوآورانه از سوی نخست‌وزیر برای بسیج مردم برای این کمپین است که به دگرگونی‌های بنیادی جنگل و منظره و معیشت بهتر کمک می‌کند.

اشته گفت: من تاکنون چنین تعهدی از رهبری قوی در این کشور ندیده‌ام. چنین رهبری می‌تواند به راحتی مردم را برای انجام کارهای حفاظت از محیط‌زیست بسیج کند که می‌تواند تفاوت بزرگی در سبز کردن این کشور ایجاد کند.

عمرحسین وزیر کشاورزی اتیوپی گفته است که بیش از ۱۰ میلیارد درخت در دو سال اول پروژه میراث سبز کاشته شد. هدف کاشتن ۲۰ میلیارد درخت تا پایان سال ۲۰۲۲ است.

در سال ۲۰۲۱ نیز دولت اتیوپی یک میلیارد نهال میان کشورهای همسایه‌اش توزیع نمود.

طبق گزارش‌ها، بیش از چهار میلیارد نهال در اولین کمپین میراث سبز که در سال ۲۰۱۹ در طول فصل بارانی اتیوپی، که از ابتدای ژوئن تا پایان اوت ادامه داشت، سازماندهی و کاشته شد. رکوردی نزدیک به ۳۵۴ میلیون درخت در یک روز در روزی که دولت آن را روز میراث سبز، (۲۹ جولای ۲۰۱۹) نامگذاری کرد، کاشته شد اگرچه برنامه دولت کاشت ۲۰۰ میلیون درخت بود. تقریباً تمام ادارات دولتی در آن روز تعطیل شدند زیرا کارمندان دولتی برای کاشت درخت بیرون آمده بودند. رسانه‌های اتیوپی با شمارش معکوس این رویداد را به شدت تبلیغ کردند و مردم اتیوپی، پیر و جوان، با اشتیاق درخت کاشتند. رسانه‌ها گزارش دادند که بیش از ۸۰ درصد درختان کاشته شده در آن سال عمدتاً به دلیل پیگیری دقیق مردم و بارندگی خوب زنده ماندند.

نخست‌وزیر در پیامی ویدیویی که در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد، گفت که کمپین‌های سال گذشته و امسال بخشی از برنامه دولت برای کاشت ۲۰ میلیارد نهال در طول چهار سال است.

³ Girma Eshete

¹ ICRAF

² PATSPO: Provision of Adequate Tree Seed Portfolio in Ethiopia

و معیشت پایدارتر از نظر زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی در مقیاس‌های مختلف استفاده کنند.

ایران و تغییر اقلیم

دکتر مریم بخشنده

گرمایش جهانی یا تغییر اقلیم، چالش‌های زیادی برای حیات انسان رقم زده به طوری که کارشناسان معتقدند با ادامه این روند تا سال ۲۰۲۵ نیاز آبی جهان در بخش کشاورزی ۱/۳، صنعت ۱/۵ و شرب ۱/۸ برابر می‌شود. این تأثیر در ایران نیز بسیار محسوس است زیرا ایران در زمره ۱۱ کشور اول جهان از نظر انتشار گازهای گلخانه‌ای است که تبعات زیادی از جمله افزایش کانون‌های گرد و غبار را به همراه داشته است.

تغییر اقلیم پدیده‌ای است که انسان، متهم ردیف اول آن است که به نظر دانشمندان این پدیده یکی از ۱۰ عامل اصلی است که می‌تواند حیات انسان را در معرض خطر قرار دهد به طوری که در سال‌های اخیر تغییرات اقلیمی و گرمایش جهانی صدمات جبران‌ناپذیری به برخی کشورها وارد کرده است. در این شرایط دانشمندان معتقدند وقتی تغییر اقلیم خیلی سریع صورت می‌گیرد، موجودات زنده نمی‌توانند خود را با آن سازگار نمایند و در نتیجه حیاتشان به خطر می‌افتد.

گازهای گلخانه‌ای که منشا گرمایش جهانی و تغییر اقلیم هستند، در اثر فعالیت‌های انسانی در اتمسفر منتشر می‌شوند، زمانی که سوخت‌های فسیلی برای تولید انرژی استفاده شده و جنگل‌ها

به گفته نخست‌وزیر احمد، در مبارزات انتخاباتی سال گذشته، بیش از ۲۰ میلیون اتیوپیایی درگیر امر درختکاری بودند.

در این کمپین هم در مناطق روستایی و هم در مناطق شهری درخت کاشته می‌شود. در پایتخت کشور، آدیس‌آبابا، نه تنها شهردار شهر، بلکه رهبران مذهبی ارشد نیز در ۵ ژوئن ۲۰۲۰ درخت کاشتند. انتظار می‌رود مشارکت رهبران مذهبی در این مراسم، که پیام‌های کلیدی در مورد اهمیت درختان را منتقل کردند، مردم را به درختکاری تشویق کند. مدیریت شهری نیز مشارکت مناسبی داشته است.

شیملیس عبدیسا، رئیس ایالت منطقه‌ای ارومیه، بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین منطقه کشور، کمپین دومین میراث سبز را در همان روز در ایالت خود راه‌اندازی کرد، جایی که مقرر شد ۳/۵ میلیارد از ۵ میلیارد درخت در آن سال کاشته شود.

نخست‌وزیر احمد در پایان پیام مبارزات انتخاباتی خود گفت: «ابتکار میراث سبز ما برای آرمان‌های اتیوپی برای ایجاد یک اقتصاد سبز و مقاوم در برابر آب‌وهوا حیاتی است».

وی همچنین از مردم اتیوپی خواست تا درختان خود را بکارند و در عین حال از خود در برابر بیماری کرونا محافظت کنند.

لازم به ذکر است که مرکز آگروفرستری جهانی یکی از ۱۵ عضو گروه مشورتی تحقیقات بین‌المللی کشاورزی^۲، مرکزی با برتری‌های علمی و توسعه‌ای است که از مزایای درختان برای مردم و محیط‌زیست استفاده می‌کند. دانش تولید شده توسط این نهاد بین‌المللی به دولت‌ها، آژانس‌های توسعه و کشاورزان این امکان را می‌دهد که از قدرت درختان برای ایجاد کشاورزی

² CGIAR: Consultative Group for International Agricultural Research

¹ Oromia Regional State

قطع و سوزانده می‌شوند، دی اکسید کربن تولید می‌شود، متان و اکسید نیتروژن نیز در اثر فعالیت‌های کشاورزی، تغییر کاربری اراضی و دیگر منابع منتشر می‌شوند، مواد شیمیایی صنعتی به نام هالوکربن‌ها و دیگر گازهای با طول عمر بالا مانند سولفور هگزافلوراید در اثر فعالیت‌های صنعتی در جو رها شده و انتشار می‌یابند که در نهایت تغییر اقلیم را به همراه دارد.

هیأت بین‌الدول تغییر اقلیم^۱ در تحقیقی که در سال ۲۰۱۳ انجام داد، اعلام کرد براساس شبیه‌سازی‌ها، تغییر دمای جهانی سطح زمین تا پایان قرن ۲۱ نسبت به سال ۱۸۵۰ تا ۱/۵ درجه افزایش می‌یابد، حد دو درجه سانتی‌گراد به عنوان مرز خطر در گرمایش جهانی در نظر گرفته شده است. دانشمندان می‌گویند حتی اگر همین حالا میزان گازهای گلخانه‌ای را به اندازه چشم‌گیری کاهش دهیم، اثرات آن ادامه خواهد داشت چرا که قسمت‌های بزرگی از سامانه اقلیمی برای پاسخ دادن به تغییرات، صدها سال زمان احتیاج دارند. علاوه بر آن، برای خارج شدن گازهای گلخانه‌ای از اتمسفر، به ده‌ها سال زمان نیاز است.

افزایش گازهای گلخانه‌ای در جو کره زمین، باعث محبوس شدن بیشتر انرژی‌های مادون قرمز ساطع شده از سطح کره زمین شده که باعث گرم‌تر شدن کره زمین می‌شود که به آن اثر گلخانه‌ای^۲ گفته می‌شود. اثر گلخانه‌ای نه تنها باعث گرم‌تر شدن دمای کره زمین بلکه باعث برهم خوردن تعادل در دیگر متغیرهای اقلیمی می‌شود، که به آن تغییر اقلیم^۳ اطلاق می‌شود.

در اسناد و گزارشات هیأت بین‌الدول تغییر اقلیم این پدیده می‌تواند به عنوان تغییر در میانگین و یا نوسانات ویژگی‌های اقلیم برای یک دوره طولانی (چند دهه و یا بیشتر) تعریف شود و علت آن ممکن است ناهنجاری‌های طبیعی و یا فعالیت‌های انسانی باشد.

به‌طور کلی، تغییر اقلیم عبارت است از تغییر بلندمدت در شرایط آب و هوایی (تغییر در دما، بارش، باد و دیگر شاخص‌ها). این پدیده می‌تواند تغییر در میانگین و نوسانات شرایط آب و هوایی را دربرگیرد. عوامل تغییر اقلیم را می‌توان به دو دسته تقسیم نمود. آن دسته که به فرآیندهای طبیعی مرتبط هستند (مانند تغییرات فعالیت‌های آتشفشانی، تابش‌های خورشیدی، مدار زمین دور خورشید و زاویه محور چرخش زمین) و موجب نوسانات طبیعی اقلیم می‌شوند و دسته دیگر که از فعالیت‌های انسانی (مانند احتراق سوخت‌های فسیلی و تغییر کاربری اراضی) منشأ می‌گیرند.

تغییرات اقلیمی و تنوع آب و هوایی به‌طور بالقوه معیشت همه مردم ایران از جمله جمعیت شهری و روستایی، ثروتمندان، خانواده‌های فقیر و حاشیه نشین را تحت تأثیر و حتی به خطر می‌اندازد.

بر اساس نتایج پروژه توانمندسازی تغییر اقلیم تحت حمایت کنوانسیون تغییر اقلیم، میانگین دما در ایران تا پایان قرن بین ۱/۵ تا ۴/۵ درجه سانتی‌گراد افزایش خواهد یافت که باعث تغییرات قابل توجهی در منابع آب، تقاضای انرژی، کشاورزی

³ Change Climate

¹ IPCC: International Panel on Climate Change

² Effect Greenhouse

و تولید غذا، فراوانی و شدت خشکسالی، و همچنین اکوسیستم و سلامت انسان خواهد شد.

تغییرات اقلیمی در جنگل‌های بلوط زاگرس، علاوه بر تشدید شیوه‌های بهره‌برداری اراضی (چرای بیش از حد، کشت زیراشکوب، تکه تکه شدن توده‌های جنگلی و غیره) منجر به آسیب‌پذیرتر شدن اکوسیستم‌های نیز جنگلی می‌شود، و به‌طور غیرمستقیم بر معیشت مردم محلی تأثیر می‌گذارد. در جنگل‌های هیرکانی، ترکیب جنگل‌ها و ویژگی‌های اکولوژیکی گونه‌های درختی در اثر تغییرات اقلیمی تغییر می‌کند. افزایش شدت و تناوب دوره‌های خشکسالی در تمامی اکوزون‌های ایران با کمبود شدید آب‌های سطحی و زیرزمینی همراه با تنش درختان و پوشش گیاهی زمین از جمله آتش‌سوزی جنگل‌ها، خشک شدن، طغیان ناگهانی آفات و بیماری‌ها، مشاهده شده است.

با توجه به اهمیت موضوع فائو وارد عمل شد و پروژه «برنامه آماده‌سازی جمهوری اسلامی ایران برای همکاری با صندوق اقلیم سبز» را با هدف کاهش تأثیر تغییر اقلیم در سال ۲۰۱۹ با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست آغاز نمود.

نقش مسایل اجتماعی در مدیریت پایدار جنگل

ساغر دارب‌زند

جنگل‌ها و درختان علاوه بر طیف گسترده‌ای از محصولات و خدماتی که جنگل‌ها و درختان ارایه می‌نمایند، نقش بسزا و قابل‌توجهی در بهبود معیشت روستایی و امنیت غذایی ایفا

می‌کنند، بنابراین لزوم اعمال رویکرد اجتماع محور نسبت به جنگل‌داری احساس می‌گردد. جنگل‌ها برای بیش از یک میلیارد نفر به عنوان منبع تامین غذا، دارو و سوخت محسوب شده و حدود یک سوم از جمعیت جهان یا حدود ۲/۴ میلیارد نفر از سوخت چوب برای پخت و پز استفاده می‌کنند.

در همین ارتباط، لازم است چنین ملاحظات در اهداف و رویکردهای مدیریتی مدیریت پایدار جنگل لحاظ گردد.

اشتغال و درآمد ناشی از بهره‌برداری، فرآوری و فروش کالاهای جنگلی و خدمات محیط زیستی در بسیاری از مناطق روستایی حایز اهمیت است. جنگل‌ها قادرند در کسب درآمد و حمایت معیشتی از طریق سایر کاربری‌ها از جمله کشاورزی موثر واقع شوند.

در اجرای مدیریت پایدار جنگل، می‌بایست قوانین و ملاحظات کافی برای امنیت و سلامت شغلی و احترام به رعایت حقوق کار، همان‌طور که در قوانین ملی و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی و همچنین در گواهینامه استاندارد‌های جنگل و سایر قوانین مسئولیت اجتماعی داوطلبانه تعیین شده است، لحاظ گردد.

ارکان اجتماعی این مهم از تنوع بسیاری زیادی برخوردار بوده و در برگیرنده مفاهیمی همچون مشارکت، برقراری عدالت،

¹ SFM: Sustainable Forest Management

رعایت حقوق دسترسی کاربران، ایمنی کارگران، برابری جنسیتی و مدیریت تعارضات در جوامع متأثر از فعالیت‌های جنگلی می‌باشد. این موارد در فرآیند اجرای مدیریت پایدار جنگل نیاز به توجه ویژه‌ای دارد.

افرادی که مستقیماً تمایل به مشارکت در مدیریت یک منطقه‌ی جنگلی مشخصی را دارند، باید فرصت مشارکت در تعیین اهداف و اجرای مدیریت پایدار جنگل را داشته باشند. تصمیمات متخذه در خصوص حفاظت و بهره‌برداری از جنگل که بدون همفکری و مشورت به ذی‌نفعان تحمیل می‌شود، قانونی نبوده و ممکن است منجر به بروز اختلاف و تعارضاتی گردد. به رسمیت شناختن مردم بومی به عنوان ذی‌نفعان اصلی جنگل و مشارکت دادن آن‌ها در فرآیند تصمیم‌گیری و مدیریت پایدار جنگل‌ها، نتایج مثبتی برای ارتقای بهبود معیشت، توسعه‌روستایی و حفاظت از جنگل به همراه خواهد داشت.

عدالت مولفه مهمی از مدیریت پایدار جنگل، به ویژه در امر تسهیم منافع و هزینه‌های بهره‌برداری از جنگل در مناطق روستایی محسوب می‌شود. اجرای این مهم نابرابری‌ها را تعدیل نموده، شرکت‌های محلی و تحت مالکیت محلی را توسعه داده و شرایط کاری را بهبود می‌بخشد.

در همین ارتباط، لازم است اقدامات خاصی برای تقسیم عادلانه منافع به عنوان مثال از طریق سرمایه‌گذاری در مسکن، آموزش، خدمات پزشکی و سایر زیرساخت‌های اجتماعی و تخصیص عادلانه منابع و استفاده پایدار از منابع انجام گیرد.

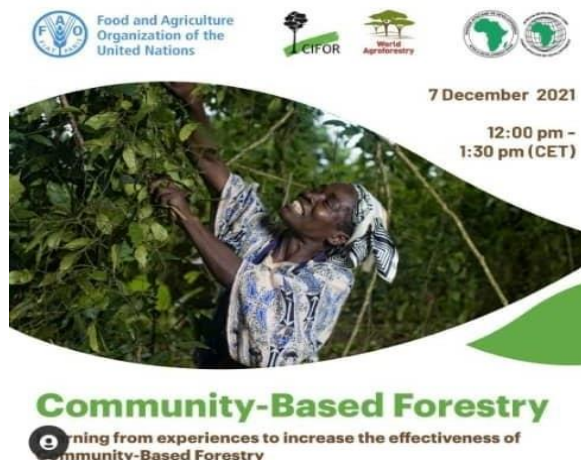
اجرای فرآیند مدیریت پایدار جنگل مستلزم اعمال نظارت بر شاخص‌های اجتماعی و هرگونه بازخورد منفی مانند اختلاف در تخصیص مزایا و هزینه‌ها بوده که در این ارتباط حمایت از آرایه آموزش اجتماعی، ایجاد همکاری و اعتماد میان ذی‌نفعان و همچنین دیدگاه مشترک به منظور مشارکت در توسعه جنبه‌های اجتماعی-اقتصادی این مهم بایستی مد توجه قرارگیرد. در همین ارتباط، سازمان خواربار و کشاورزی سازمان ملل متحد-فائو سال‌های متمادی است که مفهوم جنگل‌داری اجتماع محور را ترویج داده است.

جنگل‌داری اجتماع محور مشتمل بر ابتکارات، علوم، خط مشی‌ها، ساختار و فرآیندهایی با هدف افزایش نقش جوامع محلی در اجرای طرح‌ها و مدیریت منابع جنگلی است.

جنگل‌داری اجتماع محور ابعاد اجتماعی، اقتصادی و حفاظتی را در طیف وسیعی از فعالیت‌ها از جمله مدیریت جنگل‌های غیرمتمرکز و احاله مدیریت شده، طرح‌های جنگل‌داری در اراضی مستثنیات، مشارکت شرکت‌ها، شرکت‌های جنگلی کوچک مقیاس و مدیریت بومی مکان‌های خاص دارای ارزش‌های فرهنگی را پوشش می‌دهد. برنامه‌ها و اهداف جنگل‌داری اجتماعی را می‌توان براساس حقوق مالکیت

¹ Community-Based Forestry

در طول ۴۰ سال گذشته، الگوهای مختلف جنگل‌داری جامعه محور با هدف بهبود وضعیت جنگل‌ها و معیشت جوامع محلی و خرده مالکان، توسط کشورهای متعددی پذیرفته و به مرحله اجرا گذاشته شده است. این مدل‌ها به اشکال مختلف مشارکت به مرحله اجرا گذاشته شده‌اند. با وجود برخی چالش‌ها و ناکامی‌ها، جنگل‌داری جامعه محور یک ظرفیت بالقوه و بستر مناسب برای حفاظت و تقویت منابع طبیعی و همچنین ایجاد سرمایه اجتماعی، نهادی، انسانی و مالی در نظر گرفته می‌شود. ضمن این‌که توانایی کاهش اثرات نامطلوب تغییر اقلیم با هدف توقف و معکوس نمودن روند تخریب جنگل (جنگل‌زدایی) و نابودی تنوع زیستی را دارد و در دستیابی به اهداف توسعه پایدار مشارکت می‌کند. با این توضیح که اثرات آن قابل افزایش است^۴، در تایید این موضوع، داده‌های جدید نشان می‌دهد که

ذی‌نفعان طبقه‌بندی نمود. این حقوق تا حدود زیادی تعیین‌کننده میزان توانمندی و اختیارات است. انواع جنگل‌داری اجتماع محور با هدف افزایش میزان حقوق مشارکت اجتماعی شامل: حفاظت مشارکتی، مدیریت مشارکتی جنگل، جنگل‌داری اجتماعی همراه احاله مدیریت طرح‌های جنگلداری می‌باشد. سیاست‌گذاران، انتظارات بالایی از جنگل‌داری اجتماعی داشته که از آن جمله می‌توان به مقوله نظارت و یکپارچه‌سازی اهداف مرتبط با سازگاری و کاهش اثرات تغییرات اقلیمی، اجرای قانون جنگل و احیای جنگل و چشم‌اندازهای آن اشاره نمود.

جنگل‌داری اجتماعی شیوه‌ای ارزشمند در مدیریت جنگل محسوب شده که پتانسیل زیادی در امر مشارکت در مدیریت پایدار جنگل و بهبود معیشت مردم بومی به همراه دارد.

گزارش وینار جنگل‌داری جامعه محور

دکتر بهرام ناصری^۱ - مهندس داریوش بیات^۲ - مهندس مصطفی خرسنداعلم^۳

بر اساس اطلاع واصله، بخش جنگل سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد - فائو ویناری در مورد جنگل‌داری جامعه‌محور در روز سه‌شنبه ۷ دسامبر ۲۰۲۱ برابر با ۱۶ آذرماه سال جاری از ساعت ۱۵:۳۰-۱۳:۳۰ برگزار نمود که آقایان دکتر ناصری، مهندس بیات و دکتر خرسنداعلم از معاونت امور جنگل در این نشست حضور یافتند.

^۳ مشاور و مسئول حوزه معاونت امور جنگل

^۴ FAO, 2016

^۱ رئیس مرکز بذر جنگلی خزر - bnasery@gmail.com

^۲ مسئول امور بین‌الملل معاونت امور جنگل - bayatd@hotmail.com

تقریباً ۱/۲ میلیارد هکتار از سطوح جنگل زدایی یا تخریب شده را می‌توان از طریق مدیریت کنترل شده محلی احیا کرد^۱.

نمونه‌های موفق زیادی از جنگل‌داری جامعه محور در سطوح گسترده‌ارایه شده، مورد بحث قرار گرفته و همچنین مستند شده است. هرچند که، تعداد زیادی از آن‌ها نیز در منابع تحقیقی، اطلاعات دولتی و سیاست‌گذاری‌ها ثبت نشده است.

بدین منظور، بخش جنگل‌داری سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد و مرکز بین‌المللی تحقیقات جنگل‌داری - مرکز جهانی بیشه زراعی (آگروفارستری)^۲ در حال راه‌اندازی فراخوانی برای جمع‌آوری سوابق تجربیات موفق جنگل‌داری جامعه محور با هدف افزایش تعداد موارد مستند نشده/خوب مستند نشده هستند تا خروجی‌های مثبت برای مردم و جنگل را بازتاب دهند.

اولین جلسه مجازی عمدتاً با هدف ایجاد بستری برای بحث و افزایش آگاهی در مورد اهمیت مستندسازی درس‌های مثبت از انواع ابتکارات جنگل‌داری جامعه محور تشکیل شد. در نهایت، این امر به بهبود معیشت و غذای جمعیت‌های وابسته به جنگل کمک خواهد کرد، ضمن این‌که نیازهای نسل‌های آینده نیز تامین خواهد شد.

هدف از برگزاری وبینار، گرد هم آوردن شرکت‌کنندگان با پیشینه‌ای قوی در جنگل‌داری جامعه محور و سیاست‌گزاران در سطوح مختلف شامل:

- همکاری مشارکتی اعضای جنگل؛

- نمایندگان دولت‌ها؛

- فعالان توسعه در بخش جنگل‌داری؛

- محققان و دانشگاهیان؛

- سازمان‌های جامعه مدنی از جمله گروه‌های ذی‌نفع جنگل؛

- سازمان‌های توسعه فنی و مالی؛

- آژانس‌های دولتی و توسعه‌ای؛

- شرکت‌های خصوصی.

بیانیه افتتاحیه: دکتر پیتر مینانگ، مدیر بخش آفریقای مرکز بین‌المللی تحقیقات جنگل‌داری - مرکز جهانی بیشه زراعی جنگل‌داری جامعه محور مفهومی از مدیریت پایدار جنگل است که انتظار می‌رود به حفظ جنگل‌ها دست یابد و در عین حال به توسعه اقتصادی عمومی و بهبود معیشت مردم محلی کمک کند. علاوه بر این، هدف آن توانمندسازی افرادی است که دارای سهام مستقیم در منابع جنگلی هستند تا بخشی از تصمیم‌گیری در تمام جنبه‌های مدیریت جنگل، از جمله فرآیندهای تدوین سیاست باشند.

سخنران اصلی: آقای دانکن مک کوئین^۳، مدیر موسسه جنگل‌ها و شکوفایی^۴

درحالی‌که برخی از کشورها مالکیت جنگل را به جوامع محلی واگذار می‌کنند، اکثر کشورها مالکیت زمین و منابع آن را در اختیار خود نگاه می‌دارند و تنها برخی از حقوق مدیریتی یا تمام آن را به جوامع محلی واگذار می‌کنند. بنابراین، هر شکل از جنگل‌داری جامعه محور، مجموعه حقوق و مسئولیت‌های

³ Duncan Macqueen

⁴ IIED: International Institute for Environment and Development

¹ IUCN, 2021

² CIFOR-ICRAF

از انواع فعالیت‌های قابل‌ارایه که از طرف جوامع محلی با حفظ کیفیت جنگل امکان اجرا دارد، را در حد ده دقیقه‌ایه نمود.

– دکتر اونوره تابونا؛ کمیسر دپارتمان محیط زیست، منابع طبیعی، کشاورزی و توسعه روستایی – اتحاد اقتصادی کشورهای آفریقای مرکزی⁶ توضیحات کوتاهی در حد ده دقیقه درباره وضعیت تخریب جنگل در قاره آفریقا به ویژه آفریقای مرکزی و اهمیت مشارکت مردم در حفظ این منابع و منافع اقتصادی ناشی از برون سپاری مدیریت به جوامع محلی ارایه داد.

– دکتر جولیوس چوپزی تیگوونگ؛⁷ کارشناس ارشد جنگل‌داری در مرکز منابع طبیعی آفریقا، بانک توسعه آفریقا؛⁸ شرح مختصری در حد ده دقیقه درباره میزان و شکل کمک‌های اعتباری به پروژه‌های مختلف جنگل‌داری جامعه محور در قاره آفریقا و میزان موفقیت آن‌ها ارایه نمود.

– آقای کارما جیگمه تمپل؛⁹ کارشناس ارشد جنگل‌داری، بخش جنگل‌داری اجتماعی و ترویج، گروه خدمات جنگل و پارک، بوتان، توضیح کوتاهی در حد پنج دقیقه در باره تجربیات جنگل‌داری جامعه محور در کشور بوتان و تاکید بر باور و عمل به تفکر مشارکت جوامع محلی در امر مدیریت جنگل ارایه نمود.

فراخوان داستان‌های موفق در باره جنگل‌داری جامعه محور

خاص خود را دارد و به این شکل توانمندسازی می‌کند. در بیشتر کشورها، جوامع در ازای حقوق مدیریت جنگل‌ها و سهمی شدن در مزایای آن ملزم به پذیرش مسئولیت‌های مختلفی می‌شوند. این موارد به طور کلی در چارچوب نظارتی (سیاست‌ها، قوانین، مقررات و بخش‌نامه‌ها، ...) تجویز می‌شوند و شامل مواردی چون تهیه طرح‌های مدیریتی، آماربرداری جنگل‌ها، اخذ مجوز برداشت از مقامات دولتی، حمل و نقل و/یا فروش محصولات جنگلی هستند. انواع مختلف روش‌های جنگل‌داری جامعه محور را می‌توان از نظر حقوق و درجه مشارکت و در نتیجه توانمندسازی بالقوه جوامع در برنامه‌ریزی، اجرا و اشتراک منافع دسته‌بندی کرد.

در ادامه ویدیوی کوتاهی از اقدامات یک بنیاد موفق جنگل‌داری جامعه محور پخش شد و در ادامه میزگردی تحت عنوان یادگیری از تجربیات برای افزایش اثربخشی جنگل‌داری جامعه محور برگزار شد. مجری میزد دکتر عبدون آونو¹ – محقق مرکز بین‌المللی تحقیقات جنگل‌داری – مرکز جهانی پیشه زراعی بود.

سخنرانان در این میزگرد عبارت بودند از:

– خانم آنا سنتنو² از انجمن جنگل جوامع پتن،³ گواتمالا: مدیر بزرگترین جامعه محلی در دنیا که طی مدت طولانی بخش وسیعی از جنگل‌های گواهی شده حاره را در بخش پتن، کشور گواتمالا به شکل پایدار هدایت نموده است. توضیحات جالبی

⁶ Julius Chupezi Tieguhong

⁷ ANRC: African Natural Resources Centre

⁸ AfDB: African Development Bank

⁹ Karma Jigme Tempel

¹ Abdon Awono

² Ana Centeno

³ ACOFOP

⁴ Honoré Tabuna

⁵ ECCAS: Economic Community of Central African States

- دکتر ژان کلود نگویری^۱ از سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد، وی اظهار داشت که فائو در طول سال‌ها، مفهوم جنگل‌داری جامعه‌محور را به عنوان عنصر کلیدی در دستیابی به اهداف اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی برای مدیریت پایدار جنگل، رهبری کرده است. این حمایت شامل چندین دهه ظرفیت‌سازی در کشورها برای اطمینان از مشارکت دست‌اندرکاران کلیدی در مدیریت پایدار جنگل بوده است.

- دکتر ریچارد اباتی^۲ از مرکز بین‌المللی تحقیقات جنگل‌داری - مرکز جهانی بیشه‌زراعی، سخنانی کوتاه در حد پنج دقیقه در مورد اهمیت مشارکت جوامع محلی در امر مدیریت جنگل و هدف مرکز بین‌المللی تحقیقات جنگل‌داری - مرکز جهانی بیشه‌زراعی از پشتیبانی از برگزاری این وبینار بیان نمود.

سخنران پایانی

دیوید کایموویتز^۳، مدیر بخش تسهیلات جنگل و مزرعه؛ سازمان غذا و کشاورزی ملل متحد :

معیشت بیش از ۲/۴ میلیارد نفر به طور مستقیم یا غیرمستقیم به جنگل‌ها برای تولید درآمد نقدی / غیر نقدی وابسته است و طیف گسترده‌ای از مزایای اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، معنوی و زیست‌محیطی را برای جوامع محلی فراهم می‌کند. حفظ نقش چند منظوره این جنگل‌ها و اطمینان از تاب‌آوری و استفاده پایدار از منابع همچنان یک چالش کلیدی است. جنگل‌داری جامعه‌محور وسیله‌ای قدرتمند برای حرکت به

سمت مدیریت پایدار جنگل و بهبود معیشت برای جوامع و خرده‌مالکان دست‌اندرکار مدیریت جنگل است. جنگل‌داری جامعه‌محور ظرفیت افزایش سرمایه طبیعی، ایجاد سرمایه اجتماعی، نهادی و انسانی و بهبود سرمایه مالی را دارد. در طول ۴۰ سال گذشته، جنگل‌داری جامعه‌محور به جد مورد توجه قرار گرفته است. کل مساحت جنگل‌های تحت روش‌های مختلف جنگل‌داری جامعه‌محور در تمام مناطق جهان افزایش یافته و همچنان در حال گسترش است. در حالی که روش‌های جنگل‌داری جامعه‌محور، امروزه یکی از روش اصلی مدیریت جنگل در سراسر جهان و یک مکانیسم تحول مهم برای برخی اهداف توسعه پایدار به‌ویژه اهداف شماره ۱، ۲، ۸، ۱۰ و ۱۵ هستند، اما به‌طور کلی کمتر از سطح مورد انتظار ظاهر شده‌اند و شرایط مورد نیاز برای عملکرد موثر روش‌های جنگل‌داری جامعه‌محور در اکثر موارد برآورده نمی‌شود.

نکته:

مرکز تحقیقات بین‌المللی جنگل‌داری^۴ و مرکز جهانی بیشه‌زراعی (آگروفارستری) رویای دنیایی عادلانه را در سر دارند که در آن درختان، در چشم‌اندازهای مختلف از خشک تا مناطق گرمسیری مرطوب سبب بهبود محیط زیست می‌شوند و رفاه را برای همه به ارمغان می‌آورند. این دو مرکز بخش تحقیقات گروه مشورتی بین‌المللی در زمینه تحقیقات کشاورزی را تشکیل می‌دهند.

⁴ FFF: Forest and Farm Facility

⁵ SDG: Sustainable Development Goals

⁶ CIFOR

¹ Jean-Claude Nguingui

² Richard Eba'a Atyi

³ David Kaimowitz

برگزاری نشست دوم کارگروه جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال^۱

داریوش بیات - شهرام احمدی^۲

چکیده

نشست دوم کارگروه جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال^۳ کمیته جنگل‌داری سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد با هدف ایجاد بستری برای اعضا و ناظران جهت تدوین یک برنامه کاری استراتژیک دوساله جدید (۲۰۲۲-۲۰۲۴) به میزبانی تانزانیا طی روزهای ۲۸ - ۲۷ آبان ۱۴۰۰ برگزار گردید.

با توجه به چالش‌های کنونی جهانی، برگزارکنندگان این نشست، تصمیم گرفتند تا نشست به صورت مجازی برگزار گردد. این نشست فرصتی را فراهم نمود تا سطح بالاتری از مشارکت تضمین گشته و درک جامعی از ارزش‌های موجود در جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال را ایجاد کند.

اشتراک‌گذاری دانش به صورت مشارکتی، تعاملی و تاثیرگذار، ستون فقرات این رویداد مجازی دو روزه بود، که یک استراتژی آینده‌نگر و نوآورانه از طریق فراخوان پوستر، رویدادهای فنی، کافه‌های دانش و موارد دیگر حاصل شد. اعضا از نتایج فراخوان رویدادها، پوسترها و کافه‌های دانش برای طراحی برنامه کاری ۲۰۲۲-۲۰۲۴ استفاده خواهند کرد.

موضوعات فنی پیشنهادی این نشست عبارتند از تغییر جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال، روش‌های نوآورانه برای پایش و احیای اراضی، بازسازی بهتر از گذشته برای تقویت انعطاف‌پذیری (تاب‌آوری) جوامع در برابر اثرات تغییرات اقلیمی و مدیریت دانش پایدار و توسعه گرده افشانی موثر بین گونه‌های مناطق خشک بودند.

شرکت‌کنندگان در مورد چهار حوزه اولویت‌دار برای اقدام طی دو سال آینده به منظور تقویت نقش گروه‌کاری در دستور کار جهانی مدیریت پایدار جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال توافق کردند. برای این منظور، در طی دو روز نشست، کارگروه شش جلسه بحث فنی تشکیل داد و فرصت‌ها و فعالیت‌هایی را برای ارتقای نوآورانه و پایدار جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال شناسایی کرد. گروه ایرانی در رویداد فنی E شرکت نمود و پیشنهاد خود را با عنوان اصلاح سیستم اگروفارستری سنتی به سیستم اگروفارستری پایدار اجتماعی در قالب یک پاورپوینت ارائه نمود.

حوزه‌های فنی مورد بحث در نشست عبارتند از:

- تبدیل جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال؛

- روش‌های نوآورانه برای پایش و بازسازی مناطق خشک؛

- بهبود معیشت مبتنی بر جنگل و رفاه جوامع انسانی در دوره بهبود پس از کووید در مناطق خشک؛ و

³ Second Session Of Working Group On Dryland Forests And Agrosilvopastoral Systems

⁴ COFO: Committee on Forestry

¹ Agro-Sylvo-Pastoral systems

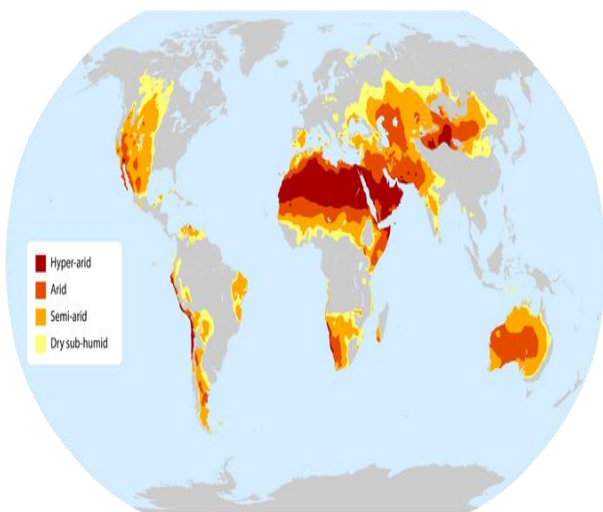
^۲ کارشناس جنگل - اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس،

shahmadi110@gmail.com

در معرض هوازدگی شدید معدنی، و حاصلخیزی کم (به دلیل محتوای کم مواد آلی در خاک سطحی) هستند.

برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد مناطق خشک را بر اساس شاخص خشکی^۲ که نسبتی از میانگین بارندگی سالانه و تبخیر و تعرق بالقوه است، تعریف می‌کند. مناطق خشک زمین‌هایی با شاخص خشکی کمتر از ۰/۶۵ هستند. مناطق خشک بر اساس شاخص خشکی به مناطق بیش از حد خشک، خشک، نیمه‌خشک و خشک نیمه‌مرطوب تقسیم می‌شوند.

مناطق خشک در بیشتر زیست بوم‌ها و مناطق آب و هوایی جهان یافت می‌شوند و ۴۱ درصد از مساحت خشکی‌های زمین را تشکیل می‌دهند.

گروه‌کاری جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال - کمیته جنگلداری فائو

هدف گروه کاری جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال، ایجاد درک جامعی از جنگل‌های مناطق

-مستندسازی دانش و به اشتراک‌گذاری برای همکاری و افزایش سطح مدیریت پایدار و شیوه‌های بازسازی در سراسر مناطق خشک.

گروه کاری بر همکاری جنوب و جنوب و به اشتراک‌گذاری و انتشار دانش در میان کشورهای مناطق خشک تاکید کرد.

در این نشست دو روزه، در مجموع ۱۰۴ شرکت‌کننده از حدود ۴۰ کشور عضو، ۴ کشور غیر عضو، ۱۳ سازمان دولتی و ۹ سازمان غیردولتی حضور داشتند.

در بخش پایانی این نشست، کارگروه نسبت به انتخاب کمیته راهبری نشست بعدی اقدام نمود نماینده سوئد به عنوان رئیس و دو نایب رئیس از اردن و تانزانیا انتخاب شدند. همچنین مقرر شد نشست سوم در سال ۲۰۲۳ به میزبانی اردن برگزار شود.

مقدمه

منطقه خشک چیست؟

ویژگی مناطق خشک کمبود آب است که بر اکوسیستم‌های طبیعی و مدیریت شده تأثیر می‌گذارد و تولیدات دامی و همچنین محصولات زراعی، چوب، علوفه و سایر گیاهان را محدود می‌کند و بر ارائه خدمات زیست‌محیطی تأثیر می‌گذارد. برای هزاران سال، مناطق خشک با ترکیبی از بارش کم، خشکسالی و امواج گرما و همچنین فعالیت‌های انسانی مانند جمع‌آوری هیزم، چرای دام، جمع‌آوری محصولات جنگلی چوبی و غیر چوبی^۱ و کشاورزی شکل گرفته‌اند. خاک‌های مناطق خشک نسبت به فرسایش بادی و آبی آسیب‌پذیر هستند،

^۲ AI: Aridity Index

^۱ NWFPs: Non-Wood Forest Products

خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال و ترویج، تعمیم و اتخاذ شیوه‌های مناسب برای حفاظت، مدیریت پایدار و احیای آن‌ها و در عین حال ارتقا و کمک به تاب‌آوری زیست محیطی و اجتماعی-اقتصادی و معیشت پایدار است.

جنگل‌ها و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال در مناطق خشک نقش‌های اکولوژیکی، اجتماعی و اقتصادی بسیار مهمی را ایفا می‌کنند و در عین حال پایداری زیست محیطی و انعطاف‌پذیری چشم‌انداز را بهبود می‌بخشند. زیستگاه گونه‌های سازگار با شرایط سخت اکولوژیکی، کالاهای ضروری و خدمات اکوسیستمی و ابزاری برای سازگاری با تغییرات اقلیمی، حفظ بهره‌وری زمین، تنظیم چرخه آب، جلوگیری و مبارزه با بیابان‌زایی و افزایش انعطاف‌پذیری جوامعی که در مناطق خشک جهان زندگی می‌کنند، ارایه می‌کنند. با مدیریت مناسب و ارزش‌گذاری درست، جنگل‌ها و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال می‌توانند به کاهش فقر و کمک به امنیت غذایی و معیشت پایدار دو میلیارد نفر در سراسر جهان کمک کنند.

با این حال، علی‌رغم نقش حیاتی آن‌ها، مناطق وسیعی از اراضی خشک، تخریب شده یا در معرض خطر تخریب بیشتر و اثرات زیست محیطی و اجتماعی-اقتصادی مرتبط از جمله بیابان‌زایی، تعارضات، ناامنی آب و غذایی، مهاجرت و بیکاری هستند.

فرآیند ایجاد کارگروه مناطق خشک

جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال، زمانی که به خوبی مدیریت شوند، به امنیت غذایی، معیشت و

تاب‌آوری میلیون‌ها نفر و همچنین به چشم‌انداز پایدار کمک می‌کنند. برای درک و مقابله با مشکلات حاصل از بین رفتن و تخریب سیستم‌های آگروسیلوپاستورال و جنگل‌های مناطق خشک و حمایت بهتر از این سیستم‌ها، از فائو خواسته شد تا کارگروه جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال توسط کمیته جنگل‌داری را در جلسه ۲۳ ژوئیه ۲۰۱۶ تشکیل دهد.

این کارگروه به طور رسمی در جلسه افتتاحیه خود که در ۱۶ تا ۱۷ جولای ۲۰۱۹ در مقر فائو در رم برگزار شد، تشکیل شد. در این نشست ۲۰ کشور عضو و ۵ سازمان بین‌المللی حضور داشتند. علاوه بر این، در طول این جلسه، کارگروه رئیس خود را از جمهوری متحد تانزانیا، آقای ازه‌کی موکالوکوا^۱ و دو معاون، آقای شادی موهاننا^۲ از لبنان و آقای دومینیک لوپ^۳ از فرانسه را انتخاب کرد.

دستور کار کارگروه:

- بررسی و گزارش وضعیت، روندها، مسایل و تحولات در جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال به کمیته جنگل‌داری فائو، و ارایه پیشنهادات؛
- کمک به ایجاد درک جامع از جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال و افراد وابسته به آن‌ها؛
- ترویج و گسترش اقدامات مناسب برای حفاظت، مدیریت پایدار جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال؛

³ Dominique Louppe

¹ Ezekiel Mwakalukwa

² Chadi Mohanna

- همکاری با شرکای مربوطه در پایش و ارزیابی جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال؛
 - مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها و تنظیم سیاست‌ها برای پرداختن به چالش‌ها، فعالیت‌هایی که شامل شناسایی ابزارها و رویکردهای مناسب برای مسائل مربوط به مناطق خشک؛
 - به اشتراک گذاری دانش و اطلاعات در مورد مدیریت پایدار، احیا و نظارت بر جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال.
- برگزار کنندگان نشست:
- نشست دوم کارگروه جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال با سازماندهی کمیته جنگل‌داری فائو به میزبانی رسمی کشور تانزانیا از ۲۷ لغایت ۲۸ آبان ۱۴۰۰ به صورت مجازی برگزار گردید. حدود ۴۰ کشور عضو، چهار کشور غیرعضو، ۱۳ سازمان دولتی و ۹ سازمان غیردولتی در آن حضور داشتند. در مجموع ۱۰۴ شرکت‌کننده در این نشست دو روزه حضور داشتند.
- اهداف نشست:
- ایجاد بستری برای اعضا و ناظران جهت تدوین برنامه کار استراتژیک دوساله جدید (۲۰۲۲-۲۰۲۴)؛
 - اشتراک گذاری دانش به صورت مشارکتی، تعاملی و تاثیرگذار؛
 - زمینه‌سازی استراتژی آینده‌نگر و نوآورانه از طریق فراخوان پوستر، رویدادهای فنی، کافه‌های دانش؛
- تقویت ظرفیت جنگل‌ها و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال در مناطق خشک برای کاهش فقر و کمک به امنیت غذایی؛
 - شناسایی رویکردهای نوآورانه جنگل‌داری جهت تقویت امنیت غذایی در مناطق خشک؛
- موضوعات فنی پیشنهادی:
- ۱- تغییر جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال؛
 - ۲- روش‌های نوآورانه برای پایش و احیای اراضی؛
 - ۳- بازسازی بهتر از گذشته برای تقویت تاب‌آوری جوامع در برابر اثرات تغییرات اقلیمی؛
 - ۴- مدیریت دانش پایدار و توسعه گرده افشانی موثر بین گونه‌های مناطق خشک.
- دستور کار نشست دوم:
- افتتاحیه جلسه؛
 - تصویب دستور کار؛
 - گزارش پیشرفت کارگروه (۲۰۱۹-۲۰۲۱)؛
 - تأثیر برنامه مدیریت پایدار جنگل دور هفتم تسهیلات محیط زیست جهانی^۱ بر چشم انداز پایدار مناطق خشک؛
 - تحولات در برنامه اثر؛
 - گزارش کمیته راهبری جهانی؛
 - راه اندازی ارزیابی - ارزشگذاری فرضی مناطق خشک، احیا و مدیریت مناطق خشک فرضی؛

² DSL-IP: Dryland Sustainable Landscape-Impact Programme

¹ GEF-7

۱۸/۱۱/۲۰۲۱ - ۱۰:۳۰ - ۱۱:۳۰ - جلسه فنی C (به موازات

جلسه D)

۱۸/۱۱/۲۰۲۱ - ۱۳:۳۰ - ۱۴:۳۰ - جلسه فنی E (به موازات

جلسه F)

۱۸/۱۱/۲۰۲۱ - ۱۴:۳۰ - ۱۶:۰۰ - جلسه عمومی

رویداد های فنی:

رویداد فنی A - پلتفرم پایش توقف تخریب سرزمین در مناطق

خشک: لبنان، زیمبابوه - فائو و برنامه جهان عاری از

تخریب سرزمین^۱

مفاد:

در سراسر جهان، حدود ۲/۱ میلیارد نفر در مناطق خشک

زندگی می‌کنند و حدود ۵۲۵ میلیون نفر از آنها در مناطق

خشک آفریقا زندگی می‌کنند. جوامع ساکن مناطق خشک

قرن‌ها در اراضی خشک زندگی کرده‌اند و از روش‌های سنتی و

مستقلی برای بهره‌برداری پایدار از منابع طبیعی استفاده

می‌کنند. اما امروزه، آن‌ها با تهدیدهای فزاینده و مرکب تغییرات

اقلیمی، رشد جمعیت، تقاضای جهانی برای دام و مشکلات

جدید ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ مواجه هستند. چالش‌های

رایج در این جوامع شامل عدم دسترسی به دانش، نظارت

محدود و یادگیری تطبیقی و فقدان ظرفیت و انگیزه برای ارتباط

با دست‌اندرکاران جهانی و منطقه‌ای است. برای ایجاد تغییر و

دگرگونی در مناطق خشک، رویکردهای جدید برای نظارت و

یادگیری تطبیقی برای اطمینان از نظارت جامع، ارزیابی و

• تقویت کار بین بخشی: نقش دام در کاهش تخریب

جنگل‌های مناطق خشک و سیستم‌های

آگروسیلوپاستورال؛

• جنگل کاری شهری در مناطق خشک - برنامه واحه‌های

شهری سبز؛

• ملاحظات راهبردی در مورد نقش گروه کاری در دستور

کار جهانی مدیریت پایدار جنگل‌های مناطق خشک و

سیستم‌های آگروسیلوپاستورال؛

○ ملاحظات تقویت کار و شناسایی حوزه‌های

کاری اولویت دار؛

○ برنامه کاری سال ۲۰۲۲-۲۰۲۴؛

• تاریخ و مکان جلسه بعدی؛

• انتخاب رییس و معاونین نشست بعدی؛

• تصویب گزارش؛

• اختتامیه جلسه.

زمان بندی برنامه نشست دوم:

۱۷/۱۱/۲۰۲۱ - ۰۹:۳۰ - ۱۲:۰۰ - جلسه عمومی

۱۷/۱۱/۲۰۲۱ - ۱۳:۳۰ - ۱۴:۰۰ - جلسه عمومی

۱۷/۱۱/۲۰۲۱ - ۱۴:۰۰ - ۱۵:۳۰ - جلسه فنی A (به موازات

جلسه B)

۱۷/۱۱/۲۰۲۱ - ۱۵:۳۰ - ۱۶:۰۰ - جلسه پوستر

۱۸/۱۱/۲۰۲۱ - ۰۹:۰۰ - ۱۰:۳۰ - جلسه عمومی

¹ GEO-LDN: GEO Land Degradation Neutrality Initiative

مدیریت دانش بر اساس ابزارهای ارزیابی فضایی نوآورانه جهت حمایت از یادگیری مشترک و تولید مشترک دانش مورد نیاز است.

رویداد فنی B - ارزش گذاری هر قطره: ابزارپایش مشارکتی و در نظر گرفتن جنسیت در احیای مناطق خشک، آنگولا، برزیل و نیال
مفاد:

تخریب سرزمین، بیابان زایی و خشکسالی موانع فزاینده‌ای بر سر راه توسعه پایدار در مناطق خشک و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال هستند، در حالی که جوامع محلی، گروه‌های بومی و زنان به دلیل وابستگی به منابع طبیعی، دانش عمیقی در مورد حفظ اکوسیستم و پاسخ‌های نوآورانه برای سازگاری و کاهش تغییرات اقلیمی دارند.

برابری جنسیتی یکی از ارکان ضروری احیای گسترده و پایدار چشم انداز جنگل است و نشان‌دهنده چالشی از تلاش‌ها، اعم از مشارکت عادلانه در مدیریت جمعی جنگل توسط دولت‌ها و جوامع، انتشار دانش زیست محیطی مرتبط با جنسیت، به رسمیت شناختن تخصص جامعه حاشیه‌نشین جنگل، ظرفیت‌سازی و پشتیبانی آژانس زنان، جهت‌دهی مجدد سیاست‌های عمومی و تقویت فرآیندهای پایش، ارزیابی و مدیریت دانش فراگیرتر می‌باشد.

رویکرد فرابخشی فراگیر باید بر اساس تعهدات دست‌اندرکاران ارایه شده تا قادر به پذیرش ابزارهای پایش

مشارکتی نوآورانه، تولید مشترک دانش و یادگیری مشترک بوده تا مستقیماً به دستیابی به اهداف ۲ و ۱۵ توسعه پایدار کمک کند.

رویداد فنی C - تعلیف با درختان - کنیا، لبنان، مراکش و اسپانیا
مفاد:

همکاری بین جنگل‌داری و دامداری رویکردی مهم برای بهبود تولید، حفاظت و زادآوری در جنگل‌های باز و اراضی مشجر است. تجارب کشورهای مختلف نتایج مثبتی را در زمینه خدمات ارایه شده توسط سیلوپاستورال مانند افزایش امنیت غذایی، تنوع بخشی به تولیدات جنگل، جلوگیری از آتش‌سوزی جنگل‌ها و تخریب خاک، احیای مناطق با ارزش طبیعی و غیره نشان می‌دهد،

این نشست برخی از این تجربیات، ابتکارات و پروژه‌هایی را که قبلاً توسط کشورهای عضو کارگروه اتخاذ شده را نشان داد. در ادامه به پتانسیل رویکرد مشترک دامداری و جنگل‌داری برای مقابله با برخی از چالش‌های کلیدی مناطق خشک پرداخته شد. در نهایت، این نشست پیشنهادهایی از جمله اقدامات اصلاح فعالیت‌های سیلوپاستورال در مناطق خشک با درختان را ارایه کرده تا در برنامه کاری کارگروه کمیته جنگل‌داری گنجانده شود.

رویداد فنی D - اجرا و پایش اثرات در سطح: دور هفتم تسهیلات محیط زیست جهانی^۱ بر چشم‌انداز پایدار مناطق خشک؛ مغولستان، فائو، صندوق جهانی طبیعت؛

مفاد:

برنامه اثر چشم‌انداز پایدار مناطق خشک که توسط شورای تسهیلات جهانی محیط زیست^۲ در ژوئن ۲۰۱۹ به عنوان بخشی از اهداف برنامه اثر مدیریت پایدار جنگل دور هفتم تسهیلات محیط زیست جهانی در اجتناب، کاهش و معکوس نمودن بیابان‌زایی و جنگل‌زدایی و تخریب بیشتر اکوسیستم‌های مناطق خشک، از طریق مدیریت پایدار چشم‌انداز تصویب شد. این برنامه توسط فائو با هماهنگی اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت، صندوق جهانی حیات وحش و بانک جهانی به عنوان سازمان‌های اجرایی، رویکردی سازمان‌دهنده و محرک برای سرعت بخشیدن به تغییرات تحولی و بادوام در سطح جهان هدایت می‌شود. این برنامه در جوامع مناطق خشک در ۱۱ کشور (زیر پروژه) در سه گروه جغرافیایی: اکوسیستم‌های میومبو^۳ و موپانه^۴ در آفریقا جنوبی، ساوانای غرب آفریقا و علفزارهای معتدل، ساواناها و بوته‌زارهای آسیای مرکزی اجرا خواهد شد. این ۱۱ کشور توسط پروژه هماهنگی جهانی^۵ به رهبری فائو و اجرای مشترک اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت و شبکه جهانی بررسی اجمالی فناوری‌ها و اقدامات

حفاظتی^۶ که تخصص فنی و پشتیبانی برای افزایش انسجام کلی برنامه‌ها را ارایه می‌کنند، حمایت خواهند شد.

رویداد فنی E

مدیریت آگروفرستری در جنگل‌ها و مراتع طبیعی در مناطق خشک برروندی، چاد، اتیوپی، ایران، اوگاندا، پروژه سیستم‌های غذایی انعطاف‌پذیر دور ششم تسهیلات محیط زیست جهانی، پلتفرم جهانی مدرسه مزرعه کشاورز و فائو

مفاد:

سیستم‌های آگروفرستری بر اساس رایج‌ترین معیارها از جمله ساختار، زمینه‌های عملکردی، اکولوژیکی و اجتماعی-اقتصادی طبقه‌بندی شده‌اند. این سیستم تولید (امنیت غذایی و درآمد در سطح خانوار و جامعه) را با خدمات اکوسیستمی تلفیق می‌کند. سیستم‌های آگروفرستری مناطق خشک مکمل سایر کاربری‌ها بوده و به عنوان مثال می‌توانند به خوبی با سایر کاربری‌های اصلی موجود در مناطق خشک مانند دامداری عشایری ترکیب شوند.

مدارس مزرعه کشاورز^۷ رویکردی نوآورانه به منظور یادگیری و ترویج مفید است. خاک، مدیریت محصول و آب، تکثیر بذر و آزمایش گونه، مدیریت یکپارچه آفات، آگروپاستورال، آبی‌پروری، آگروفرستری، تغذیه، زنجیره ارزش، ارتباط با بازار، و

^۶ Mopane

^۷ GCP: Global Cooperation programme

^۸ WOCAT: World Overview of Conservation Approaches and Technologies

^۹ FFS: Farmer Field School

^۱ GEF-7

^۲ DSL-IP: Dryland Sustainable Landscape-Impact Programme

^۳ WWF: World Wildlife Fund

^۴ GEF Council

^۵ Miombo

غیره طیف‌های رو به رشد مباحث فنی از طریق مدارس مزرعه کشاورز است. بررسی ۲۰۲۰-۲۰۲۱ نشان داد که مدارس مزرعه کشاورز در زمینه جنگل‌داری و اراضی آگروفارستری، تولیدکنندگان و گروه‌های روستایی را قادر می‌سازد تا دانش درختان و جنگل‌ها را برای تثبیت و افزایش تولید غذا، فیبر و انرژی در حین احیای خاک، مراتع و احیای تنوع زیستی، حوزه‌های آبخیز و چشم‌انداز به کار گیرند. چند نمونه از این تجربیات، ابتکارات و پروژه‌هایی که قبلاً توسط کشورهای شرکت‌کننده اجرا شده‌اند، در این نشست به اشتراک گذاشته شدند. پس از آن، پتانسیل آگروفارستری در حل برخی از چالش‌های کلیدی مرتبط با سیستم‌های مناطق خشک و آگروسیلوپاستورال به بحث گذاشته شد.

گروه ایرانی شرکت‌کننده در این نشست متشکل از آقایان داریوش بیات و شهرام احمدی پیشنهاد اصلاح سیستم آگروفارستری سنتی به سیستم آگروفارستری پایدار اجتماعی را در قالب پاورپوینت به صورت مجازی ارائه نمودند.

رویداد فنی F

ابتکار آنکارا و مشارکت جنگل‌داری فائو - ترکیه در عمل: تلاش‌های ترکیه برای مدیریت پایدار مناطق خشک مفاد:

ترکیه در منطقه آب و هوایی مدیترانه، در تقاطع سه قاره (اروپا، آسیا و آفریقا)، به شدت تحت تاثیر گرمایش جهانی، تغییرات اقلیمی و تخریب سرزمین قرار گرفته است. مناطق خشک ۶۵ درصد از قلمرو این کشور را تشکیل می‌دهد و از

آن‌جا که این اراضی به دلیل بیابان‌زایی و تخریب ناشی از دخالت انسان بسیار آسیب‌پذیرتر شده‌اند، بنابراین در شرایط سخت در حال دست و پنجه نرم کردن با مشکلات می‌باشند. ترکیه در پاسخ به این چالش‌ها در حال انجام اقدامی جسورانه است، مجموعه‌ای از تلاش‌های گسترده از طریق اقدامات مختلف با توجه خاص به مناطق خشک صورت گرفته است. در نتیجه، با تخصص داخلی موفقیت‌های قابل‌توجهی، همان‌طور که برخی از آن‌ها در گزارش ارزیابی منابع جنگلی فائو گزارش شده‌اند، به دست آورده‌اند و براساس داده‌های منتشر شده در گزارش ارزیابی منابع جنگلی ۲۰۲۰ در رده ۵ کشور برترافزایش پوشش جنگلی قرار دارد.

ترکیه به منظور حمایت از امنیت غذایی، کاهش فقر، مدیریت پایدار جنگل‌ها، مبارزه با بیابان‌زایی و حفظ اکوسیستم‌ها، اهمیت همکاری در مدیریت مناطق خشک را از طریق برنامه‌های همکاری با فائو و کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی به رسمیت می‌شناسد.

در این رویداد جانبی، فعالیت‌های ملی ترکیه در زمینه مدیریت پایدار اکوسیستم‌های مناطق خشک از جمله شیوه‌های مناسب و دانش تولید شده و نتایج کلیدی برنامه مشارکت جنگل‌داری فائو - ترکیه و ابتکار آنکارا با هدف ایجاد هم‌افزایی و تبادل اطلاعات با سایر ابتکارات جهانی ارائه و به اشتراک گذاشت.

موضوعات مورد تاکید نشست دوم:

مناطق خشک ۴۱ درصد از مساحت جهان را پوشش می‌دهند و دو میلیارد نفر را در خود جای داده‌اند که بسیاری از آن‌ها برای

امرار معاش و تامین نیازهای اولیه به جنگل‌ها، اراضی جنگلی و مراتع وابسته هستند.

با این حال، این اکوسیستم‌ها با تهدیدات ناشی از خشکسالی، بیابان‌زایی، تغییر کاربری و تغییرات آب و هوایی مواجه هستند که پیامدهای جدی برای امنیت غذایی و رفاه جوامع دارد.

از جمله راه‌حل‌هایی که در دومین نشست کمیته جنگل‌داری در مورد جنگل‌ها و سیستم‌های آگروسیلوپاستورال در مناطق خشک مورد بررسی قرار گرفت، پتانسیل چرای دام برای کمک به حفظ و احیای جنگل‌ها و مراتع مولد در مناطق خشک بود. در این نشست تاکید شد در حالی که جنگل‌داری و تولید دام به‌طور سنتی به‌عنوان کاربری‌های متضاد زمین تلقی می‌شوند، سیستم سیلوپاستورال، که مدیریت درختان و دام را ادغام می‌کند، باید به‌طور گسترده‌تری ترویج شود. اعضای گروه کاری موافقت کردند با بسیج امکانات و تخصص‌های بین منطقه‌ای خود از ارتقای سیستم‌های کشاورزی پایدار و به‌هم پیوسته حمایت کنند.

اعضای کارگروه نقش‌کلیدی در شناسایی اولویت‌های منطقه‌ای (فرامرزی) - مبتنی بر شواهد - برای مدیریت فرامرزی مناطق خشک و در حمایت از اجرای برنامه اثر مدیریت پایدار جنگل بر چشم‌انداز پایدار مناطق خشک به رهبری فائو، با حمایت تسهیلات محیط زیست جهانی و با مشارکت بانک جهانی، اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت و صندوق جهانی حیات وحش داشته، به دنبال اجتناب، کاهش و معکوس کردن بیابان‌زایی و جنگل‌زدایی و تخریب بیشتر اکوسیستم در مناطق خشک، از طریق مدیریت پایدار چشم‌انداز است.

در طول نشست، پیشنهادات کلیدی برنامه کاری ۲۰۲۲-۲۰۲۴ کارگروه از جمله راه‌هایی برای افزایش انعطاف‌پذیری مناطق خشک، سازگاری با تغییرات اقلیمی و پتانسیل کاهش و امنیت غذایی از طریق پذیرش آگروفرستری ارایه شد.

این نشست همچنین بر فعالیت‌های جنگل‌داری شهری و فضای سبز شهری به عنوان ابزارهای کلیدی برای تعدیل تغییرات اقلیمی و ارتقای تاب‌آوری در شهرهای مناطق خشک تأکید کرد. برنامه جدید واحه‌های شهری سبز فائو در آفریقا، آسیا، و خاور نزدیک و شمال آفریقا برای تقویت تاب‌آوری کلی شهرهای بیابانی و همچنین کاهش تأثیر شهرنشینی بر تنوع زیستی و محیط طبیعی اطراف آن به اجرا در خواهد آمد.

شرکت‌کنندگان:

حدود ۴۰ کشور عضو، چهار کشور غیرعضو، ۱۳ سازمان دولتی و ۹ سازمان غیردولتی در آن حضور داشتند. در مجموع ۱۰۴ شرکت‌کننده در این نشست دو روزه حضور داشتند. از ایران آقایان شهرام احمدی از اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان فارس و داریوش بیات از معاونت امور جنگل در این نشست حضور داشتند.

معرفی کمیسیون بین‌المللی صنوبر و سایر گونه‌های

سریع‌الرشد حامی بشر و محیط زیست

ساغر داراب‌زند

و ارایه مشاوره‌های تخصصی در خصوص مسایل اولویت‌دار پایه‌گذاری می‌گردند. هم‌اکنون، ۳۸ کشور جهان با پذیرفتن اساس‌نامه کمیسیون مزبور و همچنین تشکیل کمیسیون ملی^۳ به عنوان عضو رسمی کمیسیون بین‌المللی صنوبر محسوب می‌گردند.

وظیفه اصلی کمیسیون بین‌المللی صنوبر پرداختن به جنبه‌های علمی، فنی، اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی گونه صنوبر و سایر گونه‌های سریع‌الرشد به عنوان حامی بشر و محیط زیست است. اولویت‌های مهم کمیسیون مزبور تولید، حفاظت، حراست و بهره‌برداری از منابع جنگلی با هدف پایداری معیشت، کاربری زمین، توسعه روستایی و محیط زیست می‌باشد. این فعالیت‌ها مشتمل بر موضوعاتی نظیر امنیت غذایی، تغییرات اقلیمی و ترسیب کربن، حفظ تنوع زیستی و تاب‌آوری در برابر تهدیدات زیستی و غیرزیستی و مقابله با جنگل‌زدایی است.

کمیسیون بین‌المللی صنوبر و سایر گونه‌های سریع‌الرشد حامی مردم و محیط زیست^۱ از قدیمی‌ترین ارکان قانونی مبتنی بر معاهده در چارچوب فائو^۲ بوده که وظیفه اصلی آن تعدیل فقر و بهبود خدمات اکوسیستم در سراسر جهان، از طریق ترویج و اعمال مدیریت پایدار بر درختان سریع‌الرشد می‌باشد.

این کمیسیون که در سال ۱۹۴۷ میلادی به منظور بازسازی ویرانی‌های اروپا پس از جنگ جهانی دوم توسط ۹ کشور اروپایی تأسیس شده بود، امروزه دارای ۳۸ کشور عضو از پنج قاره جهان است. در آن دوران پرورش درختان صنوبر و بید از اولویت‌های مهم برای کمک به بهبود وضعیت اقتصادی روستایی و صنعتی به شمار می‌رفت.

کمیسیون مزبور با تسهیل درتبادلات فنی در زمینه تحقیق و مدیریت پایدار جنگل‌ها و درختان سریع‌الرشد به اهداف خود دست می‌یابد.

ارتباط کمیسیون بین‌المللی صنوبر با سازمان فائو در سال ۱۹۶۷ و با ثبت آن به عنوان ارکانی قانونی، براساس مفاد ماده چهاردهم اساسنامه فائو رسمیت یافت. نهادهای قانونی توسط مدیرکل سازمان فائو و به درخواست کشورهای عضو به منظور انجام وظایف محوله تعیین شده در حمایت از فعالیت‌های این سازمان

^۲FAO: Food and agriculture organization of the United Nations

^۳ NC: National Commission

^۱IPC :The International Commission on Poplars and Other Fast-Growing Trees Sustaining People and the Environment

به علاوه، با مدیریت پایداردرختان سریع‌الرشد، می‌توان گام مهمی در کاهش روند جنگل‌زدایی و افزایش فواید جنگل‌ها برداشت. این درختان سرمایه‌هایی هستند که قادر به تجهیز منابع بوده و به عنوان دارایی‌های واقعی بازده سرمایه‌گذاری رقابتی را با بازار ارایه می‌دهند.

حکمرانی

کمیسیون بین‌المللی صنوبر، متعاقب پذیرش و تصویب پیش‌نویس اساس‌نامه ارایه‌شده در دهمین نشست کنفرانس فائو در سال ۱۹۵۹، به‌عنوان نهادی قانونی در چارچوب فائو پایه‌گذاری و شروع به فعالیت نمود. آخرین اصلاحات اساس‌نامه مزبور در سال ۲۰۱۹ انجام و به تصویب رسید. کمیسیون یادشده به‌صورت جلسات منظم، هر چهار سال یک بار توسط مدیرکل فائو و با رایزنی رئیس کمیته اجرایی این کمیسیون برگزار می‌شود. البته در صورت لزوم و در مواقع اضطراری کمیسیون مزبور ممکن است به‌صورت فوق‌العاده تشکیل جلسه دهد. این جلسات غالباً پس از تایید نهایی مدیرکل فائو، توسط یکی از کشورهای عضو کمیسیون بین‌المللی صنوبر سازمان‌دهی می‌گردد.

کمیسیون مزبور در پایه‌ریزی و اجرای طرح‌ها و قراردادهای کشاورزی^۱ در بیش از ۴۵۰۰۰ هکتار از اراضی کشور هند و نیز در پروژه دیوار بزرگ سبز کشور چین با هدف کاهش روند بیابان‌زایی در ۴۵۰۰ کیلومتر از منطقه شمال چین مشارکت داشته است.

کمیسیون بین‌المللی صنوبر نقش مهمی در توسعه بخش‌های مختلف جنگل و تولیدات چوبی در مناطق روستایی ایفا نموده که این کار عمدتاً از طریق انتقال دانش و تجربیات در زمینه گونه‌های سریع‌الرشد و تبادل فناوری‌ها و اطلاعات مربوط به اصلاح گیاهان انجام می‌گیرد.

صنوبر، بید و سایر گونه‌های سریع‌رشد در بخش جنگل و کشاورزی به عنوان منابع منحصربه‌فرد محسوب شده و منجر به بهبود وضعیت معیشت روستایی، افزایش امنیت غذایی و تعدیل فقر گردیده و سهم بسزایی در پیشبرد اهداف توسعه پایدار دارد. این گونه‌ها مواد خام را جهت مصارف صنعتی و تولید محصولات با ارزش غیر چوبی (مانند علفوفه دام، عصاره‌های گیاهان دارویی و محصولات غذایی) تولید می‌نمایند. گونه‌های سریع‌الرشد پتانسیل بالایی برای تولید سوخت‌های زیستی مایع و انرژی زیستی دارند. پتانسیل تولید زیست‌توده در اراضی کشاورزی دارای گونه‌های سریع‌الرشد نسبت به اراضی جنگلی ۳ برابر تخمین زده شده است.

^۱ Outgrower schemes قراردادهای مشارکتی میان تولیدکننده و یا مالک

و یک شرکت برای تولید محصولات تجاری جنگلی که می‌تواند بلند مدت یا کوتاه مدت باشد..

کمیسیون بین‌المللی صنوبر به عنوان مرجع بین‌المللی ثبت ارقام^۳ برای هر دو گونه صنوبر و بید توسط انجمن بین‌المللی علوم باغبانی^۴ منصوب شده است.

- کارگروه بومی‌سازی و حفاظت از ذخایر ژنتیکی برخی وظایف اصلی این کارگروه که پیش از این به عنوان کارگروه انتخاب، پرورش و اصلاح نژاد نامیده می‌شد، شامل موارد ذیل است:

- کمک به کمیسیون مزبور و کمیته اجرایی آن در زمینه مباحث ژنتیکی مربوط به گونه‌های صنوبر و بید؛
- تقویت ارتباطات میان محققان و کارشناسان متخصص در زمینه ژنتیک گونه‌های صنوبر و بید با هدف تسهیل در تبادل اطلاعات و نتایج برنامه‌های تحقیقاتی؛
- ایجاد هماهنگی بین برنامه‌های تحقیقاتی و توسعه فناوری بین‌المللی در زمینه منابع ژنتیکی؛
- تشکیل مجمعی برای بحث در مورد مسایل مربوط به شناسایی، حفاظت و استفاده از منابع ژنتیکی؛

دبیرخانه دائمی کمیسیون بین‌المللی صنوبر^۱ در دپارتمان جنگل‌داری فائو مستقر می‌باشد. دبیر دبیرخانه مزبور که عهده‌دار حمایت و راهبری وظایف کمیسیون بوده، توسط مدیرکل فائو منصوب می‌گردد. کمیته اجرایی^۲ این کمیسیون متشکل از ۱۲ عضو بوده که بر اساس احراز صلاحیت و شایستگی لازم از میان افرادی که توسط کشورهای عضو و طبق پیشنهاد کمیسیون ملی آن کشور معرفی می‌شوند، برای یک دوره ۴ ساله با رای‌گیری هیات ریسه انتخاب گردیده و حداکثر مشتمل بر پنج عضو وابسته بوده که برای مدت‌زمان یکسانی انتخاب می‌شوند. اعضای کمیته در خلال برگزاری هر جلسه کمیسیون بین‌المللی صنوبر و حداقل یک بار بین جلسات با هم دیدار و گفتگو می‌کنند.

کارگروه‌های کمیسیون بین‌المللی صنوبر کمیسیون بین‌المللی صنوبر وظایف خود را با حمایت از فعالیت‌های پژوهشی و مدیریتی از طریق شش کارگروه بین‌المللی به شرح ذیل انجام می‌دهد:

- کارگروه طبقه‌بندی، نامگذاری و ثبت؛

^۳ICRA: International Cultivar Registration Authority

^۴ ISHS: International Society for Horticultural Science

^۱ permanent Secretariat of the IPC

^۲ Executive Committee of the IPC

-ارایه توصیه‌های لازم به کمیته اجرایی در مورد مسایل مربوط به ژنتیک گونه‌های صنوبر و بید.

فعالیت‌های کارگروه یادشده نیز مشتمل بر حفاظت از منابع و اکوسیستم‌ها، منابع ژنتیکی طبیعی و بهبود ژنتیکی از طریق اصلاح نژاد، کاربرد ابزار و فناوری‌های ژنتیک مولکولی، انتقال ژنتیکی و ایجاد ارقام جدید برای گیاه‌پالایی^۱، تصفیه هرزآب‌ها است.

• کارگروه بهداشت و سلامت گیاهان، تاب‌آوری در برابر تهدیدات و تغییرات اقلیمی

هدف اصلی این کارگروه کمک به افزایش سطح تاب‌آوری گونه‌های موجود در جنگل از طریق بحث و تبادل نظر و معرفی راهبردهای نوین در خصوص انتخاب، پرورش و اصلاح نژاد برای تاب‌آوری بیشتر در برابر آفات و بیماری‌ها به شمار می‌رود.

^۱ phytoremediation : استفاده از گیاهان برای اصلاح یا پاکسازی آلاینده‌های محیطی به عنوان یک روش نوین برای از بین بردن آلاینده‌ها از محیط،

• کارگروه معیشت پایدار، کاربری زمین، محصولات و انرژی زیستی،

وظیفه اصلی آن ایجاد تسهیل در تبادل اطلاعات علمی و فنی در زمینه برداشت و بهره‌برداری از گونه‌های صنوبر و بید به ویژه از طریق اجرای برنامه‌های تحقیقاتی مشترک می‌باشد.

• کارگروه خدمات زیست محیطی و اکوسیستمی، هدف اصلی این کارگروه ارایه خدمات زیست محیطی و اکوسیستمی در راستای حمایت از تحقیقات، مدیریت، آموزش و توسعه آن بوده که از طریق صنوبرها و سایر گونه‌های سریع‌الرشد جهت حمایت از مردم و محیط زیست در سراسر جهان ارایه می‌گردد.

• کارگروه سیاست‌گذاری، ارتباطات، اطلاع‌رسانی و توسعه

- کاربرد گونه‌های صنوبر و بید برای کنترل فرسایش، گیاه پالایی، و تثبیت شن‌های روان؛

- بررسی مناسب بودن ارقام صنوبر و بید برای انرژی زیستی؛

- تهیه، تدوین و انتشار رساله‌ای جامع در فوریه ۲۰۱۴ میلادی در زمینه گونه‌های صنوبر و بید تحت عنوان: صنوبر و بید، درختانی برای جامعه و محیط زیست.

برگزاری نشست‌ها

نشست‌های اصلی کمیسیون بین‌المللی صنوبر هر چهار سال یک‌بار در یکی از کشورهای عضو برگزار شده و هدف آن ایجاد تعامل میان بخش‌های تحقیقات، آموزش، اجراء و صنعت کشورهای عضو و ایجاد هماهنگی میان برنامه‌های کشوری با برنامه‌های میان‌مدت و بلندمدت کمیته جنگلداری^۱ است. هر جلسه به موضوعی اختصاص داشته که اولویت‌های کاربردی گونه‌های صنوبر و بید را در آن منطقه منعکس می‌نماید. شرکت‌کنندگان در این جلسات غالباً سیاست‌گزاران، برنامه‌ریزان، محققان، مدیران، بهره‌برداران، دانشگاهیان، مالکان، افراد بومی و دانش‌آموزان علاقه‌مند به پرورش و بهره‌برداری درختان صنوبر و بید می‌باشند.

وظیفه این کارگروه سیاست‌گذاری، ایجاد ارتباطات و تسهیل در انتقال دانش و فناوری محققان (دانشمندان و دانشگاهیان) به شاغلین، سیاست‌گزاران، اهداکنندگان و تامین‌کنندگان منابع مالی و در نهایت عموم مردم و همچنین فراهم کردن زمینه‌های ارتباطی برای سایر گروه‌های کاری است. همچنین حمایت و پشتیبانی بیشتر از کمیسیون‌های ملی صنوبر کشورهای عضو کمیسیون مزبور بر عهده این کارگروه می‌باشد.

اعضای کارگروه‌ها در جلسات منظم و یا از طریق شبکه‌های مجازی به منظور تبادل نقطه‌نظرات و ارایه پیشنهادات با هم دیدار نموده که موارد پیشنهادی متعاقباً جهت تصویب در جلسات رسمی به کشورهای عضو ارایه می‌گردد. در سال‌های اخیر، فعالیت کارگروه‌ها منجر به پیشرفت چشمگیر فعالیت‌های کمیسیون بین‌المللی صنوبر شده است.

برخی از دستاوردهای کارگروه‌های مزبور به شرح ذیل می‌باشد:

- شناسایی آفات یا بیماری‌های ناشی از هجوم حشرات و هشدار اولیه در مورد گسترش احتمالی آن‌ها؛

- تاکید بر اهمیت اقدامات قرنطینه‌ای و بهداشتی برای جابجایی گونه‌ها؛

- تاکید بر لزوم حفاظت از گونه‌های بومی صنوبر و بید به منظور حفظ تنوع ژنتیکی و اصلاح درختان و دستیابی به ارقام برتر و پایه‌های مقاوم؛

- تنظیم توافقنامه‌هایی برای حمایت از حقوق صنوبرکاران به منظور تسهیل در مبادله ارقام برتر؛

¹ COFO: Committee on Forestry

جلسات کمیته اجرایی کمیسیون مزبور نیز به صورت دو سالانه برگزار می‌شود. کمیته اجرایی به عنوان نیروی محرکه کمیسیون بین‌المللی صنوبر محسوب می‌گردد. نشست‌های فنی نیز توسط کمیسیون‌های ملی صنوبر، و یا کشورها یا سایر موسسات تحقیقاتی سازمان‌دهی می‌گردند.

عضویت

عضویت در این کمیسیون برای کشورهای عضو فائو و یا اعضای وابسته آزاد بوده و هیچ گونه هزینه‌ای به آن تعلق نمی‌گیرد. کمیسیون این امکان را دارد که با رای دوسوم اعضای خود، سایر کشورهای عضو سازمان ملل متحد، هر یک از آژانس‌های تخصصی آن حتی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را به عضویت بپذیرد. به علاوه، جلسات کمیسیون برای ناظرین کشورهای عضو فائو که عضو کمیسیون مزبور نبوده، اما به دلیل علاقمندی به پرورش درختان صنوبر و بید تمایل به حضور در جلسه داشته باشند، آزاد است.

کشورها برای درخواست عضویت در کمیسیون بین‌المللی بایستی موارد ذیل را انجام داده باشند:

۱- به عضویت رسمی فائو درآمده باشند؛

۲- درخواست رسمی و اظهارنامه پذیرش اساس نامه را تهیه و ارائه نمایند. همچنین سند یا توافقنامه نهایی بایستی توسط رئیس دولت، وزیر امور خارجه و یا وزیر وزارت خانه‌های

ذی‌ربط نظیر کشاورزی و جنگل‌داری و یا محیط زیست امضاء گردد؛

۳- کمیسیون ملی متشکل از کلیه وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط و نیز کلیه ذی‌نفعان و دست‌اندرکاران موسسات تحقیقاتی، تولیدکنندگان و بهره‌برداران تشکیل دهند.^۱

کمیسیون بین‌المللی صنوبر از سال ۲۰۱۲ برای اصلاح اساس نامه و به‌روز نمودن خود در تلاش بوده تا ارتباط آن را با چالش‌های امروز حفظ نماید. پس از انجام مذاکرات، رایزنی‌ها و ارائه پیشنهادات و نقطه‌نظرات از سوی کشورهای عضو، در جلسه فوق‌العاده کمیسیون یادشده که در تاریخ ۶ فوریه سال ۲۰۱۹ میلادی در مقر فائو در رم-ایتالیا برگزار گردید، پیشنهاد اصلاح اساس نامه کمیسیون مزبور به رای‌گیری گذاشته شد. از ۲۸ کشور عضو حاضر در جلسه، ۲۶ کشور به این پیشنهاد رای مثبت دادند؛ بنابراین، این پیشنهاد بر اساس ماده دوازدهم کنوانسیون کمیسیون بین‌المللی صنوبر مورد تصویب قرار گرفت.

با توجه به گسترش موضوعی دامنه فعالیت‌های این کمیسیون و همچنین لزوم ایجاد ساختار، اولویت‌بندی وظایف و چارچوب کاری جدید، کمیسیون مزبور راهبردی را برای سال‌های ۲۰۲۲ لغایت ۲۰۳۲ جهت پیشبرد منظم اهداف در نظر گرفته است. هدف اصلی این راهبرد، تضمین مشارکت فعالانه کمیسیون یادشده در دستورکار ۲۰۳۰ اهداف جهانی جنگل،

^۱ شناسایی پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های زراعت چوب فعالیت می‌نماید و نقش فعالی در تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه زراعت چوب در کشور دارد.

^۱ در ج.ا.ایران نیز کمیسیون ملی صنوبر و سایرگونه‌های سریع‌الرشد به عنوان مرجع و نهاد هماهنگ‌کننده ملی با همکاری موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور و مشارکت کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط زیر نظر وزارت جهاد کشاورزی راه‌اندازی شده و در راستای

دهه کشاورزی خانواده سازمان ملل متحد و دهه احیای اکوسیستم می‌باشد. این راهبرد اطلاعاتی در مورد اهداف مشخص شده برای فعالیت کمیسیون مزبور تا سال ۲۰۳۲ و همچنین نحوه اجرا، پایش و مکانیسم‌های بررسی آن ارایه می‌نماید.

کمیته اجرایی کمیسیون بین‌المللی صنوبر متعهد به مدیریت و نظارت بر اجرای این استراتژی می‌باشد. البته در این راستا، وجود رویکرد گام به گام برای خروج از مرحله قبل از اصلاح اساس نامه کمیسیون یادشده به مرحله فعلی ضروری می‌باشد. بنا به درخواست کمیته اجرایی، دبیرخانه کمیسیون بین‌المللی صنوبر به صورت دوره‌ای برنامه اقدام را به منظور دستیابی به اهداف مورد نظر در استراتژی بازنگری خواهد نمود. برنامه‌های عملیاتی نیز بر اساس اولویت‌های موضوعی بوده و در واقع نقطه عطفی در فعالیت‌های این کمیسیون محسوب می‌گردد. همچنین دبیرخانه یادشده ناظر بر اجرای استراتژی و برنامه‌های اقدام بوده و در جلسات کمیته اجرایی و سایر نشست‌های این کمیسیون گزارش روند کار را ارایه می‌دهد. در همین راستا، ارزیابی میان‌مدت پیشرفت برای ارایه در بیست و هفتمین جلسه کمیسیون بین‌المللی صنوبر در حال آماده‌سازی است. به علاوه، برنامه‌های اقدام، رویکردها، و فعالیت‌های آن بر اساس پیشرفت‌های حاصله، تحولات نوین جهانی و منابع موجود به‌روزرسانی خواهد شد.

گزارش‌های پیشرفت کشوری

گزارش‌های پیشرفت کشوری^۱ توسط کمیسیون‌های ملی هر کشور عضو کمیسیون بین‌المللی صنوبر تهیه و تدوین شده و به تشریح پیشرفت در زمینه‌های دانش، آمار، فناوری و تکنیک‌های پرورش، تولید و بهره‌برداری از درختان صنوبر و بید و همچنین معرفی شیوه‌های کاشت مدیریت و بهره‌برداری گونه‌های یادشده می‌پردازد. کارشناسان و متخصصان کمیسیون ملی نیز پرسش‌نامه‌ها را به صورت آنلاین و بر اساس دستورالعمل‌های ارایه‌شده، تکمیل می‌کنند.

گزارش‌های تلفیقی (سنتز)^۲ پیشرفت کشوری نیز همزمان با پاندمی کووید ۱۹ در سال ۲۰۲۰، از روی گزارش‌های پیشرفت کشوری ارسال شده تهیه گردید. این مهم وضعیت، ابتکارات، مسایل و موضوعات مربوط به کشت، مدیریت و بهره‌برداری از صنوبر، بید و سایر گونه‌های سریع‌الرشد را ارایه می‌دهد. در همین ارتباط، ۲۲ کشور عضو از جمله ج.ا.ایران گزارش پیشرفت کشوری خود را ارایه نموده‌اند.

مشارکت بالقوه کمیسیون بین‌المللی صنوبر با هدف پیشبرد اهداف جهانی جنگل سازمان ملل متحد در برنامه راهبردی ۲۰۳۰-۲۰۱۷ در زمینه جنگل جدولی مشتمل بر اهداف جهانی، فعالیت‌ها و میزان اهمیت در انتهای بولتن ارایه شده است.

² Synthesis report

¹ Country progress report

گزارش بیست‌وششمین نشست کمیسیون بین‌المللی صنوبر و سایر گونه‌های سریع‌الرشد حامی مردم و محیط‌زیست

دکتر کامران پورمقدم^۱

بیست و ششمین نشست کمیسیون بین‌المللی صنوبر و سایر گونه‌های سریع‌الرشد حامی مردم و محیط‌زیست با حضور ۸۲ نماینده از ۳۳ کشور جهان، یک سازمان عضو و یک سازمان بین‌الدولی، از تاریخ ۱۳ لغایت ۱۶ مهر ماه سال جاری برابر با ۵ لغایت ۸ اکتبر میلادی ۲۰۲۱، به فاصله پنج سال پس از تشکیل بیست و پنجمین نشست کمیسیون مزبور، به دلیل پاندمی کووید ۱۹ به صورت برخط برگزار گردید.

نشست مزبور به میزبانی مشترک سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد-فائو در مقام سازمان‌دهنده و دولت ایتالیا برگزار شد. دولت ایتالیا نیز هزینه‌های کنگره تخصصی را که همزمان با نشست یاد شده در تاریخ ۱۴ و ۱۵ مهر ماه سال جاری (۶ - ۷ اکتبر ۲۰۲۱) برگزار شده بود، متقبل گردید. در همین ارتباط گفتنی است، ۲۰۹ نماینده از کشورهای عضو کمیسیون بین‌المللی صنوبر در کنگره فنی به صورت مجازی حضور داشتند.

این کمیسیون پیش از شروع گفتگوها و مذاکرات، تاکید نمود که نشست یادشده کاملاً به صورت رسمی و قانونمند تشکیل خواهد گردید. در همین ارتباط شایان ذکر است جناب آقای

دکتر پورمقدم رییس مرکز جنگل‌های خارج از شمال و مدیر طرح و توسعه زراعت چوب کشور و جناب آقای دکتر رسول اشرفی پور مشاور فنی و رییس شورای عالی جنگل، مرتع و آبخیزداری در نشست مزبور به صورت برخط حضور داشتند.

افتتاحیه:

نشست مذکور توسط آقای مارتین ویه^۲ ریاست کمیسیون بین‌المللی صنوبر و رییس بیست و ششمین نشست کمیسیون مزبور افتتاح گردید. در ادامه نامبرده ضمن خوشامدگویی به حاضرین، بر اهمیت این نشست به عنوان اولین گردهمایی پس از اصلاح اساسنامه در سال ۲۰۱۹ میلادی، تأکید نمود..

در خلال مراسم افتتاحیه، آقای مارتین ویه، آقای سناتور جیان مارکو سنتینائو^۳- معاون وزارت کشاورزی، غذا و جنگل ایتالیا را معرفی کرد. آقای سنتینائو نیز به نمایندگی از طرف دولت ایتالیا در پیامی تصویری به اعضای حاضر در جلسه خیر مقدم گفت و بر اهمیت کالاها و خدمات اکوسیستمی ارایه شده توسط گونه صنوبر و سایر گونه‌های سریع‌الرشد در کشور ایتالیا تاکید نمود.

در ادامه آقای مارتین ویه، خانم مت ویلکی مدیر بخش جنگل فائو را معرفی نمود. خانم مت ویلکی ضمن بیان نظرات خویش، خاطر نشان ساخت که می‌توان وظایف خطیر و گسترده کمیسیون یادشده را به شیوه‌ای موثر و کارآمد با اهداف فائو و چارچوب راهبردی جدید آن همسو نمود.

³ Gian Marco Centinaio

⁴ Mette Wilkie

^۱ رییس مرکز جنگل‌های خارج از شمال و مدیر طرح و توسعه زراعت چوب کشور،

pourmoghadam@gmail.com

² Martin Weih

گزارش‌های پیشرفت کشوری و انتشارات ارایه شده توسط کمیسیون‌های ملی ۲۲ کشور عضو از سال ۲۰۱۶ لغایت ۲۰۱۹ میلادی دریافت گردید. دبیرخانه نیز خلاصه‌ای از یافته‌های کلیدی را به صورت گزارش تلفیقی بر مبنای سند شماره FO:IPC/2021/Inf. نشست مذکور ارایه نمود.

این گزارش‌ها توسط کمیسیون یادشده مورد تایید قرار گرفت و نمایندگان کشورهای عضو درخواست کردند تا گزارش‌های پیشرفت کشوری هر کشور در وب سایت کمیسیون مزبور منتشر شود.

گزارش‌های پیشرفت کشوری مزبور که در واقع چکیده‌ای از گزارش‌های پیشرفت کشوری ارسالی می‌باشد، اطلاعاتی را در خصوص وضعیت، دستاوردهای تحقیقاتی، مسائل و چالش‌های موجود مرتبط با کاشت، مدیریت و بهره‌برداری از گونه‌های صنوبر و بید در دوره ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۹ ارایه می‌دهد.

همچنین کشورهای عضو از اعضای کمیته‌ی اجرایی بعدی درخواست نمودند که با توجه به گسترش دامنه وظایف محوله درج‌شده در اساس‌نامه کمیسیون یادشده، برای دوره آتی دستورالعمل‌ها، الگوها و روش‌های گزارش‌دهی مناسبی را برای تهیه گزارش پیشرفت کشوری ارایه نمایند.

✓ ارایه خلاصه گزارش‌های ۶ کارگروه ویژه

روسای شش کارگروه کمیسیون بین‌المللی صنوبر، خلاصه‌ای از اقدامات خود را طی چهار سال گذشته ارایه نموده و

خانم الساندرا استفانی^۱، مدیرکل وزارت کشاورزی، غذا و جنگل ایتالیا یاد و خاطره پروفیسور ارودو جیوردانو^۲ (۱۹۳۰-۲۰۲۱) را گرامی داشت، پروفیسور جیوردانو دانشمند و محقق برجسته در زمینه جنگل‌شناسی و پرورش گیاهان بود و همچنین ریاست کمیسیون بین‌المللی صنوبر در سال ۱۹۷۵ را بر عهده داشت.

آقای استفانو بیسفی^۳، عضو کمیته اجرایی کمیسیون یادشده، چهار سخنران اصلی و کلیدی جلسه را به شرح ذیل معرفی کرد:

- خانم ماریل برون^۴، کارشناس اقتصادی مدیریت ریسک در بخش جنگل، غذا و محیط زیست از موسسه ملی تحقیقات کشور فرانسه؛
- آقای پاتریک ورمز^۵، مشاور ارشد علم و سیاست از مرکز جهانی آگروفاستری؛
- پروفیسور جوزپ اسکارسا^۶، مدیر دپارتمان بیو تکنولوژی، صنایع کشاورزی و غذایی و ابتکارات جنگل از دانشگاه توشیا کشور ایتالیا؛
- آقای پروفیسور ژیه‌چیانگ ژانگ^۷، رئیس دانشکده حفاظت آب و خاک دانشگاه جنگل پکن؛

اتخاذ دستور کار نشست:

دستور کار جلسه به شرح ذیل اجرا و به تصویب رسید.

✓ یافته‌های کلیدی گزارش پیشرفت کشوری

⁵ Patrick Worms

⁶ Giuseppe Scarascia Mugnozza

⁷ Zhiqiang Zhang

¹ Alessandra Stefani

² Ervedo Giordano

³ Stefano Bisoffi

⁴ Marielle Brunette

پیشنهادات و نقطه نظرات خود را جهت اقدامات آتی در سه سال آینده مطرح کردند.

کمیسیون مزبور وظایف خود را با حمایت از فعالیت‌های پژوهشی و مدیریتی از طریق شش کارگروه بین‌المللی به شرح ذیل انجام می‌دهد:

- کارگروه طبقه‌بندی، نامگذاری و ثبت؛
 - کارگروه بومی‌سازی و حفاظت از ذخایر ژنتیکی؛
 - کارگروه بهداشت و سلامت گیاهان، تاب‌آوری در برابر تهدیدات و تغییرات اقلیمی؛
 - کارگروه معیشت پایدار، کاربری زمین، محصولات و انرژی زیستی؛
 - کارگروه خدمات زیست محیطی و اکوسیستمی؛
 - کارگروه سیاست‌گذاری، ارتباطات، اطلاع‌رسانی و توسعه.
- همچنین روسای کارگروه‌های مذکور، بر مشارکت فعالانه، بحث و تبادل نظر در جلسات کارگروه و معطوف شدن توجه کارگروه‌های یاد شده بر چالش‌های جهانی پیش‌روی بخش کشاورزی و جنگل و وارتقای آگاهی نسبت به این اقدامات تأکید فراوانی نمودند.

نمایندگان کشورهای عضو نیز خلاصه‌ای از اقدامات را مورد بررسی و تبادل نظر قرار داده و از کارگروه‌ها دعوت کردند تا مشروط به تخصیص بودجه لازم، به این اقدامات تداوم بخشند. به علاوه از کارگروه‌ها درخواست نمودند تا استراتژی جدید کمیسیون یاد شده را در برنامه‌های کاری خود لحاظ نموده و

کمیسیون را در جلسه بعدی در جریان آخرین اطلاعات قرار دهند.

✓ رایحه دستور العمل‌های راهبردی کمیسیون بین‌المللی صنوبر پس از اصلاحیه اساس نامه

آقایان مارتین ویه رییس کمیسیون مزبور و توماس هوفر^۱ دبیر موقت آن، پیش‌نویس راهبردی ۲۰۲۲-۲۰۳۲ را که با رایزنی‌های بسیار و براساس اساس نامه اصلاح شده کمیسیون یاد شده که در سال ۲۰۱۹ میلادی با تعامل و همکاری کشورهای عضو تهیه و تدوین شده، رایحه نمودند..

کشورهای عضو نیز از گسترش طیف وسیع وظایف و فعالیت‌های کمیسیون مندرج در راهبرد ۲۰۲۲-۲۰۳۲ قدردانی و حمایت کردند.

آن‌ها همچنین بر تمرکز بر تنوع روش‌هایی نظیر سیستم‌های زراعت چوب که به واسطه آن درختان سریع‌الرشد می‌توانند منجر به پایداری معیشت جوامع محلی و تامین و رایحه بیشتر خدمات اکوسیستمی گردند، تاکید نمودند.

در ادامه، کشورهای عضو به ارزش فعالیت‌های کارگروه‌ها و کمیسیون‌های ملی اشاره کرده و بر اهمیت ایجاد ارتباط قوی بین این دو تاکید نمودند.

کمیسیون مزبور استراتژی جدید را بررسی و مورد تصویب قرار داد و از کمیته اجرایی درخواست نمود تا گام‌های لازم را برای اجرای آن را برداشته و به دبیرخانه نیز توصیه کرد تا در جلسه‌ی بعدی گزارش پیشرفت را رایحه دهد.

✓ انتخاب اعضا، کمیته اجرایی

¹ Thomas Hofer

براساس مفاد مندرج در ماده ۷ اساسنامه کمیسیون بین‌المللی صنوبر، کمیسیون مزبور دوازده عضو کمیته اجرایی خود را از میان کشورهای عضو به شرح ذیل انتخاب نمود.

۱- ایتالیا ۲- آروانتین ۳- سوئد ۴- کانادا ۵- آلمان ۶- کره جنوبی ۷- بلغارستان ۸- فرانسه ۹- چین ۱۰- هند ۱۱- ترکیه ۱۲- ایالت متحده آمریکا

با توجه به محدودیت‌های زمانی در محیط‌های جلسه مجازی، رئیس جلسه از کمیته‌ی اجرایی جدید درخواست نمود که تا یک ماه آینده، به منظور انتخاب رئیس و نایب رئیس کمیته مزبور، تشکیل جلسه داده و در صورت لزوم یک تا پنج عضو اضافی را نیز به عضویت برگزینند، (براساس بند ۲ ماده ۷ اساسنامه کمیسیون بین‌المللی صنوبر)

✓ تعیین مکان و زمان نشست بعدی

براساس توافق حاضرین در نشست مزبور، مقرر گردید نشست بعدی کمیسیون مزبور به میزبانی مشترک ایتالیا و فرانسه در اکتبر ۲۰۲۴ میلادی در مقر فائو در رم- ایتالیا برگزار گردد.

✓ تهیه گزارش

توصیه‌های مهم گزارش جلسه و نتایج انتخابات کمیته اجرایی به اعضا ارایه شد. کمیسیون گزارش را که بر طبق نظر حاضرین اصلاح شده بود، به تصویب رساند و از دبیرخانه درخواست نمود که در صورت لزوم نتیجه جلسه را به سایر کمیته‌های فائو اعلام کند.

✓ اختتامیه

سخنان پایانی نشست مزبور، توسط خانم استفانی به نمایندگی از دولت ایتالیا و آقای هوفر، دبیر موقت کمیسیون مزبور از طرف فائو ایراد گردید.

در پایان رئیس جلسه خاتمه نشست یاد شده را در تاریخ ۸ اکتبر و در ساعت ۱۵ به وقت اروپای مرکزی اعلام نمود و از نمایندگان، اعضا، روسای کارگروها و کلیه شرکت‌کنندگان برای مشارکت فعال و بی نظیرشان تشکر کرد.

در حال حاضر کمیسیون ملی صنوبر و سایرگونه‌های سریع‌الرشد در ج.ا.ایران به مرجعیت ریاست محترم سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور زیر نظر وزارت جهاد کشاورزی در راستای شناسایی پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های زراعت چوب فعالیت می‌نماید. درپایان اخیر صورت گرفته در جنگل‌های کشور در سال ۱۳۹۸، مشخص گردید که حدود ۳۰۰۰۰ هکتار گونه صنوبر بومی و توسکا در مناطق مختلف کشور به صورت طبیعی و کاشته شده، همراه با سایر گونه‌های درختی سریع‌الرشد در منطقه حفاظت شده شناسایی شده‌اند. فعالیت‌های زراعت چوب در ایران بر روی گونه‌های صنوبر و اکالیپتوس متمرکز بوده و دارای پتانسیل بالای تولید بیش از ۲/۷۸ میلیون مترمکعب چوب در سال با استفاده از ارقام اصلاح شده و اعمال مدیریت علمی و فنی در مزارع سنتی می‌باشد. موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع در سال ۱۳۹۷، اجرای سه پروژه را در زمینه زراعت چوب به شرح ذیل آغاز نمود:

- نظارت بر داده‌های ماهواره‌ای مزارع صنوبر؛

- ارزیابی کمی و کیفی وضعیت و پتانسیل تولید صنوبر؛

- بررسی مناطق دارای پتانسیل زراعت چوب

گزارش دومین نشست فوق‌العاده کنفرانس اعضا کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ملل متحد

دکتر وحید جعفریان^۱

دومین نشست فوق‌العاده کنفرانس اعضای کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ملل متحد^۲ طی روزهای ۶-۹ دسامبر ۲۰۲۱ با ارایه یک بیانیه کتبی توسط ریاست کوپ آقای بوپندر وزیر محیط زیست، جنگل و تغییر اقلیم کشور هند برگزار شد. ریاست کنفرانس اعضا در این نشست، یادداشتی مبنی بر روند جلسه که به صورت مکتوب برگزار گردید، منتشر کرد. همچنین نسبت به تصویب پیش نویس تصمیم شماره ۴ شامل برنامه موقت پیشنهادی و اعتبار ۲۰۲۲ اقدام گردید.

سازمان دهی نشست:

- مطابق ماده ۲۲، پاراگراف ۲، آیین نامه داخلی، ریاست فعلی و روسای پیشین، مسئولیت برگزاری دومین جلسه فوق‌العاده کنفرانس اعضا را به عهده دارند.
- دستورکار مشروط (سند ۱/۱/ES-2/COP/ICCD)، که توسط دبیرخانه و با موافقت ریاست کنفرانس اعضا و مطابق با مواد ۹ و ۱۴ آیین نامه داخلی تهیه و در تاریخ ۶ سپتامبر ۲۰۲۱ توسط دبیرخانه اجرایی با اعضا و ناظران به اشتراک گذاشته شد، مطابق روش ارایه شده در پاراگراف ۷، به تصویب رسید.
- پیش نویس متنی در خصوص صدور اعتبارنامه هیات شرکت‌کننده جهت تکمیل ارایه شد. گزارش اعتبارنامه

در همین ارتباط، طرح ملی زراعت چوب که در سال ۱۳۹۸ توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور با همکاری موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع تهیه گردید در یک برنامه عملیاتی ۱۰ ساله کشت گونه‌هایی با رشد سریع را در سطح ۳۰۰ هزار هکتار هدف قرار داده است. از جمله اهداف مهم آن می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- تضمین افزایش سطح کشت و بهبود و ارتقای حفاظت از منابع جنگلی؛
- افزایش بهره‌وری و تقاضا برای محصولات چوبی؛
- اولویت استفاده از آب‌های نامتعارف و فاضلاب شهری و صنعتی برای آبیاری در زراعت چوب؛
- حمایت از جوامع محلی و اشتغال‌زایی؛
- تامین مواد اولیه چوبی صنایع چوب و کاغذ و سلولزی؛
- همکاری بخش خصوصی، در تولید نهال و زراعت چوب؛
- توسعه تولید نهال از گونه‌های اصلاح شده سریع‌الرشد؛
- تاکید بر کشت متراکم با دوره بهره‌برداری کوتاه مدت (۴ ساله)؛
- کمک هزینه یا مشوق‌های مالی و یارانه‌ها.

Elected - Ele(s) - Elegido(s)	Not elected - Pas ele(s) - No elegido(s)	Eliminated - Elim(s) - Eliminado(s)
Mr Giuseppe NERVO (Italy)	20 Mr Mihai-Leonard DUDUMAN (Romania)	12
Mr Esteban BORODOWSKI (Argentina)	19 Mr Kamran POURMOGHADAM (Islamic Republic of Iran)	11
Mr Martin WEIH (Sweden)	18 Mr Amr REAFAT RABIE (Egypt)	9
Ms Barb R. THOMAS (Canada)	17 Mr Ali THABEET (Syrian Arab Republic)	7
Mr Mirko LIESEBACH (Germany)	17 Mr Yaojian XIE (China)	6
Mr Kyu-Suk KANG (Republic of Korea)	17	
Ms Mariya CHAMBOVA (Bulgaria)	16	
Mr Eric PAILLASA (France)	15	
Mr Meng-Zhu LU (China)	14	
Mr Dinesh KUMAR (India)	14	
Mr Yasar Selim BOSTANCI (Turkey)	14	
Mr Ronald S. ZALESNY Jr. (United States of America)	14	

³ ICCD/COP(ES-2)/L.2

^۱ مدیر کل دفتر امور بیابان - jafarian1393@yahoo.com

² COP ES-2: COP Extraordinary Session 2

- های ارایه شده به اعضا توسط دفتر کنفرانس، موجود در سند ICCD/COP(ES-2)/4 در ادامه توضیحات ارایه شده در بیانیه آغازین ذیل دستورکار شماره ۲ تصویب گردید.
- سازمان‌های بین دول و جوامع مدنی، شامل سازمان‌های غیر دولتی مندرج در سند ICCD/COP(ES-2)/3 توسط دفتر کنفرانس اعتبارسنجی شد.
- دومین نشست فوق‌العاده کوپ به صورت مجازی و نوشتاری مطابق آنچه در پاراگراف ۱۰ و ۱۱ دستورکار موقت مشروح توصیف گردید، برگزار شد. توضیحات بیشتر برنامه به بیانیه مکتوب تهیه شده توسط ریاست کوپ پیوست می‌باشد.
- پیش نویس متن مصوبه در خصوص برنامه موقت و اعتبار سال ۲۰۲۲ نیز به بیانیه آغازین پیوست و تحت روال جلسه سکوت روز ۵ شنبه ۹ دسامبر ۲۰۲۱ قرار گرفت. با توجه به برگزاری کامل جلسه در روند سکوت، تصمیم فوق‌الذکر تصویب شده فرض گردید. ریاست کنفرانس اعضا مصوبات را از طریق بیانیه پایانی به هیات شرکت کننده در روز ۵ شنبه ۹ دسامبر ساعت ۱۳:۰۰ ارسال نمود.
- همانطور که در پاراگراف ۱۷ دستورکار موقت اشاره شده است بیانیه مکتوب تهیه شده توسط ریاست کنفرانس در برگیرنده رئوس گزارش فعلی می‌باشد.
- مخبر جلسه مسئولیت تکمیل گزارش را با راهنمایی ریاست کنفرانس اعضا و همکاری دبیرخانه به عهده خواهد داشت.
- مصوبات برنامه موقت و بودجه ۲۰۲۲:
- ۱- بودجه اضطراری سال ۲۰۲۲ معادل مبلغ ۸۲۱۵۴۵۲ یورو و به منظور انجام اهداف جدول شماره ۱ می‌باشد.
- ۲- مشارکت سالانه داوطلبانه دولت آلمان معادل مبلغ ۵۱۱/۲۹۲ یورو می‌باشد.
- ۳- بودجه کارکنان مطابق جدول ۲ می‌باشد.
- ۴- معادل ۱۲ درصد هزینه کرد سالانه به عنوان ذخیره سرمایه در صندوق امانی^۱ کنوانسیون حفظ گردد.
- ۵- دبیرخانه اجرایی مجاز است در موارد اضطراری از بودجه هزینه نشده موجود تا سقف مبلغ ۱۴۱/۱۲۱ یورو استفاده نماید به شرطی که استفاده از این بودجه باعث کاهش مبلغ ذخیره سرمایه در صندوق امانی نگردد.
- ۶- شاخص حق عضویت برای سال ۲۰۲۲ پیوست مصوبه می‌باشد.
- ۷- اعضای کنوانسیون مطابق پاراگراف ۱۴ قوانین مالی به پرداخت دقیق حق عضویت‌شان توجه نمایند.
- ۸- دبیرخانه اجرایی مجاز به جابه‌جایی بودجه بین ردیف‌های اختصاصی (تا سقف ۲۰ درصد کل هزینه تخمین شده) مطابق جدول ۱ می‌باشد.

¹ Trust Fund

گزارش کارگاه آموزشی شناخت توانمندی‌ها و ظرفیت‌های برنامه عمران ملل متحد

مریم بخشنده

پیرو هماهنگی به عمل آمده از سوی دفتر امور بین‌الملل و سازمان‌های تخصصی وزارت جهاد کشاورزی و متعاقب نشست آشنایی با ظرفیت‌های سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد، نشست برای آشنایی با ظرفیت‌ها و توانمندی‌های برنامه عمران ملل متحد در مورخه ۲۲ آذرماه سال جاری برگزار گردید که متعاقباً فایل‌های نشست واصل و از طریق دفتر روابط عمومی و امور بین‌الملل در اختیار معاونت‌ها و دفاتر قرار گرفت. افراد مشروحه ذیل نیز برای حضور در این نشست معرفی شدند: دکتر رسول اشرفی پور- رییس شورای جنگل، مرتع و آبخیزداری؛ مهندس احمد کامیار - رییس گروه آبخیزداری حوزه سدهای کشور و مهندس ملاح‌ت مزینانی - کارشناس دفتر امور مراتع.

چندین دهه قبل، وقتی سازمان ملل متحد شکل گرفت و برنامه عمران ملل متحد ایجاد شد، همه دولت‌های میزبان در سازمان ملل خواستار آن شدند تا سازمان ملل یک آژانس و مجموعه پشتیبان و کاربردی برای خدمت‌رسانی به کشورهای عضو در آژانس سازمان ملل باشد. پرواضح است که برنامه عمران ملل متحد یک آژانس اجرایی است و به‌عنوان پشتیبان مجموعه سازمان ملل در سطح کشورها بوده است و در کارهای توسعه‌ای میدانی و در کشورهای مختلف، فعالیت کرده است. به عبارتی برنامه عمران ملل متحد شبکه توسعه جهانی سازمان ملل متحد

۹- دبیرخانه اجرایی می‌تواند پست‌هایی در رده پایین‌تر، علاوه بر پست‌های مصوب برای کارکنان در جدول ۲، ایجاد نماید که این بودجه نباید از مبلغ ۵۴۷۳۰۸۳ یورو بیشتر شود.

۱۰- از مجمع عمومی سازمان ملل درخواست می‌شود (مطابق تقویم کنفرانس و جلسات ۲۰۲۲) جلسات کنفرانس اعضا و ساختارهای تابع را پیش‌بینی نماید.

۱۱- مطابق جدول ۲ بودجه اضطراری معادل مبلغ ۱۵۷۸۴۹۵ جهت هزینه‌های پشتیبانی کنفرانس به بودجه ۲۰۲۲ افزوده خواهد شد به شرطی که مجمع عمومی تصمیم به هزینه‌کرد این منابع جهت انجام فعالیت‌های عادی نداشته باشد.

۱۲- در شرایطی که حق عضویت‌های داوطلبانه برای اهداف مندرج در پاراگراف ۱۲ کمتر از مبلغ ۱۵۷۸۴۹۵ یورو باشد این بودجه به عنوان بودجه اضطراری برای خدمات کنوانسیون هزینه می‌شود.

۱۳- از دبیرخانه اجرایی درخواست می‌شود وضعیت درآمد، هزینه‌کرد و عملکرد ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۱ را بر اساس یک رویکرد نتیجه‌محور در جلسه پانزدهم کنفرانس اعضا گزارش دهد.

۱۴- از دبیرخانه اجرایی درخواست می‌شود در راستای تصمیم 10/COP 14 و با توجه به مصوبه حال حاضر، برنامه کاری و بودجه نتیجه‌محور را برای دو سالانه ۲۰۲۳-۲۰۲۲ تهیه نماید. در این خصوص دو سناریوی بودجه و برنامه‌کاری بر اساس نیازهای پیش‌بینی شده دو سالانه ارایه می‌گردد.

را تشکیل می‌دهد و حامی تغییر و دستیابی کشورها به دانش، تجربه و منابعی است که مردم را در ساختن زندگی بهتر برای خود یاری می‌دهند. برنامه عمران ملل متحد در بیش از ۱۶۰ کشور دنیا در حدود ۵۰-۶۰ سال مشغول به فعالیت بوده و کار میدانی می‌کند تا به آن‌ها یاری نماید تا برای چالش‌های توسعه-ای کشور خود، راهکارهای مناسب را بیابند.

دفتر نمایندگی برنامه عمران ملل متحد در کشور ایران نیز از سال ۱۹۶۶ با هدف ترویج توسعه پایدار در ایران، راه‌اندازی و در حال فعالیت می‌باشد. این سازمان در کنار دولت جمهوری اسلامی ایران، تلاش می‌نماید برخی از چالش‌های راهبردی توسعه را که به طور مشترک به عنوان اولویت‌های حیاتی شناخته شده‌اند، رفع نماید. یکی از ویژگی‌های این آژانس به کارگیری نیروهای ملی همان کشور به عنوان نیروهای انسانی فعال در آن سازمان است، افرادی که در گذشته جزو مدیران، وزرا و یا مدیران و وزرای آینده همان کشور خواهند بود.

برنامه عمران ملل متحد در واقع یک پلتفرم و بستری برای ایجاد همکاری‌ها، انتقال دانش و تجارب بین‌المللی و کمک به توسعه در کشورهای در حال توسعه است و برخلاف بسیاری از تصورها، این آژانس یک آژانس سرمایه‌گذاری نیست و نمی‌تواند نقش تامین‌کننده مالی یا تامین‌کننده دانش و اطلاعات را داشته باشد. بنابراین برنامه عمران ملل متحد، یک آژانس توسعه‌ای است که می‌تواند در ارائه خدمات توسعه‌ای میدانی و در مقیاس بزرگ به عنوان پشتیبان عملیات حضور داشته باشد. همچنین تشخیص تامین نیازهای تخصصی و کارشناسان بین‌المللی و نیز

خریدهای ملی و بین‌المللی برای کشورهای مختلف از طریق سازمان ملل متحد و برنامه عمران ملل متحد امکان‌پذیر می‌باشد. مطالعات انجام‌شده نشان می‌دهد که با توجه به قراردادهای عمومی و موافقت‌نامه‌های بلندمدت این آژانس با سازنده‌ها و تولیدکننده‌ها، خریدهایی که از این طریق و توسط برنامه عمران ملل متحد در سطح دنیا انجام می‌گیرد، در حدود ۳۰ تا ۳۵ درصد از میزان هزینه خرید را برای دولت‌ها کاهش می‌دهد. بنابراین با توجه به بحث تحریم‌ها در ایران و ارایه این نوع خدمات عمومی توسط برنامه عمران ملل متحد در کل دنیا و نیز اخذ مجوز تحریم‌ها، به نظر می‌رسد این عملکرد بتواند به تعریف برخی از همکاری‌ها و خدمات رسانی‌ها در ایران و نیز کاهش اثرات تحریم‌ها کمک نماید.

با توجه به اینکه ایران یکی از عضوهای سازمان ملل و برنامه عمران ملل متحد است و در واقع در هیات مدیریتی برنامه عمران ملل متحد نیز بوده است، لذا این اطمینان داده می‌شود که این آژانس می‌تواند کمک‌های اجرایی برای ایران داشته باشد و همچنین با توجه به تحریم‌ها، و توافقی که با وزارت امور خارجه ایران در سال ۲۰۱۹ صورت گرفت، مقرر گردید تا ایران به عنوان یک کشور عضو بتواند از خدمات اجرایی و عملیاتی برنامه عمران ملل متحد استفاده نماید. در همین راستا آژانس یک ابزار و برنامه کمکی به نام بسته ساختارهای پشتیبان فنی^۱ که در واقع چهارچوب پشتیبان‌های فنی سازمان ملل و برنامه عمران ملل متحد در ایران می‌باشد، راطراحی نموده است که ایران می‌تواند از طریق آن از خدمات عملیاتی در برنامه عمران ملل متحد

¹ TAP: Technical Assistance Package

برگزاری سی‌وششمین نشست کنفرانس منطقه‌ای آسیا-پاسفیک

پاسفیک

ساغر داراب زند

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

سی‌وششمین نشست کنفرانس منطقه‌ای آسیا-پاسفیک^۱-فائو به صورت برخط و حضوری با حضور کارشناسان و مقامات عالی‌رتبه کشورهای عضو منطقه آسیا-پاسفیک از تاریخ ۱۷ لغایت ۲۰ اسفند ماه سال جاری (برابر با ۸ لغایت ۱۱ مارس ۲۰۲۲) در داکا- بنگلادش برگزار خواهد شد. نشست مزبور مشتمل بر در دو سطح کارشناسان ارشد (۸ و ۹ مارس ۲۰۲۲) و وزرا (۱۰ و ۱۱ مارس ۲۰۲۲) بوده و جهت اطلاع علاقمندان، کلیه اسناد نشست یادشده در لینک ذیل قابل دسترسی می‌باشد:

<https://www.fao.org/events/detail/aprc36>

در همین ارتباط، سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد-فائو طی ارسال نامه‌ای رسمی از کشورهای عضو منطقه آسیا-پاسفیک درخواست نموده تا نقطه نظرات و پیشنهادات خود را جهت درج در دستور کار نشست مزبور ارایه نمایند. از اهم محورهای این نشست می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- شناسایی اولویت‌های یک سلامت؛ یک سلامت به رویکرد مشارکتی، فرابخشی و جامع در سطوح محلی، منطقه‌ای، ملی

استفاده نماید تا بتواند تا حدودی از اثرات تحریم‌ها بر روی عملیات‌های خود بکاهد.

برنامه عمران ملل متحد قادر است همانند پلی بین ایران و جامعه جهانی عمل نموده و جدیدترین دانش‌ها و شیوه‌های موفق جهانی را به اشتراک بگذارد. همچنین یکی از اهداف این سازمان در کشور ایران حمایت از دولت جمهوری اسلامی ایران برای دستیابی سریع‌تر و راحت‌تر به اهداف توسعه‌ای این کشور می‌باشد. هم اکنون سند ۵ ساله برنامه عمران ملل متحد بر اساس سند همکاری‌های توسعه‌ای ملل متحد در دست تهیه می‌باشد. سند همکاری توسعه‌ای ملل متحد ۲۰۲۱-۲۰۱۷ بین دولت جمهوری اسلامی ایران و سازمان ملل متحد به تصویب رسیده که اولویت‌های این همکاری، محیط زیست، سلامت، اقتصاد مقاومتی و مدیریت بلایای طبیعی می‌باشد که در راستای نیل به اهداف فوق‌الذکر سه رویکرد ذیل را در سرلوحه این همکاری قرار داده است:

- تغییرات ساختاری، تغییردهنده ساختارها و فعالیتها و ایجاد ساختارهای جدید و کارآمد؛
- توسعه انسانی، توسعه انسانی به عنوان یک راهکار توسعه‌ای به جای رشد اقتصادی؛
- افزایش تاب‌آوری، فعالیت در هر زمینه‌ای همراه با تاب‌آوری و ارتقای تاب‌آوری؛

² One Health

¹ APRC36: 36th Session of the Regional Conference for Asia and the Pacific

و جهانی با هدف اولویت‌دار دستیابی به بهترین خروجی بهداشت و سلامت همراه با شناخت ارتباط متقابل میان مردم، حیوانات، گیاهان و محیط مشترک آن‌ها اطلاق می‌گردد. از جمله اهداف نوین این مهم که مرتبط با منابع طبیعی و محیط زیست بوده، می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- تمرکز بر مباحث مدیریت منابع طبیعی و محیط زیست و افزایش ظرفیت آن‌ها در اتخاذ رویکرد مشترک یک سلامت و تعامل با سایر بخش‌ها
- درک عمیق‌تر مسایل زیست محیطی در جامعه و وابستگی بهداشت و سلامت انسان به سلامت محیط زیست

در همین راستا، گفتنی است سلامت انسان‌ها، حیوانات، گیاهان و محیط زیست پیرامون آن‌ها با یکدیگر ارتباط تنگاتنگی دارند. با رشد فزاینده جمعیت، جهانی شدن و تخریب محیط زیست، وضعیت بهداشتی نیز مورد تهدید بیشتری قرار گرفته است. برای حل این معضل، ارایه راه حل تنها توسط یک بخش چاره‌ساز نبوده بلکه از طریق ایجاد هماهنگی‌ها و ارتباطات بیشتر و همچنین اقدامات گروهی میان بخش‌ها و سایر نهادهای درگیر میسر بوده و منتهی به یک راه حل دائمی و پایدار خواهد شد.

-حفاظت، احیا و استفاده پایدار از تنوع زیستی برای امنیت غذایی: تنوع زیستی به‌عنوان یک پیش‌شرط برای ادامه بقا و

امنیت غذایی به شمار رفته و تمامی مشاهدات و مطالعات جهانی گویای این واقعیت است که تنوع زیستی در حال فرسایش بوده و وسعت و شتاب آن سیستم‌های کشاورزی و تولید غذا را در برابر تغییرات اقلیمی، هجوم آفات و بیماری‌ها آسیب‌پذیر و سیستم غذا و تغذیه جهانی را روز به روز نامتوازن‌تر می‌نماید. به علاوه، نگرش‌ها باید به سمتی سوق یابد که درواقع شناخت و درک مکانیسم و تأثیرگذاری تنوع زیستی می‌تواند باعث بهبود سیستم غذایی و تولیدات ما گردد، نه عامل بازدارنده تولیدات و بهبود سیستم غذا. تغییر در کاربری اراضی و مدیریت آب، تشدید سیستم‌های تولیدی، جنگل‌زدایی، صید بی‌رویه ماهی، استفاده بیش از حد از سموم دفع آفات و کودها، آلودگی و تخریب اکوسیستم از عمده‌ترین تهدیدهای عمده تنوع زیستی برای مواد غذایی و کشاورزی به‌شمار می‌رود. در این خصوص ایجاد یک رویکرد هماهنگ و سیستماتیک میان بخش‌های کلیدی و همچنین ذی‌نفعان برای پایداری مدیریت تنوع زیستی در راستای امنیت غذایی و کشاورزی ضروری می‌باشد.

-تغییر و ارتقای سیستم‌های غذایی کشاورزی تاب‌آور در برابر تغییرات اقلیمی: تغییرات اقلیمی از مهمترین چالش‌های موجود در افزایش امنیت غذایی و تغذیه در منطقه و جهان می‌باشد. تاب‌آوری در برابر تغییرات اقلیمی یکی از ویژگی‌های منحصربه‌فرد و مهم سیستم‌های کشاورزی پایدار به شمار می‌رود. ارتقای تاب‌آوری سیستم‌های غذایی کشاورزی در برابر این معضل مستلزم انجام اقداماتی در جهت پیش‌بینی، سازگاری با شوک‌ها و یا مدیریت اثرات شوک‌های ناشی از تغییرات

اقلیمی در طول زمان است. برنامه راهبرد موضوعی جدید فائو در خصوص تغییرات اقلیمی نیازمند ارائه راه‌حل‌های خلاقانه و هوشمندانه علمی و مشارکت فعالانه در ارتقای تاب‌آوری و پایداری سیستم‌های غذایی کشاورزی در برابر تغییرات اقلیمی می‌باشد. همچنین لازم است تمهیدات لازم جهت سازگاری بیشتر سیستم‌های غذایی کشاورزی نسبت به خطرات احتمالی اقلیمی در آینده انجام گردد که این مهم قطعا در مقابله با اثرات مخرب تغییرات اقلیمی، تخریب اکوسیستم‌های کشاورزی و انتشار بیش از حد گازهای گلخانه‌ای تاثیرگذار خواهد بود.

-افزایش دیجیتالی‌شدن فراگیر در زنجیره ارزش کشاورزی: دیجیتالی‌شدن راه حلی هوشمندانه برای تحول بخش کشاورزی و توسعه روستایی محسوب می‌گردد. در همین راستا، سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد-فائو متعهد گردیده به منظور پایان دادن به گرسنگی و بهبود وضعیت زندگی تحولی نوین در دیجیتالی نمودن بخش کشاورزی و استفاده از ابتکارات و نوآوری‌ها ایجاد نماید.

دیجیتالی‌شدن پتانسیل زیادی برای بهبود کارایی و پایداری زنجیره‌های ارزش و دستیابی به اهداف شماره ۱ (رفع فقر)، ۲ (جهان بدون گرسنگی) و ۱۳ (اقدام برای گرسنگی) توسعه پایدار ۱، ۲ و ۱۳ دارد. مع‌هذا، با

دیجیتالی‌شدن مشکلاتی نظیر از دست دادن شغل، تخریب محیط زیست و نگرانی‌هایی بابت حاکمیت داده ایجاد می‌شود. سیاست‌گذاران بایستی گسترش نوآوری‌های دیجیتالی را به شیوه‌ای فراگیر و پایدار به زنجیره‌های ارزش کشاورزی مقاوم در برابر مخاطرات آینده، به ویژه در دوران اپیدمی کووید تسهیل نموده و راه‌حل‌هایی را با هدف دستیابی به بهترین شکل تقویت دیجیتالی‌سازی فراگیر زنجیره‌های ارزش کشاورزی و غذایی ارائه دهند.

برگزاری هفدهمین نشست مجمع جنگل ملل متحد

ساغر داراب زند

مجمع جنگل ملل متحد بر اساس قطعنامه ۲۰۱۵/۳۳ مورخ ۲۲ جولای ۲۰۱۵ شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد^۲، هفدهمین نشست خود را از تاریخ ۲۰ لغایت ۲۴ فروردین ماه ۱۴۰۱ برابر با ۹ لغایت ۱۳ ماه می ۲۰۲۲ میلادی در مقر سازمان ملل متحد با دستورکار موقت به شرح ذیل که در شانزدهمین نشست این مجمع به تصویب رسیده است، برگزار خواهد نمود:

- انتخاب اعضا؛
- تصویب دستور کار و سایر موضوعات مورد بحث؛

² Economic and Social Council resolution 2015/33

¹ UNFF: United Nations Forum on Forests

- بحث و بررسی در خصوص فرآیند اجرای برنامه راهبردی ۲۰۳۰-۲۰۱۷ سازمان ملل متحد برای جنگل؛
- اجرای فعالیت‌هایی در راستای حمایت از اولویت‌های موضوعی برنامه دوسالانه ۲۰۲۲-۲۰۲۱
- به‌روزرسانی فعالیت‌های اعضای مجمع یادشده نظیر صدور اعلامیه‌های جدید و همچنین مشارکت‌های داوطلبانه ملی؛
- به‌روزرسانی فعالیت‌های کمیته مشارکتی بخش جنگل و سازمان‌های عضو آن و همچنین پیشرفت در اجرای برنامه‌کاری؛
- به‌روز رسانی فعالیت‌های سازمان‌های منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای و فرآیندهای آن؛
- به‌روزرسانی فعالیت‌های گروه‌های اصلی و سایر ذی‌نفعان مرتبط از جمله بخش خصوصی و پیشرفت در برنامه‌های گروهی؛
- ایجاد ارتباط متقابل میان آرمان‌ها و اهداف جهانی جنگل^۲ و اهداف توسعه پایدار^۳ توسط مجمع بین‌المللی سیاسی عالی‌رتبه توسعه پایدار در سال ۲۰۲۲ و همچنین تنظیم سیاست‌ها و تعهدات بین‌المللی مرتبط با جنگل؛
- اجرای راهبرد ارتباطی^۴ و سازمانی برنامه راهبردی ۲۰۳۰-۲۰۱۷ سازمان ملل متحد برای جنگل
- جنگل‌ها، نظیر فعالیت‌هایی در راستای روز جهانی جنگل‌ها در سال ۲۰۲۲
- ابزار اجرایی از جمله فعالیت‌ها و منابع شبکه جهانی تسهیلات مالی جنگل؛
- نظارت، ارزیابی و گزارش‌دهی؛
- اصلاحات پیشنهادی برای فرمت گزارش‌دهی داوطلبانه ملی در مورد پیشرفت اجرای برنامه راهبردی ۲۰۳۰-۲۰۱۷ سازمان ملل متحد برای جنگل، ابزار جنگل سازمان ملل متحد و مشارکت در کمک‌های داوطلبانه ملی؛
- حصول پیشرفت در ارتقای شاخص‌های جهانی مرتبط با جنگل؛
- آماده‌سازی جهت بررسی میان مدت اثربخشی ترتیبات بین‌المللی جنگل^۵ در دستیابی به اهداف خود در سال ۲۰۲۴ از جمله راهبرد ارتباطات و سازمانی برنامه راهبردی ۲۰۳۰-۲۰۱۷ سازمان ملل متحد برای جنگل؛
- صندوق امانی برای مجمع جنگل سازمان ملل متحد
- آرایه کمک‌های اضطراری؛
- تعیین تاریخ و محل برگزاری هجدهمین نشست مجمع جنگل ملل متحد؛
- تهیه دستورکار موقت هجدهمین نشست مجمع جنگل ملل متحد؛

⁴ SDGs: Sustainable Development Goals

⁵ Communication Strategy

⁶ International Arrangement on Forests

¹United Nations strategic plan for forests 2017–2030

² CPF: Collaborative Partnership on Forests

³ Global Forest Goals

- تصویب گزارش مجمع در خلال برگزاری هفدهمین نشست آن.

حفاظت از محیط‌زیست و توسعه، با در نظر گرفتن حفاظت از منابع آب، زمین و تنوع زیستی و بهبود وضعیت معیشت جوامع محلی از طریق افزایش و تنوع بخشی به تولیدات بود. این نشریه دیدگاه‌ها و ایده‌های جدیدی را برای دخالت‌های آینده مشخص نمود. در سال‌های مورد اشاره، فائو تعداد زیادی از پروژه‌های جدید را که روش‌های نوین برای مدیریت حوضه‌های آبخیز در آن‌ها مورد آزمایش قرار گرفته و به نمایش گذاشته شده بود، تهیه، تنظیم و به اجرا درآورده بود.

این مطالعه یک مطالعه‌ی مقایسه‌ای در مورد ۱۲ پروژه از این نوع پروژه‌ها می‌باشد که در همین تعداد کشور در آفریقا، آسیا و آمریکای لاتین به اجرا درآمده است. این نشریه نمونه‌ای از تلاش برای جمع‌آوری و انتشار درس‌هایی است که می‌توان از این پروژه‌ها، دست‌آوردها و مشکلات آن‌ها فرا گرفت.

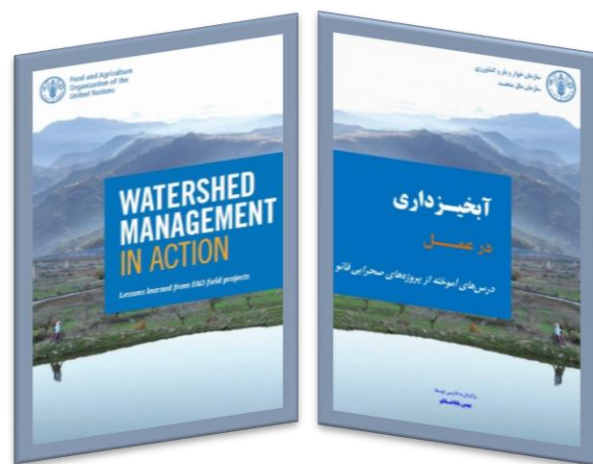
بر اساس تجربیات به دست آمده از این پروژه‌ها، این نشریه توصیه‌هایی با ذکر جزئیات کامل را برای استفاده‌ی افراد مجرب و تازه‌کاری که در سطوح ملی، منطقه‌ای و محلی بر روی برنامه‌ها و پروژه‌های مرتبط با حوضه‌های آبخیز فعالیت می‌نمایند، ارائه می‌کند. امید است که این نشریه برای مدیران و برنامه‌ریزان فعال در سایر طرح‌های جامع مدیریت سرزمین و تهیه‌ی طرح‌های منابع طبیعی و بالا بردن توانایی‌های افراد تازه‌کار نیز ارزشمند و قابل استفاده باشد.

برای تحقق اهداف توسعه‌ی پایدار^۳ لازم است که سیاست‌ها رابطه‌ی تنگاتنگ و پایداری با نابرابری‌ها در ضعیف‌ترین

معرفی کتاب و دستورالعمل‌های فنی

آبخیزداری در عمل

مهندس بهمن باباخانلو^۱

سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد - فائو، نتایج بررسی جهانی پروژه‌های مدیریت حوضه‌های آبخیز (آبخیزداری) را که در بین سال‌های ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ به اجرا درآمده بود، در کتابی با عنوان نسل جدید برنامه‌ها و پروژه‌های مدیریت حوضه‌های آبخیز^۲ منتشر کرد. این کتاب که در سال ۲۰۰۶ به چاپ رسید، انعکاسی از پذیرش گسترده آبخیزداری به عنوان یک روش جامع برای

² The new generation of watershed management programme

³ Sustainable Development Goals (SDGs)

^۱ کارشناس ارشد منابع مرتعی، مدیر کل اسبق دفتر فنی حفاظت خاک و آبخیزداری

bbabakhanlou1325@gmail.com

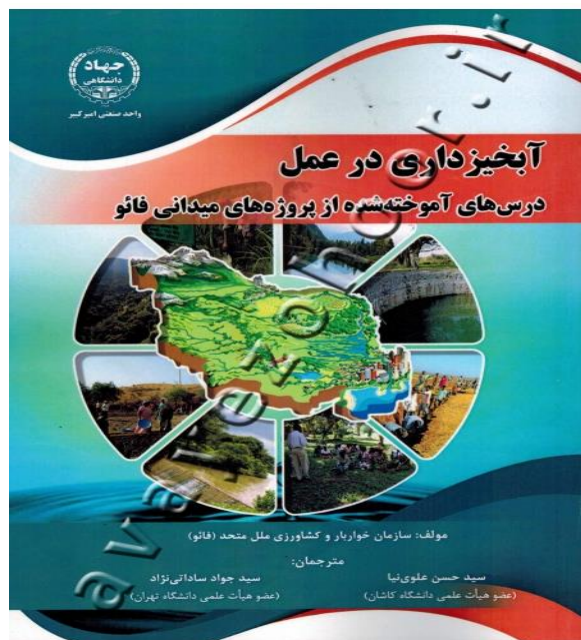
این کتاب در سال ۱۳۹۹ به همت شورای عالی جنگل، مرتع و خاک سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور توسط آقای مهندس بهمن باباخانلو به فارسی برگردانده شد و ضمن بارگذاری در سایت این سازمان با لینک ذیل:

<https://frw.ir/02/Fa/news/news.aspx?nwsld=80718>

به عنوان نخستین سند به زبان فارسی و با لینک ذیل در سایت سازمان خواروبار و کشاورزی سازمان ملل متحد نیز در اختیار عموم قرار گرفت:

<http://www.fao.org/3/cb4800fa/cb4800fa.pdf>

ضمناً این کتاب توسط آقایان دکتر سید جواد ساداتی‌نژاد و دکتر سید حسن علوی‌نیا هم ترجمه و در سال ۱۴۰۰ از طریق انتشارات جهاد دانشگاهی واحد امیر کبیر روانه بازار نشر شده است.

اقتصادها، جایی که نیاز برای توسعه وجود دارد و وابستگی به منابع طبیعی در بالاترین حد است، داشته باشد. لازمی رسیدن به اهداف توسعه‌ی پایدار، توجه هم‌زمان به روش‌های جامع و یک پارچه با هدف دستیابی به ایجاد ارتباط بین سیاست‌ها و امور اجرایی در مقیاس‌های محلی تا جهانی و بین بخش‌های مختلف می‌باشد. آبخیزداری یک چنین روش جامعی است که به منظور ایجاد تعادل در نیازهای رقابتی و در عین حال تامین منافع مردم و محیط زیست، از مشارکت بین بخش‌ها، مقیاس‌ها (محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی) و مجریان حمایت می‌کند. روش آبخیزداری که در این نشریه مورد تایید قرار گرفته است، همسو با روش‌های جامع‌گرایانه‌ی فائو برای مواجهه با چالش‌های پیچیده و در هم تنیده قرار دارد و برای دستیابی به انسجام و توافق بین سیاست‌های سازمان‌ها و برنامه‌ی کار ۲۰۳۰، که در آن غذا و کشاورزی محور اصلی فعالیت‌های فائو در مدیریت حوضه‌های آبخیز در نظر گرفته شده است، مستقیماً بر پایه‌ی پنج اصل برای غذا و کشاورزی پایدار استوار است که بین ابعاد اجتماعی، اقتصادی و محیط زیست، پایداری و تعادل ایجاد می‌نماید:

- افزایش بهره‌وری در استفاده از منابع؛
- مدیریت پایدار منابع طبیعی و اکوسیستم‌ها؛
- حمایت و بهبود معیشت و رفاه اجتماعی روستایی؛
- افزایش انعطاف‌پذیری مردم، جوامع و اکوسیستم‌ها؛ و
- ارتقای ساز و کارهای نوآورانه، مؤثر و مسئولانه‌ی حکمرانی، هم برای سیستم‌های طبیعی و هم انسانی.

ارتقای اقدامات اقلیمی در بخش دام – خلاصه سیاستی

دکتر حسین بدری پور

بخش دام به امنیت غذایی و معاش صدها میلیون نفر در سراسر جهان کمک می‌کند. دام‌ها مواد غذایی باکیفیت و مغذی با منشا حیوانی تامین می‌کنند و منبع اصلی درآمد برای بسیاری از مردم جهان است. تغییرات اقلیمی از طریق رویدادهای شدید مانند خشکسالی، سیل و آتش‌سوزی عرصه‌های طبیعی، شیوع بیماری‌ها بر این بخش تأثیر می‌گذارد. دام همچنین دارای اثرات زیست محیطی از جمله انتشار گازهای گلخانه‌ای است. با افزایش تقاضا برای غذاهای حیوانی و رشد فزاینده بخش دام در سراسر جهان، اقدامات سازگاری و کاهش انتشار برای حمایت از تحول سیستم‌های دام در جهت تاب‌آوری، تولید و پایداری بیشتر ضروری است.

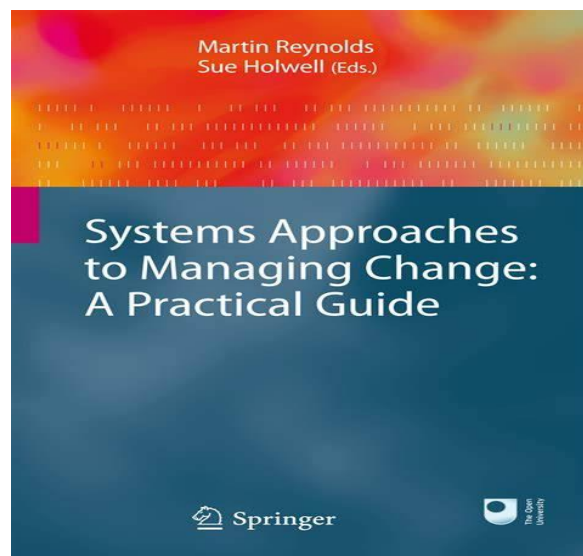
۲۰۲۰ برگزار شد، می‌باشد. این کارگاه‌ها با حضور نمایندگان از ۳۵ کشور آفریقایی و آمریکای لاتین و دریای کارائیب، برای تبادل تجارب در خصوص نحوه حمایت برگزار شد تا در مورد چگونگی حمایت کار مشترک کورونیویا در زمینه کشاورزی از اقدامات اقلیمی بر روی دام‌ها در بستر زمانی دستور کار ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار بحث کنند.

علاقمندان می‌توانند برای دسترسی به این خلاصه سیاستی به آدرس ذیل مراجعه نمایند:

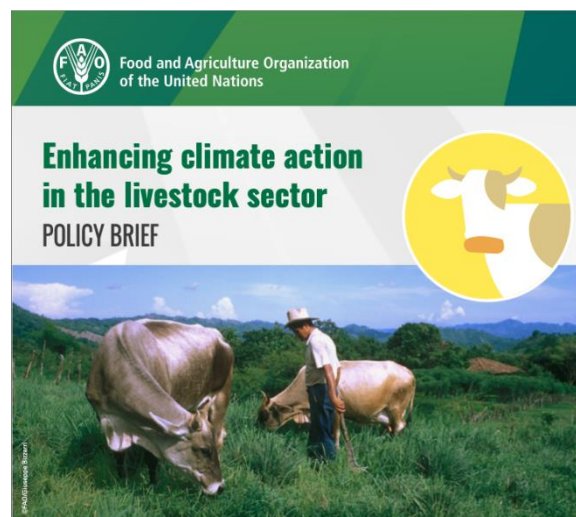
<https://www.fao.org/3/cb7348en/cb7348en.pdf>

رویکردهای سیستمی به مدیریت تغییرات

دکتر حسین بدری پور

کتاب رویکردهای سیستمی به مدیریت تغییرات، در زمره کتاب‌هایی است که به گسترش تفکر سیستمی کمک می‌کند و

این خلاصه سیاستی حاصل مجموعه‌ای از کارگاه‌های منطقه‌ای در مورد تقویت کورونیویا^۱ در بخش دام را که توسط سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد از ۳۰ سپتامبر تا ۲۲ اکتبر

² KJWA: Koronivia Joint Work on Agriculture

¹ Koronivia

تعقیب نخ یاک^۷ اولین نشریه‌ای است که به طور انحصاری بر تولید پشم و تجاری‌سازی آن تمرکز دارد، اگرچه این گزارش به طور وسیعی به موضوع پرداخته اما هدف آن آرایه ترکیبی از مباحث فنی و روایت اجتماعی و محیطی مرتبط با ارتفاعات آسیا و جوامع بومی آن، که تولیدکننده الیاف یاک هستند، می‌باشد.

نشریه حاضر را صندوق بین‌المللی توسعه کشاورزی^۸ تهیه و در اختیار علاقمندان قرار داده است. این گزارش به رفاه شبانان بومی و جوامع کشاورزی-دامداری^۹ که در مناطق مرتفع زندگی می‌کنند، می‌پردازد. در این گزارش تلاش شده است که ضمن تشریح شرایط محیطی بسیار دشوار به راه‌کارهای توسعه اقتصادی آینده محصولات دامی که در این منطقه سخت زیست فرهنگی و از این شیوه‌های دوستدار محیط زیست منشاء می‌گیرند، بپردازد.

این گزارش ۷۵ صفحه‌ای مشتمل بر ۵ فصل به قرار ذیل است:

ذهن را برای دیدن مسایل از تمام زوایا پرورش می‌دهد. در مقدمه‌ی کتاب آمده است:

ما در دنیایی بسیار پیچیده و با وابستگی‌های درونی زیاد کار و زندگی می‌کنیم. تصمیمات کوچک فردی می‌توانند موجب اثرگذاری‌های بزرگ در ابعاد وسیع بشوند. اقداماتی که در یک سازمان صورت می‌پذیرد، می‌تواند بر روی سازمان‌های دیگر، دولت، جامعه و طبیعت اثرات زیادی بگذارد.

این کتاب به انگیزه‌ی شناخت پیچیدگی‌های تغییرات در شرایط عدم قطعیت تدوین شده است. تفکر سیستمی به دنبال آن است تا راه‌های دخالت مفید انسان به هنگام انجام تغییرات را شناسایی کرده و اثربخشی تصمیمات را افزایش دهد.

فصل اول - مقدمه‌ای بر رویکردهای سیستمی؛

فصل دوم - پویایی شناسی سیستم‌ها؛

فصل سوم - مدل سیستم‌های مانا؛

فصل چهارم - تحلیل و توسعه‌ی گزینه‌های استراتژیک؛

فصل پنجم - روش شناسی سیستم‌های نرم؛

فصل ششم - اکتشافات سیستم‌های انتقادی؛

فصل هفتم - رویکردهای سیستمی و روش‌های سیستمی.^{۱۰}

تعقیب نخ یاک

حسین بدری‌پور

^۷ یاک نوعی گاو بومی شده در منطقه هیمالیا و هندوستان و مناطق همجوار تا سبیری

می‌باشد

^۸ IFAD: International Fund for Agricultural Development

^۹ Agropastoralists

^۱ Viable System Model

^۲ Strategic Options Development and Analysis

^۳ Soft Systems Methodology

^۴ Critical Systems Heuristics

^۵ Epilogue: Systems Approaches and Systems Practice

^۶ Following the thread of yak

فصل اول - یک و مناطق مرتفع آسیا؛

فصل دوم - آشنایی با پشم یک؛

فصل سوم - آرایه چارچوب‌های توانمندسازی؛

فصل چهارم - بازار موجود پشم یک؛

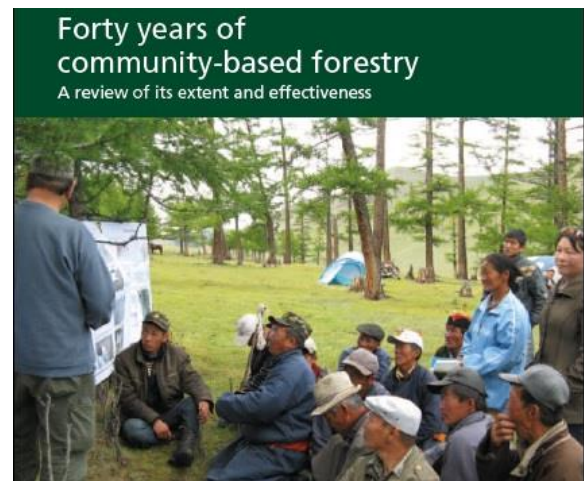
فصل پنجم - مشورت‌ها و نتایج حاصله.

برای دسترسی به این گزارش، به لینک ذیل مراجعه نمایید:

https://www.ifad.org/documents/38714170/44167329/yak_report_e.pdf/11dcd08a-492e-d126-cb0e-1c035a2b1992?t=1636364721424

چهل سال تجربه جنگل‌داری جامعه‌محور

دکتر حسین بدری پور

نشریه فنی شماره ۱۷۶ فائو به ارزیابی چهل سال تجربه جنگل‌داری جامعه‌محور اختصاص یافته است. در این نشریه به بررسی سطح اجرا و میزان اثربخشی این رویکرد پرداخته شده است.

در طول ۴۰ سال گذشته توجه چشمگیری به جنگل‌داری جامعه‌محور و تحولات مربوط به تصدی‌گری جنگل با هدف

مشارکت جوامع و خرده مالکان در مدیریت و حکمرانی جنگل شده است. در این دوره مساحت جنگل که تحت اشکال مختلف جنگل‌داری جامعه‌محور مدیریت می‌باشد، رشد قابل توجهی داشته است. بر اساس برآوردها تا به امروز، تقریباً یک سوم از مساحت جنگل‌های جهان تحت نوعی مدیریت جنگل‌داری جامعه‌محور هستند. فرض اساسی انتقال حقوق مدیریت به جوامع و خرده مالکان این است که جنگل‌داری جامعه‌محور منجر به مدیریت پایدار جنگل و بهبود نتایج کلیدی زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی در سطح محلی خواهد شد.

فائو در سال ۲۰۰۱، اقدام به مستندسازی تاثیر جنگل‌داری جامعه‌محور نموده بود. از آن زمان، مطالعات متعدد، گفتگوهای بین‌المللی و برنامه‌های میدانی طیف وسیعی از اطلاعات در مورد موضوعاتی مانند الزامات افزایش سطح اراضی تحت جنگل‌داری جامعه‌محور، اهمیت تثبیت حقوق مالکیت / تصدی‌گری برای جوامع محلی و خرده مالکان، ظرفیت‌سازی، و تقویت دسترسی جامعه و گروه‌های تولیدکننده به بازارها پوشش دادند.

در حالی که مطالعات در مورد تصدی‌گری جنگل نشان‌دهنده روند چشمگیر افزایش مناطق جنگلی تحت مدیریت جنگل‌داری جامعه‌محور است، گزارش‌های مربوط به اثربخشی مدیریت متفاوت بوده است. علاوه بر این، به شدت با کمبود داده‌های قابل اعتماد در مورد اثربخشی جنگل‌داری جامعه‌محور مواجهیم که بدین ترتیب مانع اتخاذ تصمیمی آگاهانه در مقیاس

آن‌ها را برای حمایت از جوامع محلی، مردم بومی و خرده مالکان خانوادگی راهنمایی می‌کند.

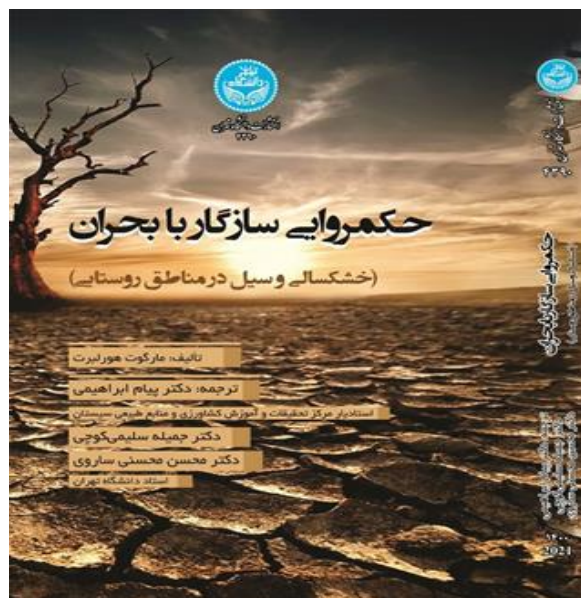
این نشریه فنی در ۱۱ بخش و ۱۴۰ صفحه تنظیم شده است. علاقمندان می‌توانند برای دسترسی به این گزارش به آدرس ذیل مراجعه نمایند:

<https://www.cbd.int/financial/doc/fao-communityforestry2016.pdf>

حکمروایی سازگار با بحران - خشکسالی و سیل در

مناطق روستایی

دکتر پیام ابراهیمی^۱

تبیین چارچوب حکمروایی و ارزیابی آن یکی از اهداف ارتقای تاب‌آوری در مواجهه با بلایای طبیعی به ویژه سیل و خشکسالی

ملی، منطقه‌ای و جهانی و همچنین به طور کلی پیشرفت توسعه جنگل‌داری جامعه‌محور می‌شود.

فائو با تکیه بر دو بررسی جهانی قبلی خود از جنگل‌داری جامعه‌محور در سال‌های ۱۹۹۱ و ۲۰۰۱، این بررسی را نه تنها به‌عنوان به‌روزرسانی وضعیت جنگل‌داری جامعه‌محور، بلکه برای ارزیابی این‌که تا چه حد جنگل‌داری جامعه‌محور انتظارات را برآورده می‌کند و کدام عوامل - توانمند یا محدودکننده - می‌تواند توضیح دهد، انجام داده است. این نشریه به ارایه موفقیت‌ها و شکست‌های ۴۰ سال تجربه می‌پردازد و به تغییرات سرمایه اجتماعی (معیشت، امنیت غذایی و تغذیه، تاثیر بر تصمیم‌گیری‌ها، دسترسی و کنترل بر منابع جنگلی)، سرمایه اقتصادی (اشتغال، درآمد خانوار) و سرمایه زیست محیطی که جنگل‌داری جامعه‌محور ایجاد کرده است، می‌پردازد. ضمناً در ادامه مسایل کلیدی لازم برای آینده جنگل‌داری جامعه‌محور را بیان می‌کند.

این نشریه نشان می‌دهد که جنگل‌داری جامعه‌محور وسیله‌ای قدرتمند برای حرکت به سمت مدیریت پایدار جنگل است و در عین حال پیشرفت‌های قابل توجهی در معیشت محلی ایجاد می‌کند. با این حال، بسیاری از رژیم‌های جنگل‌داری جامعه‌محور همچنان پایین‌تر از حد انتظار عمل می‌کنند و در صورت ارایه کلیدهای مناسب، می‌توانند بسیار بهتر عمل کنند.

این گزارش طیفی از بازیگران، از سیاست‌گزاران، شاغلین و محققان گرفته تا جوامع و جامعه مدنی را هدف قرار داده است.

^۱ استادیار مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی سیستان

p.abrahimi@sanru.ac.ir

است. حکمروایی مفاهیمی مانند عدالت، برابری و مشارکت و تمایل به سوی مشروعیت و مقبولیت را درون خود دارد. از این رو با مفهوم حکمرانی که حاکی از نظام دیوان سالاری است متفاوت می‌باشد. حکمروایی در این کتاب به دنبال استفاده صحیح از سرمایه‌های آشکار و پنهان است و با ارایه‌ی یک چارچوب فکری و عملی در بخش‌های ابتدایی سازو کار این مفهوم را بررسی می‌کند. در بخش‌های بعدی با مفاهیم حکمروایی، مناطقی از کشورهای مختلف بررسی شده و در نهایت گزینه‌هایی برای بازطراحی ساختار حاکم پیشنهاد شده است. بررسی نهادها در سطوح مختلف بین‌المللی، ملی و محلی نقطه‌ی قوت این کتاب به حساب می‌آید و از چرخه‌ی سازگاری و نردبان دوبخشی مشارکت می‌توان ساختار حکمروایی کشورهای مختلف را ارزیابی نمود. این کتاب با توجه به مفاهیمی که ارائه می‌کند، تصمیم‌سازی و ارزیابی را برای تصمیم‌گیران تسهیل می‌کند. براساس این ساختار می‌توان در ایران مناطقی را مورد بررسی قرار داد و چارچوبی برای مسایل سیاسی و نهادهای موثر برای مواجهه با بحران تعیین کرد. اصولاً گزینه‌های حاصل از چرخه‌ی ظرفیت سازگاری همان گزینه‌های مورد نیاز در ایران نخواهد بود اما چارچوب ارائه شده یک برنامه‌ریزی دقیق را برای تقلیل اثرات بلایای طبیعی مهیا می‌کند. این کتاب شامل ده فصل و دربرگیرنده‌ی مفاهیم حکمروایی و مطالعات موردی مختلفی از کشورهای مانند کانادا، آرژانتین و شیلی است. مخاطبین کتاب طیف گسترده‌ای

از محققان و کارشناسان علوم طبیعی و اجتماعی با رویکرد ارتقای میزان سازگاری جوامع محلی در مواجهه با بحران‌های طبیعی است. با استفاده از مفاهیم ارائه شده در این کتاب، تصمیم‌سازی و برنامه‌ریزی برای مواجهه با بحران‌های طبیعی تسهیل می‌شود. در نهایت با بررسی ظرفیت سازگاری جوامع و نقش نهادهای بین‌المللی، ملی و محلی در کشورهای مورد مطالعه، امکان تهیه چارچوب حکمروایی در ایران را فراهم می‌کند. این چارچوب مسیری برگرفته از تجارب کشورهای مختلف است و با مقایسه آن با خصوصیات کشور ایران ابعاد تضعیف شده حکمروایی تقویت می‌شود.

کتاب فوق را دکتر پیام ابراهیمی، دکتر جمیله سلیمی کوچی، و دکتر محسن محسنی ساروی ترجمه و از سوی انتشارات دانشگاه تهران در دسترس علاقمندان و پژوهشگران این حوزه قرار داده‌اند.

مقدمه‌ای بر اقتصاد جنگل

دکتر علی مهدوی^۱

بیش از دو قرن است که علم جنگل‌داری توانسته توجه اقتصاددانان را به خود جلب کند. در این راستا برخی از کسانی که با علم اقتصاد سروکار داشتند به خصوص نظریه‌پردازان اولیه مکتب سرمایه‌داری در کشور آلمان از توسعه‌دهندگان اولیه مفاهیم اقتصادی، برای جنگل‌داری بودند. اما در ابتدا علم

^۱ عضو هیأت علمی و دانشیار گروه علوم جنگل دانشگاه ایلام

mahdaviai56@gmail.com

اقتصاد اغلب توسط جنگل‌بانان رد شده بود. جنگل‌بانان اقتصاد را به عنوان چیزی مخالف اصول پذیرفته شده در جنگل‌داری، یعنی چگونگی حفظ و مدیریت جنگل‌ها و چگونگی بهره‌برداری و تنظیم برداشت‌ها، در نظر می‌گرفتند. اما با وجودی که کم‌کم تدریس دروس اقتصاد جنگل توانسته جایی را برای خود در برنامه‌های درسی دانشگاه‌های تخصصی رشته جنگل‌داری باز کند. اما از لحاظ اهمیت آن در برنامه آموزشی، معمولاً در حاشیه قرار داشت.

کتاب مقدمه‌ای بر اقتصاد جنگل، ترجمه کتاب Introduction to Forestry Economics تألیف پیتر اچ پیرز^۱ است. در نوشتن این کتاب سعی شده است تا موضوعات اقتصادی را به طور مفصل در سطح مبانی و اصول پایه‌ای علم اقتصاد و اقتصاد جنگل و این‌که چگونه می‌توان این مبانی را در تصمیم‌های مدیریتی و سیاست جنگل به کار بست، تشریح شود. به نظر می‌رسد بیشتر کتاب‌های مرجع موجود در زمینه اقتصاد جنگل برای دانشجویان تلاش‌های زیادی

داشته‌اند تا به دانشجویان جنگل‌داری اصول اقتصاد را معرفی کنند. معمولاً دانشجویان اقتصاد جنگل قبلاً واحد درسی در مورد اصول علم اقتصاد می‌گذرانند، و کسانی که این درس را نگذرانده‌اند هم باید به کتاب‌های مرجع مربوطه مراجعه کنند. بنابراین، این کتاب با توضیحاتی در مورد اصول عمومی علم اقتصاد شروع می‌شود، و سپس بر روی مفاهیم به خصوص مربوط به اقتصاد جنگل تأکید دارد. در این کتاب بیشتر تأکید بر روی مفاهیمی است که درک آن برای تمامی جنگل‌بانان لازم است و باید در تمامی دوره کاری خود آن‌ها را به خاطر بسپارند. تعداد اندک افرادی که در اقتصاد جنگل تخصص می‌یابند و تبدیل به اقتصاددانان جنگل می‌شوند، فرصت‌های فراوانی خواهند داشت تا شاخه‌های این موضوع را در سایر دروس و کتاب‌های مرجع کشف کنند. به همین دلایل استفاده از ریاضیات، نمودارها و آمار در این کتاب به حداقل خود کاهش یافته است. دانشجویان رشته جنگل‌داری می‌توانند مفاهیم اقتصادی را وقتی که این مفاهیم به طور منطقی و مستقیم به شکل مسایل جنگل‌داری معمول ارایه می‌شوند، بهتر درک کنند.

این کتاب در ۱۱ فصل تنظیم شده که با جمع کردن مباحث و شاخه‌هایی از علم اقتصاد که در جنگل‌داری کاربرد دارند، شروع می‌شود. دو فصل اول کتاب در مورد دامنه و جنبه‌های موضوع اقتصاد جنگل و معرفی موضوع‌هایی که در ادامه کتاب به آن پرداخته می‌شود، بحث می‌کند و بیشتر به مبانی و مفاهیم پایه اقتصاد بازار و محدودیت‌هایی که در آن وجود دارد، می‌پردازد. سه فصل بعدی کتاب هم به ترتیب به انواع کالاها و خدماتی که

¹ Peter H. Pearce

دانش پیشرفته مدیریت طوفان‌های ماسه و گردوغبار^۱

دکتر محمد تقی ابراهیمی خوجین

مجمع عمومی سازمان ملل متحد بر ضرورت گردآوری دانش موجود در مورد مدیریت طوفان‌های ماسه و گردوغبار - از جمله پیش‌بینی، هشدار زودهنگام، کاهش منبع و تأثیر - برای تسهیل ظرفیت‌سازی کشورهای عضو و افزایش آمادگی و واکنش آن‌ها به طوفان‌های ماسه و گردوغبار را تأکید نمود.

گزارش فنی مروری بر طوفان‌های ماسه و گردوغبار - چکیده برای تصمیم‌گیرندگان به طور خلاصه به مدیران کمک می‌کند تا ضمن آشنایی با موضوع با راهکارهای کاهش خطر و قرار گرفتن در معرض حوادث طوفان‌های ماسه و گردوغبار آشنا شوند. با توجه به پیوندهای موجود میان طوفان‌های ماسه و گردوغبار و محیط‌زیست، مدیریت منابع طبیعی و تولید مواد غذایی، از

از طریق جنگل‌داری تولید می‌شوند و چگونگی تعیین ارزش کالاهای رایگان و استفاده از آن خدمات در حالتی که بیشترین کارایی و تخصیص بهینه استفاده از زمین و جنگل را داشته باشد، می‌پردازد. فصل ششم به اهمیت اصول ارزیابی در طی زمان و فنونی که برای ارزیابی سرمایه‌گذاری‌ها در جنگل‌داری برای مسایل به خصوصی به کار می‌روند، می‌پردازد (این مسایل به خصوص، در فصل‌های بعدی آورده شده که این موضوع‌ها با سوالات سیاست و مدیریت جنگل یعنی سن چرخش، قوانین برداشت در طی زمان، حقوق مالکیت و سیستم‌های حق تصدی و مالیات‌ها سروکار دارند). در نهایت در فصل یازدهم هم در مورد بعضی از فنون تجزیه و تحلیل جدید برای بررسی و ارزیابی مسائل اقتصاد جنگل و پیشرفت‌هایی که اقتصاد جنگل توانسته تا به حال به آن نایل شود و مدل‌های مختلف تصمیم‌گیری در سطوح مختلف مدیریت جنگل، از سطح توده جنگلی تا سطح کلان جنگل یک کشور اشاره دارد. در پایان هر فصل، برای ساده کردن تئوری و تشریح مباحث آن فصل، همانند معلمانی که دانشجویان‌شان را به سمت کاربردهای مناسب، مسایل عملی و موضوع‌های مربوطه راهنمایی می‌کنند، سوالاتی هم برای نمونه ارائه شده است. با توضیح‌هایی که ارائه شد، می‌توان تمامی دانشجویان رشته جنگل در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد، به‌ویژه علاقه‌مندان به اقتصاد جنگل را به مطالعه این کتاب توصیه کرد.

مطالب کتابچه فوق می‌توان همراه با فعالیت‌های توسعه‌ای در مناطق آسیب‌دیده، ازجمله شیوه‌های مدیریت یکپارچه آب و خاک و همچنین رویکردهای بین بخشی شامل بهداشت، صنعت، آموزش و حمل‌ونقل استفاده نمود.

سابقه تهیه این کتابچه به ژانویه ۲۰۱۸ و درخواست مجمع عمومی سازمان ملل متحد از برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد برمی‌گردد. در ژانویه ۲۰۱۸، مجمع عمومی سازمان ملل متحد در قطعنامه ۷۲/۲۲۵ خود از مدیر اجرایی برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد دعوت کرد تا یک فرآیند بین‌سازمانی را با مشارکت نهادهای مربوطه سیستم سازمان ملل به جریان بیندازد تا یک برنامه جهانی برای واکنش در مقابل طوفان‌های ماسه و گردوغبار تهیه کند. مجمع عمومی سازمان ملل متحد در هفتاد و سومین جلسه خود از قصد مدیر اجرایی برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد، برای ایجاد چنین شبکه بین‌سازمانی، با داشتن پتانسیل تبدیل شدن به چارچوبی برای همکاری میان‌مدت تا بلندمدت در مورد مدیریت طوفان‌های ماسه و گردوغبار استقبال کرد.

در سپتامبر ۲۰۱۸، بیست و چهارمین نشست مقامات ارشد گروه مدیریت محیط‌زیست ملل متحد با تشکیل ائتلاف مبارزه با طوفان‌های شن و غبار، شامل آژانس‌های سازمان ملل متحد و سایر سازمان‌ها و مؤسسات تحقیقاتی، برای پرداختن به این چالش موافقت کردند. ائتلاف مبارزه با طوفان‌های ماسه و گردوغبار از آن زمان به گروهی متشکل از بیش از ۱۵ آژانس، سازمان بین‌الدولی و اعضای وابسته تبدیل شده است که هدف آن ترویج اقدامات جهانی در مورد طوفان‌های ماسه و گردوغبار و گردآوری

دانش در حوزه‌های مختلف مرتبط برای پرداختن به مسایل مربوط به طوفان‌های ماسه و گردوغبار و ارائه خدمات بین بخشی و هدفمند است.

ائتلاف مبارزه با طوفان‌های ماسه و گردوغبار به‌طور رسمی در یک رویداد جانبی در چهاردهمین نشست کنفرانس اعضای کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی ملل متحد در دهلی‌نو در ۶ سپتامبر ۲۰۱۹ راه‌اندازی شد.

مأموریت ائتلاف مبارزه با طوفان‌های ماسه و گردوغبار طبق تعریف نهادهای شرکت‌کننده به شرح ذیل است:

- ترویج و هماهنگی واکنش مشترک سیستم سازمان ملل متحد به طوفان‌های ماسه و گردوغبار محلی، منطقه‌ای و جهانی و حصول اطمینان از انجام اقدامات یکپارچه و منسجم؛

- تسهیل تبادل دانش، داده‌ها و بهترین شیوه‌ها در میان اعضای ائتلاف، ترویج اقدام مؤثر و منسجم در مورد طوفان‌های ماسه و گردوغبار در سراسر سیستم سازمان ملل متحد؛

- تشویق و ترویج همکاری در ابتکارات و اقدامات در اعضای ائتلاف مبارزه با طوفان‌های ماسه و گردوغبار، ازجمله ابتکارات حمایتی و تأمین مالی؛

- تسهیل گفتگو و همکاری میان کشورهای آسیب‌دیده و سیستم سازمان ملل متحد در پرداختن به مسایل طوفان‌های ماسه و گردوغبار به‌طور جمعی؛ و

- تسهیل ظرفیت‌سازی، ارتقای آگاهی و تقویت آمادگی و واکنش کشورهای عضو نسبت به طوفان‌های ماسه و گردوغبار در مناطق بحرانی.

آژانس‌های سازمان ملل متحد، رابطین خود را به ائتلاف معرفی کردند و اولین نشست آن از طریق ویدئو کنفرانس در ۱۴ فوریه ۲۰۱۹ برگزار شد. در آن زمان، ائتلاف همچنین در مورد رابطین و زمینه‌های تخصصی، روش‌ها و یک برنامه کاری کوتاه‌مدت (تا پایان سال ۲۰۱۹) به توافق رسیدند.

مبانی و عناصر مشترک یک استراتژی ائتلاف مبارزه با طوفان‌های ماسه و گردوغبار

گذشته از مأموریت ائتلاف مبارزه با مدیریت طوفان‌های ماسه و گردوغبار که در بالا توضیح داده شد، ائتلاف موافقت کرد که برنامه کاری مشترک آن باید از یک سری اهداف زیر پشتیبانی کند:

– آماده‌سازی واکنش جهانی به طوفان‌های شن و گردوغبار، از جمله یک استراتژی و یک برنامه اقدام، که می‌تواند منجر به توسعه یک رویکرد سیستمی سازمان ملل متحد شود؛

– پرداختن به طوفان‌های شن و گردوغبار؛

– شناسایی نقاط ورودی برای حمایت از کشورها و مناطق آسیب‌دیده در اجرای اقدامات بین بخشی و فرامرزی کاهش خطر و واکنش برای طوفان‌های ماسه و گردوغبار؛

– راه‌اندازی گفتگوها و تقویت همکاری میان کشورهای آسیب‌دیده و آژانس‌های سیستم سازمان ملل متحد در سطوح جهانی، منطقه‌ای و زیر منطقه‌ای؛ و

– ارایه یک بستر مشترک برای تخصص فنی و منابع برای تقویت اقدامات پیشگیرانه و راهبردهای همسویی برای کاهش ریسک، سیاست تلفیقی، نوآوری راه‌حل‌های فعال، حمایت و تلاش برای ارتقای ظرفیت و ابتکارات جمع‌آوری سرمایه.

هم مأموریت ائتلاف مبارزه با طوفان‌های ماسه و گردوغبار و هم اهداف مورد توافق آن به عنوان نقطه شروع برای تنظیم استراتژی عمل می‌باشد. این استراتژی همچنین توضیح می‌دهد که چگونه اعضای ائتلاف مبارزه با طوفان‌های ماسه و گردوغبار می‌توانند بهترین همکاری را داشته باشند و از منابع انسانی و مالی محدود خود برای دستیابی به حداکثر نتایج، بیشترین تاثیر را در یک دوره زمانی معقول و ایجاد حرکت برای فعالیت‌ها و پروژه‌های مرتبط با طوفان‌های ماسه و گردوغبار در سطح جهانی و در سطح کشور استفاده کند. علاوه بر این، درحالی که ائتلاف مبارزه با طوفان‌های ماسه و گردوغبار تلاش خواهد کرد تا فعالیت‌ها و رویدادهای مرتبط با طوفان‌های ماسه و گردوغبار را در سطوح جهانی به محلی تسریع کند، فرض بر این است که بیشتر کارهای انجام‌شده و نتایج در سطح ملی و (به میزان کمتر) منطقه‌ای در هر دو صورت انجام می‌گیرد.

علاقمندان برای دسترسی به این کتابچه به آدرس ذیل مراجعه نمایند:

https://www.unccd.int/sites/default/files/inline-files/SDS%20Compendium_Summary%20for%20Decision%20Makers_UK_up.pdf

معرفی گزارش اهداف جهانی جنگل در سال ۲۰۲۱

ساغر داراب زند

گزارش برنامه اهداف جهانی جنگل در سال ۲۰۲۱، در واقع اولین ارزیابی جایگاه و پیشرفت جهان در راستای اجرای برنامه راهبردی ۲۰۳۰ جنگل و ارایه شمه‌ای از فعالیت‌ها و اقدامات در حال اجرای جنگل‌ها است که در عین حال تأکیدی بر توجه

در نسخه‌ی اجمالی تحت عنوان بررسی و آرایه‌نمای کلی پیشرفت نیز به طور اجمالی به پیشرفت‌های حاصله در هر یک از اهداف شش‌گانه جهانی جنگل پرداخته شده است. علاقمندان می‌توانند فایل کامل گزارش مزبور را از طریق لینک ذیل مشاهده و دانلود نمایند:

<https://www.un.org/esa/forests/outreach/global-forests-goal-report-2021/index.html>

بیشتر به زمان اتمام تعهدات در سال ۲۰۳۰ می‌باشد. همچنین گزارش مزبور نشان می‌دهد علی‌رغم این‌که جهان در اقدامات کلیدی مانند افزایش مساحت جنگل‌های جهان از طریق پیاده نمودن عملیات جنگل‌کاری و احیا به پیشرفت چشمگیری نایل آمده، اما این پیشرفت‌ها نیز همچنان در معرض خطر و تهدیدات ناشی از وخیم‌تر شدن محیط‌های طبیعی کنونی ما قرار دارند. در حال حاضر، جهان در حال مقابله با بحران‌های جهانی گسترده و بی‌سابقه در جبهه‌های مختلف، از اثرات خانمان‌سوز پاندمی کووید ۱۹، تا تأثیر فزاینده تغییرات اقلیمی و بحران تنوع زیستی می‌باشد. برای هر یک از این چالش‌های پیچیده جهانی، جنگل‌ها و افراد وابسته به جنگل هم به عنوان قربانی و هم بخش مهمی از راه‌حل محسوب می‌گردند.

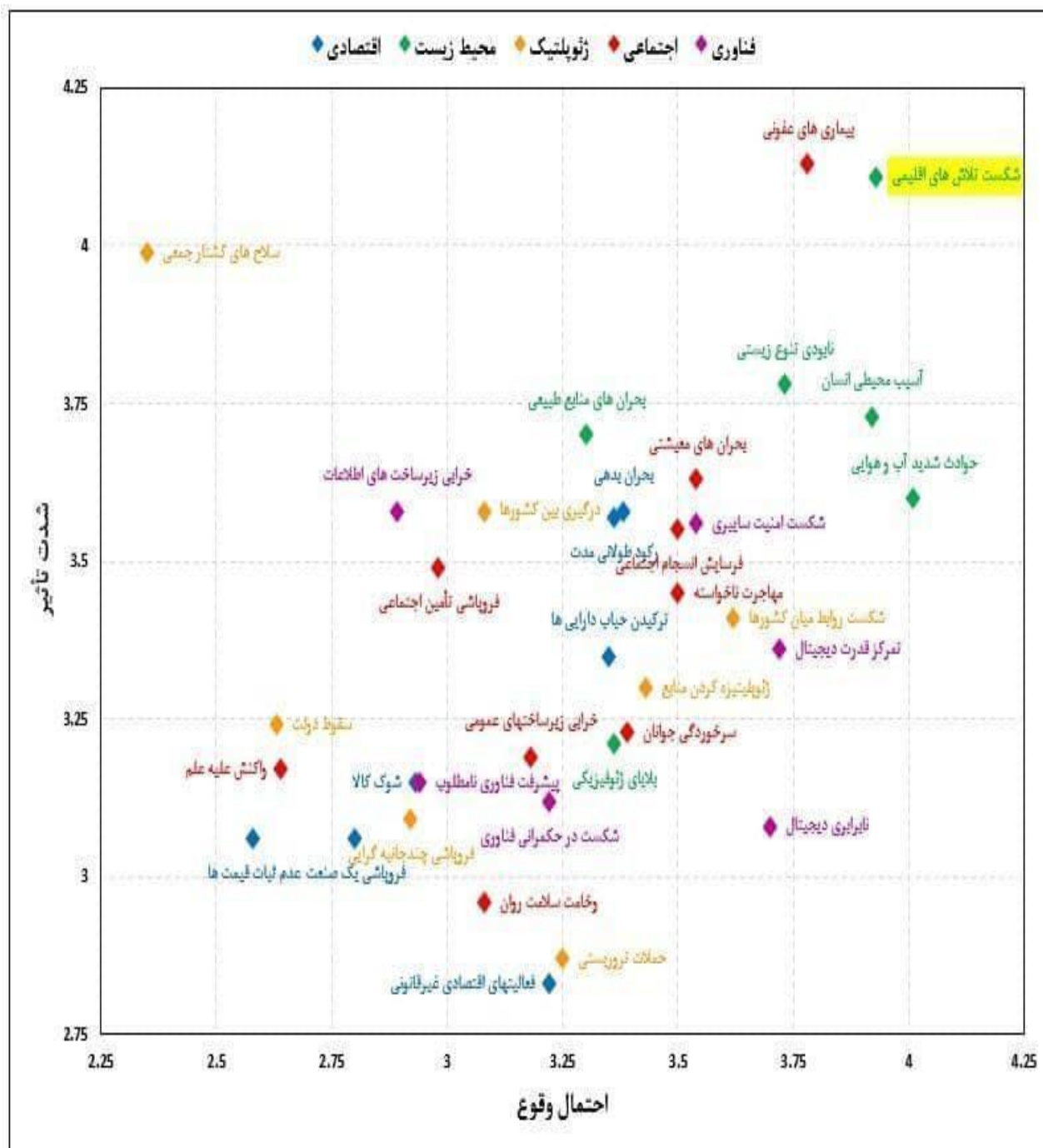

گزارش حاضر در دو نسخه به شرح ذیل تهیه، تدوین و چاپ شده است:

در گزارش تکمیلی، نمایی کلی از پیشرفت به سوی اهداف جهانی جنگل مشتمل بر اقدامات انجام‌شده توسط کشورها، نمایش اینفوگرافیک‌ها (نقش‌واره‌های اطلاعاتی) و نمونه‌هایی از فعالیت‌های موفقیت‌آمیز در این خصوص آرایه شده است.

بولتن اطلاع‌رسانی امور بین‌الملل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

اهداف جهانی جنگل	فعالیت‌ها	میزان اهمیت
۱- معکوس نمودن روند کاهش پوشش جنگل در سراسر جهان از طریق مدیریت پایدار جنگل نظیر حفاظت، احیا، جنگل‌کاری و توسعه جنگل و همچنین افزایش سطح همکاری به منظور جلوگیری از تخریب جنگل و مشارکت در برنامه‌های جهانی در زمینه تغییر اقلیم	درختان سریع‌الرشد پتانسیل تولیدی بالایی در تولید محصولات ارزشمند و ارایه کالاها و خدمات مفید برای جامعه دارند. این یک راه موثر در مناطق دارای جنگل‌های فقیر و کم‌بازده به منظور ترکیب درختان و درختان صنعتی در سامانه‌های کشاورزی جهت کاهش فشار مضاعف بر جنگل‌ها و محافظت از سامانه‌ها در برابر اثرات تغییرات اقلیمی	++
۲- ارتقای منافع اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی مبتنی بر جنگل شامل بهبود وضعیت معیشت افراد و جوامع وابسته به جنگل	صنوبر، بید و سایر درختان سریع‌الرشد را می‌توان در سطح وسیع در جنگل‌های فقیر و کم‌بازده کشورهای در حال توسعه و در حال گذار با هدف بهبود معیشت، امنیت غذایی، حفاظت آب و خاک و همچنین ایجاد امنیت اقتصادی در درازمدت کاشت، مدیریت و بهره‌برداری نمود.	+++
۳- افزایش سطح جنگل‌های حفاظت‌شده و سایر جنگل‌های تحت مدیریت پایدار در سراسر جهان همچنین افزایش میزان محصولات جنگلی از جنگل‌های تحت مدیریت پایدار	درختان سریع‌الرشد را می‌توان به عنوان حائل در مناطق حفاظت‌شده استفاده نمود. این درختان به عنوان یک منبع جایگزین برای چوب سوخت و محصولات چوبی برای معیشت افراد محلی و منبع پایدار مواد خام چوبی محسوب می‌گردند. همچنین قادرند به عنوان یک محصول پرستار برای گونه‌های درختی بومی کند رشد عمل نمایند.	++
۴- تجهیز منابع مالی و تکمیلی از سایر بخش‌ها جهت اجرای مدیریت پایدار جنگل و تقویت سطح مشارکت و همکاری‌های علمی و فنی	شبکه کمیسیون بین‌المللی صنوبر یک شبکه فنی-علمی منحصر به فرد با هدف توسعه همکاری و نیز سیاست‌گذاری یا خط‌مشی‌های مبتنی بر شواهد علمی، و تلاش در راستای تقویت مشارکت می‌باشد.	+
۵- ارتقای چارچوب‌های حاکمیتی برای اجرای مدیریت پایدار جنگل به ویژه از طریق سند و ابزار جنگل سازمان ملل متحد و افزایش سطح مشارکت جنگل‌ها در اجراء دستورکار ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار	کمیسیون بین‌المللی صنوبر به عنوان یک نهاد مشاوره‌ای فنی از روند کاشت و رشد درختان حمایت می‌نماید. با اعمال مدیریت بهینه بر درختان سریع‌الرشد می‌توان سهم به‌سزایی در پیشبرد دستورکار ۲۰۳۰ برای جنگل‌ها ایفا نمود.	++
۶- ارتقای همکاری‌ها، هماهنگی‌ها، انسجام و هم‌افزایی در خصوص موضوعات مرتبط با جنگل در تمام سطوح از جمله در داخل مجموعه سازمان ملل متحد و میان سازمان‌های عضو کمیته مشارکتی بخش جنگل و همچنین در میان بخش‌ها و ذی‌نفعان	کمیسیون بین‌المللی صنوبر بر توجه بیشتر دستورکار به موضوع همپوشانی لایه‌های زمین در مناطق جنگلی و کشاورزی تاکید فراوانی دارد. کاربرد درختان سریع‌الرشد در اراضی کشاورزی و جنگلی به پیشبرد رویکردهای فرابخشی کمک شایانی می‌نماید.	+++

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

جهاد
کشاورزی
سازمان آب و خاک

روز جهانی خاک

World Soil Day Celebration
5th December 2021

توقف شورش خاک

تقویت باردهی خاک

GLOBAL SOIL PARTNERSHIP

زمان: یکشنبه ۱۴ آذر ۱۴۰۰ ساعت: ۹ تا ۱۲
بصورت مجازی همزمان در سراسر کشور
<https://fao.zoom.us/j/97689828174>

